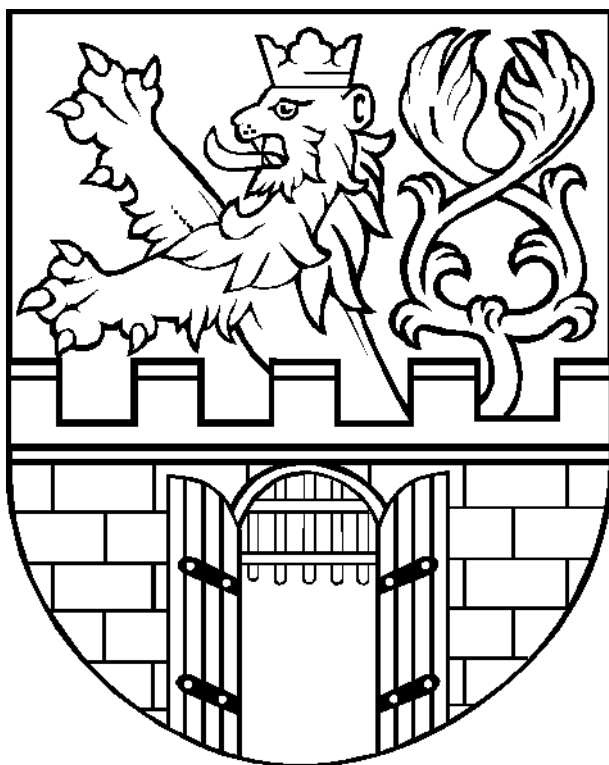

KRONIKA MĚST A

LITOMĚŘIC

2. pol. 1996 - 1997

K r o n i k a m ě s t a

L i t o m ě ř i c

2. p o l o l e t í 1 9 9 6

Dopisem rady města Litoměřic ze 4. listopadu 1996 byl na základě doporučení městské kulturní komise městskou radou na jejím jednání dne 17. října 1996 jmenován do funkce kronikáře města s platností od 1. ledna 1997 samostatný odborný pracovník Okresního vlastivědného muzea Litoměřice

Oldřich DOSKOČIL

který z úcty ke svým letopiseckým předchůdcům a vážnosti tradice "Knih písařů městských" uvádí i své latinské jméno

Udalrico SALTUPERVENIENTE

Jmenování se stalo v čase, kdy starostou města Litoměřice byl pan ing. Milan Tejkl a předsedou městské kulturní komise ředitel Galerie výtvarného umění Litoměřice pan PhDr. Jan Štíbr.

Nově jmenovaný kronikář vědom si zodpovědnosti svého postavení, se z vlastní vůle rozhodl zaznamenat i závažné události druhé poloviny roku předcházejícího, a to nikolivěk z přemíry vlastní horlivosti, ale proto, že nebylo nikoho jiného, kdo by tak byl ochoten učinit.

Výstava "CHLADNÉ ZBRANĚ" v muzeu

V úterý 25. června se v Okresním vlastivědném muzeu Litoměřice konala vernisáž výstavy "Chladné zbraně (15. - 20. st.)" ze sbírkového fondu muzea. Výstava byla připravena ve spolupráci s kustodkou sbírek chladných a horkých zbraní Národního muzea v Praze PhDr. Evženií Šnajdrovou z oddělení starších českých dějin. V den vernisáže vysílal ústecký rozhlas hodinové živé vysílání (11. - 12. hod.) ze studia ve kterém byli PhDr. E. Šnajdrová a pracovník litoměřického muzea O. Doskočil, půl hodiny před zahájením výstavy se konalo exhibiční vystoupení členů oddílu sportovního šermu Slavoje Litoměřice.

Vernisáže se zúčastnilo nebývalé množství návštěvníků z řadou hostů mezi kterými byl např. přední odborník dějin chladných zbraní a jejich znalec, publicista a vydavatel Leonid Křížek, přední český vědecký ilustrátor chladných zbraní akademický malíř Čech, atd. Úvodní slovo přednesla E. Šnajdrová, která přítomným řekla, že litoměřická sbírka chladných zbraní je velice kvalitní a je z ní možné od 15. století až do století dvacátého sestavit souvislou vývojovou řadu bez potřeby dalších zápůjček.

Výstava byla doplněna přehlídkou dějin českého sportovního šermu a dějin oddílu sportovního šermu Slavoje Litoměřice, kterou připravili členové litoměřického oddílu sami. Na toto téma hovořil při vernisáži člen oddílu a spolupracovník muzea MUDr. Vladimír Valta.

Po vernisáži se účastníci odebrali do Domu kultury, kde se za opékání klobásů na roštu věnovali poslechu hudby The Veterans Jazz Band Litoměřice až do pozdních nočních hodin.

Litoměřický sportovní šerm

Litoměřičtí sportovní šermíři se připomínají již od roku 1960, kdy to byl ještě svazarmovský sport. (SVAZARM = Svaz pro spolupráci s armádou). Založil ho a jeho prvním předsedou byl MVDr. Zdeněk Sýkora, pracovník tehdejšího národního podniku Bioveta Terezín, MVDr. Zdeněk Urbánek (od roku 1969 žil ve Švýcarsku, kde založil a stal se jeho prvním ředitelem až do roku 1992 Ústav informatiky veterinární medicíny), dětský zubař MUDr. Vladimír Valta, od roku 1993 spolupracovník litoměřického muzea. Jako čtrnáctiletý žák vstoupil do této vážené společnosti i budoucí kronikář města a samostatný odborný pracovník litoměřického muzea Oldřich Doskočil, který se specializoval na šerm šavlí.

Svůj první úspěch zaznamenal v roce 1960, kdy se stává klubovým dorosteneckým přeborníkem v šermu šavlí (to byl ještě SVAZARM), v roce 1961 (to už sportovní šerm přešel pod ČSTV) přeborníkem okresu, znovu pak titul získává v roce 1963. V témže roce je členem dorosteneckého družstva severočeského kraje na přeborech republiky v Uherském Hradišti, které získává bronzovou medaili v šermu šavlí a v jednotlivcích se

překvapivě umísťuje v šermu kordem na místě čtvrtém. V roce 1964 na dorosteneckých krajských přeborech v Terezíně získává v šermu šavlí titul dorosteneckého přeborníka severočeského kraje. Po odchodu z Litoměřic se šermu nevěnuje, ale v roce 1984 se znovu vrací (naposledy) na pole sportovního šermu a 7. prosince 1985, ve svých 39 letech, se umísťuje v Liberci na krajských přeborech mužů pro rok 1986 na čtvrtém místě. Od té doby se kronikář věnuje sportovnímu a historickému šermu už jen a pouze teoreticky.

Krátce po roce 1960 se ještě šermovalo i puškou. /postupně vznikaly oddíly ve Štětí, Ústí nad Labem, Terezíně (založil MVDr. Z. Urbánek), Teplicích, Mostě a Liberci.

Od roku 1966, kdy do oddílu přichází dnešní jeho předseda Jiří Suchý, údržbář v litoměřických mrazárnách, zaznamenává oddíl řadu vynikajících úspěchů. (nejlepší Zdeněk Lexa - kord, Rudolf Kohler - kord, šavle, Jiří Trejbal - kord, šavle).

Po roce 1970 zaznamenává oddíl značný úbytek členů (mnozí vynikající šermíři a trenéři emigrují do zahraničí) a zůstává jen hrstka nadšenců.

Od roku 1976 začínají pod vedením nového předsedy J. Suchého systematické náborové děti. Prvními talenty jsou O. Kalina a B. Jakubíček.

V roce 1979 oddíl již v Litoměřicích pořádá celostátní turnaje mládeže.

V roce 1980 se oddíl umísťuje na 7. místě v republice v práci s mládeží a v témže roce se Petr Špatenka (syn stávajícího radního a člena Městské kulturní komise Ivana Špatenky) se umísťuje na 2. místě v přeboru ČSSR v šermu šavlí.

V roce 1985 odchází do střediska vrcholového sportu při USK Praha Vojtěch laněk a postupně se stává v šermu fleretem pětinasobným mistrem ČSSR.

Rok 1966 se koná ve znamení Martina Špatenky:

- přeborník ČSR (národní soutěž) ve fleretu a šavli žáků*
- mistr ČSSR v kordu žáků*
- I. místo v žebříčku ČSFR*
- na střední školu odešel do střediska vrcholového sportu Dukla*

Olomouc

V roce 1989 Martin Suchý (syn předsedy oddílu a trenéra III. třídy Jiřího Suchého):

- přeborník ČSR v kordu žáků*
- reprezentant ČSSR v kordu kadetů*
- 2. místo na mistrovství ČSSR kadetů*

V roce 1991 Marek Král:

- reprezentant ČSFR v kordu kadetů*
- účastník mistrovství světa v kordu kadetů*

Rok 1992:

- Jan Pleyer 2. na přeboru ČSR v kordu žáků*
- Družstvo Slavoje Litoměřice (Jan Pleyer, Petr Pelikus, Jiří Foukner,*

Miroslav

Titěra) - přeborník ČSR (národní přebory) v kordu žáků.

- V jednotlivcích se v kordu žáků umísťují na mistrovství ČSFR na 2.*

místě Jiří

Foukner a na místě 3. Jan Pleyer.

- Družstvo juniorů na přeboru České republiky se umísťuje na 2. místě.
- Oddíl Slavoje Litoměřice se v hodnocení ČSR umístil na 5. místě.
- Absolutní pořadí v ČSR: 2. Jan Pleyer, 3. Marek Král.
- Žebříček ČR fleret žáci: 2. Jan Pleyer, 5. Petr Pelikus, 8. Jiří

Foukner

- Fleret žačky: 3. Jitka Pelikusová
- Kord žáci: 1. Jan Pleyer, 4. Jiří Foukner.
- Kord Kadeti: 1. Marek Král, 5. Jan Pleyer.
- Kord junioři: 4. Robert Král.
- Jan Pleyer reprezentant ČR v kordu kadetů pro rok 1992/1993.

Rok 1993

- Družstvo žáků v kordu (J. Pleyer, P. Pelikus, M. Pleskot se umístilo na 1. místě

mistrovství ČR.

- Mistrovství ČR v kordu žáků jednotlivců: 1. Petr Pelikus, 2. Jan Pleyer.

- Mistrovství ČR fleret žačky: 3. Jitka Pelikusová.

- Mistrovství ČR kord kadeti: 3. Petr Pelikus, 2. místo družstvo (Jan Pelikus, Jiří Foukner).

- Mistrovství ČR kord junioři: 3. Martin Suchý, 3. místo družstvo (Martin Suchý,

Robert Král, Marek Král, Jan Pleyer, Petr Pelikus)

- Oddíl Slavoje Litoměřice 5. místo v absolutním pořadí oddílů ČR.

- 2. místo kord chlapců všech mládežnických kategorií (žáci, kadeti, junioři).

Žebříček ČR kord: žáci 1.-2. Petr Pelikus

1.-2. Jan Pleyer

3. Jan Pleyer, 6. Petr Pelikus, 10.

Foukner Jiří.

junioři: 8. Martin Suchý

fleret žačky: 4. Jitka Pelikusová

žáci: 10. Tomáš Drugda

kord žačky: 10. Jitka Pelikusová

Rok 1994

Mistr. ČR kord žáci - Tomáš Drugda 3. místo - družstvo 2. místo

Mistr. ČR kord kadeti - Petr Pelikus 3. místo - družstvo 5. místo

Mistr. ČR fleret žáci - Richard Foukner 8. místo

Mistr. ČR fleret žačky - J. Pelikusová 5. Místo

Mistr. ČR fleret kadeti - Jan Pleyer 5. místo - družstvo I.

3. místo, družstvo II. 4. místo

Žebříček ČR kord

Žáci: Tomáš Drugda 3. místo, Rich. Foukner 9. místo

Kadeti: Jan Pleyer 2. místo, Petr Pelikus 3. místo, Jiří Foukner

6. místo.

Fleret žáci: Rich. Foukner 5. místo, Lukáš Pátek 10. místo.

Žačky: J. Pelikusová 3. místo.

Kadeti: Jan Pleyer 5. místo, Rich. Foukner 10. místo.

Č E R V E N E C 1 9 9 6

Alfred Kubin v Galerii výtvarného umění Litoměřice

K nejdůležitějším kulturním událostem mezinárodního významu patřila v tomto roce výstava rakouského malíře a ilustrátora světového jména, litoměřického rodáka Alfreda Kubina (1877 - 1959) v Galerii výtvarného umění Litoměřice. Výstava trvala od 11. července do 1. září. Uspořádána byla za spolupráce odboru kultury zemské vlády Horních Rakous a Rakouského kulturního institutu v Praze pod záštitou zemského hejtmana Horních Rakous a ministra kultury České republiky. Z grafických sbírek Hornorakouského zemského muzea v Linci výstavu připravil Mag. Dr. Peter Assmann, vedoucí hornorakouské Zemské galerie v Linci. Výstava byla doprovázena reprezentativním katalogem, který vydala litoměřická galerie. Tento katalog výstavu doprovázel ještě v galeriích Wortnerův dům U černé věže v Českých Budějovicích (6. - 8. 7.) a X Centrum, galerie Maecenas v Plzni.

Z Á Ř Í 1 9 9 6

Znovuzrozený Eberhard Eysert

Vernisáží výstavy litoměřického restaurátora a malíře "Eberhard Eysert (1860 - 1920)" v litoměřickém muzeu v úterý dne 10. září byla zahájena koncepční řada výstav děl zapomenutých litoměřických malířů z depozitáře muzea. Součástí výstavy byl reprezentativní katalog s bohatým obrazovým vybavením, deseti barevnými reprodukcemi obrazů a německým resumé, který vyšel jako první svazek edice "Malíři Litoměřicka" vydávané Okresním vlastivědným muzeem Litoměřice. O výstavě vysílal v pátek 13. září ústecký rozhlas hodinový živý rozhovor s autorem výstavy a katalogu O. Doskočilem

Souběžně s touto výstavou v muzeu byla v sobotu 7. září v galerii Elektra (předsálí kina Máj), jejímž zřizovatelem jsou Městská kulturní zařízení, vernisáž výstavy akademické malířky - restaurátorky Jany Kremanové z Prahy, která zrestaurovala čtrnáct Eysertových obrazů. Nevelké prostory Elektry umožnily představit pouze jednu polohu malířčiny tvorby tématicky zaměřenou na legendu o pražském Golemovi. Dvě vystavené kresby vznikly za neopakovatelných okolností v pozdních nočních hodinách den před vernisáží v jednom litoměřickém domě. Místo (naše město), které tak určilo děj, zůstane obohaceno o tato díla, protože je autorka v Litoměřicích zanechala. Inspirační zdroje těchto kreseb zůstanou tajemstvím až do chvíle, kdy bude dokončena monografie o J. Kremanové. Po vernisáži hrál The Veterans Jazz Band Litoměřice.

Výstava Eberharda Eyserta, jako reprezentativní záležitost nejen muzea, ale města Litoměřice, byla představena od 30. ledna v Okresním muzeu Chomutov. Vernisáž uvedl její autor, pracovník OVM Litoměřice O. Doskočil.

Vinobraní ve znamení tří sedmiček

Letošní vinobraní propuklo ve znamení tří sedmiček v pátek 27. září a ukončeno bylo hluboko v noci o den později - v sobotu 28. září. Kromě už známých atrakcí jako je replika středověkého tržiště pod patronací pražského historického divadla "Středověké trhy", příjezdu Karla IV. a dalších zábavných pořadů, měla být letos novinkou ražba mincí. Nešlo o zlato ani stříbro, ale o cín, měď a mosaz. Z cínu a mosazi se mince měly razit přímo před zraky diváků. Firma "Kronika" z Jablonce nad Nisou, která se touto činností zabývá, vše potvrdila, ale z neznámých důvodů a bez omluvy nakonec nic nezajistila a novinka, inzerovaná i v regionálním tisku, se tak nekonala.

Proč právě 777 let, když v roce 1927 město slavilo 700 let? Tehdejší oslavy se konaly na základě zfalšované listiny pražského kláštera sv. Jiří, hlásící se k roku 1227. Podle novějších výzkumů však v roce 1228 byly Litoměřice již plnohodnotným městem.

Na prahu 13. století, přesněji řečeno - v roce 1218, si litoměřická kapitula nechává od krále Přemysla Otakara I. v Budyni nad Ohří potvrdit svou listinu z r. 1057 i nově získané statky a prebendy. Tento krok naznačuje obavu z nově rostoucího centra v její blízkosti a zdá se, že to byl prozřetelný tah. O rok později, přesněji řečeno, 5. února 1219, stvrzuje papež Honorius III. listinu, ve které bere v ochranu klášter v Teplé a jeho majetek, daný klášteru jeho zakladatelem bl. Hroznatou. Na konci výčtu statků je také potvrzen (v překladu) "také dvůr na Nové Hoře nad Labem (Novus Mons super Albiam) se vším příslušenstvím". Zmínky tepelských litin o tomto dvoře z r. 1228 a 1233 jasně prokazují, že jde o pozdější město Litoměřice. "Starou Horou" bylo zajisté myšleno místo kastelánského hradu na Dómském vrchu, nesoucí název Litoměřice, pro nějž je po polovině 13. století užíván název "Hora sv. Štěpána". Lokalizaci dvora "... na Nové Hoře nad Labem..." potvrdil archeologický výzkum v roce 1994.

Použitý název "Nová Hora" prokazuje, že jde o nové sídliště, položené na kopci, nemající ještě žádný název. Již to naznačuje na jakýsi zárodek města. Poprvé je na toto místo vztaheno jméno Litoměřic v r. 1228. V listině z r. 1228 král Přemysl Otakar I. a jeho syn Václav poskytli na intervenci arcibiskupa mohučského a biskupa pražského a olomouckého klášteru v Teplé jednu ves náhradou za půdu, kterou panovník zabral klášteru v sídlišti Litoměřicích. S největší pravděpodobností šlo o půdu, která byla potřebná pro konstituování právního města kolem náměstí. Důležité je, že se v listině celkově mluví o zabrání majetku jako o věci minulé, takže vše lze chápat jako něco, co se stalo před rokem 1228 ! Z poslední studie PhDr. J. Tomase názorně vysvětluje, že zábor půdy pro nově budovaná města byl obvyklým způsobem prosazování panovnické moci. Tento zábor je doložen nejen pro Litoměřice, ale např. i pro Most, České Budějovice, Znojmo.

Tedy v r. 1228 byly Litoměřice již plnohodnotným městem. Za jeho lokátora bývá považován německý měšťan a rychtář Lutold. Z množství německých jmen by se mohlo zdát, že většina litoměřických měšťanů byli Němci (převážně ze Saska). To však platí jen o té nejzámožnější vrstvě měšťanstva. V listině z r. 1248 je za svědky z řad měšťanů s výrazně německými jmény uvedeno množství jmen českých, nepochybně měšťanů litoměřických.

LISTOPAD 1996

Smlouva o kulturní spolupráci mezi městy Litoměřice a Míšeň

V pátek 1. listopadu byla v Domě kultury mezi městy na řece Labi - Litoměřice a Míšeň - uzavřena smlouva o kulturní spolupráci. Dokument byl podepsán starosty obou měst. Před vlastním setkáním zástupců kulturních organizací obou měst navodilo atmosféru malé hudební vystoupení a potom následovalo jednání v sekcích jako např.:

kulturní
náboženské
apod.

Již při prvním kontaktu navázali zástupci některých spolků, organizací a kulturních zařízení předběžné ústní dohody o vzájemné spolupráci. Byli to především představitelé zpěváckých spolků a zástupci Stadtmusea Míšeň a Okresního vlastivědného muzea Litoměřice.

V závěru setkání se konala malá recepce a potom se němečtí hosté z Míšně odebrali na pozvání pana biskupa litoměřické diecéze, Jeho Excelence Mons. ThDr. Josefa Koukla do jeho rezidence a k prohlídce katedrály sv. Štěpána prvomučedníka. Do Míšně se pak delegace vrátila ještě tentýž večer.

Výstava malířky M. Mádrové

V galerii Městských kulturních zařízení Elektra proběhla v sobotu 2. listopadu vernisáž výstavy pražské malířky, členky Femini Ars Praha, Miroslavy Mádrové. Malířský symbolismus M. Mádrové je vyjadřován prostřednictvím nápaditých epických příběhů s velkou dávkou lyrické nadsázky. Děje na plátnech M. Mádrové jsou nám předkládány s nehranou, ryzí ženskou upřímností, ale i něžností. Karikují ono věčné probíjování se životními událostmi časů minulých i budoucích v rodině i mimo ní. Vznikají z osobního prožitku, který se v psychice umělkyně proměňuje ve vizi. Tu pak její obrazy stavějí před oko diváka. Ten při pohledu na ně brzy pocítí, že malířčiny obrázky k němu promlouvají řečí něžnou a srozumitelnou, protože se dotýkají věcí, které on sám důvěrně zná.

Po vernisáži hrál The Veterans Jazz Band Litoměřice.

Životní jubileum pana biskupa ThDr. J. Koukla

Před 70 lety, 8. listopadu 1926, se narodil v Brně biskup litoměřické diecéze, Jeho Excelence Mons. ThDr. Josef Koukl. Jubilant byl litoměřickým biskupem jmenován 26. července 1989 a na něj byl vysvěcen 27. srpna 1989 pražským arcibiskupem Františkem kardinálem Tomáškem.

Vydání pamětních mincí

Město Litoměřice vydalo v listopadu tři pamětní mince: K 160. výročí skonu K. H. Máchy, 100. výročí popravy filipínského národního hrdiny a přítele litoměřického filipinologa F. Blumentritta J. Rizala a 777. výročí města Litoměřice.

160. výročí úmrtí K. H. Máchy

Ve středu 6. listopadu navštívila delegace města Litoměřice v čele s panem starostou ing. M. Tejklem Máchův hrob na pražském Slavíně. Tentýž den odpoledne se na litoměřickém hřbitově konal pietní akt. V podvečerních hodinách pak zástupci města položili květiny k pomníku K. H. Máchy u Máchových schodů a poté následoval v městském divadle K. H. Máchy vzpomínkový večer na kterém vystoupil A. Strejček monologem "Obrazy ze života mého". Na závěr byla v divadle malá vernisáž výstavy k uctění památky velkého romantika: Ve třech vitrínách byla vystavena jednotlivá vydání Máchova Máje, bronzová busta Máchy "Umírající básník" od akademického sochaře J. V. Švarce, absolventa pražské akademie u prof. B. Kafky, a plakát z Máchových oslav v roce 1946 ze sbírek muzea, které také výstavku uspořádalo. Úvodní slovo na vernisáži pronesla ředitelka muzea E. Štíbrová.

U příležitosti Máchových oslav starosta města Litoměřic oznámil, že město bude iniciovat navrácení Máchových ostatků do původního litoměřického hrobu. Z celostátních deníků první reagovalo Právo. S označením "Vlastní zpráva" a pod titulkem "Litoměřičtí chtějí zpátky Máchovy ostatky" (úterý 12. listopadu 1996, roč. 6, číslo 265,) napsalo na titulní stránce:

"Litoměřická radnice je přesvědčena, že se dokáže lépe postarat o ostatky K. H. Máchy, než je tomu na pražském Slavíně. Proto uvažuje o převezení Máchových ostatků z vyšehradského hřbitova zpět do Litoměřic, kde básník v roce 1936 zemřel. Právu to sdělil místostarosta Litoměřic Milan Šlegr (Důchodci za životní jistoty).

"Naši zástupci při pietním aktu ve středu minulý týden, když pokládali kytici u Máchova hrobu na Slavíně, zjistili, že hrob je zanedbaný, nikdo se o něj nestará. Nechceme žádný kulturní boj, ale buď se Máchovy ostatky vrátí do Litoměřic, odkud musely být v září roku 1939 odvezeny před fanatickými henleinovci, nebo se o něj budou v Praze pořádně starat", uvedl místostarosta. (Poznámka kronikáře: Zde se Právo mylilo, ostatky byly exhumovány už o rok dříve, 1. října v roce 1938 v souvislosti se zábořem českého pohraničí po Mnichovu. Uloženy na pražském Slavíně pak byly o rok později a to v době okupace Československa).

Primátor hlavního města Jan Koukal (ODS) je záměrem litoměřické radnice překvapen. Uvedl to v rozhovoru s Právem. Jak řekl, nejdříve se musí zjistit historické souvislosti s pobytem Karla Hynka Máchy v Praze i s uložením jeho ostatků na Slavíně. Jak dodal, požádá o tuto dokumentaci Archív hl. města Prahy. Ředitel archívu Václav Ledvinka k tomu řekl, že převezení ostatků do Litoměřic by bylo velice diskutabilní. "Mácha byl Pražák non plus ultra, v Litoměřicích pouze půl roku (poznámka kronikáře: Zde se rovněž Právo mylí. Mácha nežil v Litoměřicích půl roku. Do Litoměřic přišel 29. nebo 30. září a zemřel zde 8. listopadu 1836) vykonával práci právního koncipienta u advokátní kanceláře", uvedl Ledvinka. Připomněl, že Máchovy ostatky byly s velkou slávou převezeny do Prahy z Němci zabraného území.

Litoměřice s 26 tisíci obyvateli mají několik historických hrobů, o které se radnice podle místostarosty Šlegra stará. "Můžeme jim věnovat větší péči než Praha, která má podobných záležitostí mnohem více", argumentoval Právu Šlegr. "Myšlenka na převezení ostatků K. H. Máchy k nám je však ještě příliš mladá, své si musí říci i litoměřické zastupitelstvo, " dodal místostarosta městského úřadu.

Regionální tisk "Deník Litoměřicka (pátek 15. listopadu 1996, č. 268, roč. IV) přinesl zprávu na titulní straně pod titulkem "Litoměřice mohou pečovat o básníkův

hrob v Praze". Autor článku Václav Sedlák se v něm zeptal historičky Mgr. J. Volkové, autorky publikace "Karel Hynek Mácha a Litoměřice" vydané v druhém, přepracovaném a rozšířeném vydání MÚ Litoměřice k 160. výročí Máchova skonu, jaký má na věc názor:

"Nejsem jednoznačně pro ani proti a velice si pana starosty vážím za jeho zaujetí pro věc, která by určitě Litoměřice povznesla. Ráda bych však Máchovi již popřála klidu. Myslím si, že nezáleží, kde jeho ostatky leží, zda v Praze nebo v Litoměřicích, důležité je, aby se o ně dobře staralo, a o to se může město Litoměřice přičinit i v Praze. Jsem přesvědčena, že uctíváním hrobů se kult národa nezdvihne. Je třeba opět začít osvětou, tak jak to předvedl Alfréd Strejček při nedávném poetickém večeru v litoměřickém divadle."

Víkendová příloha "Apéčko" z 23. listopadu 1996, číslo 47, celostátního deníku "Práce" (23. 11. 1996, roč. 52, č. 275) přinesla na první stránce téměř celostránkový materiál Marcely Kolomacké "Komu patří mrtví?" s nadtitulem "Mácha byl na světě šestadvacet let, ale jeho život vzrušuje odborníky i veřejnost dodnes. A nejen život". Ze statě vyjímáme:

"... Zástupci města Litoměřic přijeli v den 160. výročí básnickovy smrti položit kytici k jeho hrobu na Vyšehradském hřbitově v Praze a byli rozhořčení. Místostarosta Litoměřic Milan Šlegr se v denním tisku vyjádřil v tom smyslu, že sice nechtějí žádný kulturní boj, ale buď se Máchovy ostatky vrátí do Litoměřic, odkud musely být převezeny před fanatickými henleinovci, nebo se o jeho hrob budou v Praze pořádně starat.

I když se tato slova pohybovala na úrovni "pražští" a "litoměřičtí" velmi pobouřila členy Svatoboru. Spolek, jenž vznikl v roce 1862 z iniciativy Františka Palackého a dalších vlastenců a po roce 1990 znovu obnovil svoji činnost přerušenu za socialismu, žije dnes jen z členských příspěvků. Doslova z vlastní kapsy berou jeho členové prostředky na to, aby byly udržovány hroby dvanácti významných českých osobností, které nemají žádné žijící potomky. K nim patří i hrob zmíněného českého básníka. "Dělá to na mě dojem, že ten, kdo připomínku vznesl, nebyl u Máchova hrobu nejméně pět let", prohlašuje jednatel Svatoboru Mgr. Václav Potoček. "V roce 1992 byl restaurován náhrobek, třikrát ročně je měněn jeho pokryv výsadbou jarních a poté letních květin, v listopadu je pokrývá chvojím k překonání zimního období. Bohužel došlo k tomu, že věnec, který jsme položili na básníkův hrob těsně před Dušičkami, shořel. Pravděpodobně se to stalo v důsledku toho, že kdosi přemístil svícen s hořící svíčkou do blízkosti této výzdoby."

Když jsme s litoměřickým starostou hovořili o několik dní později, byla již jeho stanoviska smířlivější: "Nechceme se prát, chceme jen uctivý hrob. Vyslovil jsem jen svůj názor, o dalším bude jednat ještě městské zastupitelstvo. Karel Hynek Mácha si rozhodně nezaslouží, aby se kvůli němu vedla bratrovražedná válka. Přejme mu klidné spočinutí. Ovšem trvám na tom, že když jsme přišli k jeho hrobu v den 160. jeho úmrtí, byl tam pouze jediný věnec a i ten byl v dosti špatném stavu." Pak ovšem ještě dodal: "V roce 1938 se říkalo, že umístění Máchových ostatků do Prahy je pouze dočasné. O jeho hrob u nás pečujeme tak, jako kdyby v něm básník ležel."

.....ředitel Archívu hlavního města Prahy Doc. PhDr. Václav Ledvinka, kandidát věd...k otázce případného vrácení básníka do litoměřického hrobu nám řekl: "Já si osobně myslím, že požadavek je oprávněný jen z toho titulu, že Mácha původně v Litoměřicích pohřben byl. Ostatně je třeba si uvědomit, že byl celým svým životem

Pražák. Žil zde a patřil sem. V Litoměřicích byl opravdu kratičkou dobu - dohodl si tam sice místo po dokončení studia práv před prázdninami roku 1836, ale na místo koncipienta u advokáta Durase nastoupil až 30. září 1836. A už 5. listopadu téhož roku zemřel. Byl tam vlastně jen něco přes měsíc. Krátce po mnichovském diktátu - 1. října 1938 - byl urychleně exhumován, podnět dal patrně tehdejší guvernér Národní banky československé dr. Karel Engliš.

Jak už bývá v Čechách zvykem, po převozu jeho ostatků do Prahy se objevily pochybnosti v bulvárním tisku, zda jsou pravé. Od října 1938 do května 1939 byly kosti slavného básníka v Antropologickém ústavu UK, kde dospěl profesor MUDR. Jiří Malý k závěru, že jde o Máchovy ostatky. 7. května 1939 byly ostatky slavnostně převezeny z Pantheonu na Vyšehradský hřbitov a jejich ukládání do hrobu se stalo celonárodní událostí. Máchu doprovázely k místu nového posledního odpočinku desetitisíce Pražanů."

...Hřbitov na Vyšehradě bývá ovšem někdy nesprávně zaměňován s pojmem Slavín. Vyšehradský hřbitov vznikl v polovině 17. století jako farní hřbitov u kapitulního kostela Petra a Pavla. Slavín, čestné pohřebiště významných českých osobností, byl postaven v letech 1889 - 1893 spolkem českých spisovatelů - již zmíněným Svatoborem - z daru smíchovského starosty a obchodníka Petra Fischera. Za bývalého režimu spravovala Vyšehradský hřbitov a Slavín Pohřební služba. Nyní se ovšem hlásí o svá práva původní vlastníci - Vyšehradská kapitula, již patřil hřbitov, kdysi ryze katolický, a Svatobor, zakladatel a vlastník Slavína. A otázka, komu patří mrtví, tentokrátě dokonce v množném čísle, se objevuje znova. Po mnoha letech jednání rozhodla pražská radnice v září tohoto roku, že Vyšehradský hřbitov zůstane ve vlastnictví města a Slavín bude spravovat Svatobor.

"Jsme rádi, že to takhle dopadlo," říká Václav Potoček. "Pokud se v minulosti pochovávaly slavné osobnosti na Slavín, musela se vždy žádat kapitula o souhlas. Ta jej ochotně dávala, pokud šlo o lidi s katolickým vyznáním a pochovávaným ve své tělesné podobě v rakvi.".....

Vladimír Ševela, Nikde pokoj, ani v temném hrobě,
Magazín Mladé fronty dnes z 12. prosince 1996, č. 50, s. 11 a 12.
(Příloha mladé fronty dnes VII/291)

Autor opakuje stanoviska pana starosty ing. M. Tejkla, představitelů spolku Svatobor, primátora hl. města Prahy J. Koukala a ředitele archívu hl. m. Prahy V. Ledvinky, které byly již publikovány. V reportáži se k problému vyjadřovaly další osobnosti:

...Část pražské kulturní veřejnosti bere celou věc s nadhledem. "Mělo by se učinit nějaké protigesto a místo Máchy bychom mohli do Litoměřic přestěhovat někoho, kdo je více spojen s jejich dějinami, pokud někdo takový v Praze odpočívá", navrhuje literát Zdeněk Mahler.

Po dvou týdnech dohadování Prahy s Litoměřicemi Mácha stále spí ve vyšehradském hrobě číslo 126. Oproti hrobům jiných významných Čechů - třeba Antonína Dvořáka - je místo posledního odpočinku tohoto romantického básníka skutečně skromné. K Máchovy by se však okázalost mramorových krypt - v nichž jsou na Vyšehradě často pohřbeni i lidé, jejichž jména dnes už nikomu nic neříkají - příliš nehodila. Na žlutnoucí chvojí přibýly po návštěvě litoměřických nových stužkových věnců Svatoboru, věnců z Klubu českých spisovatelů, květin od anonymních dárců,

kteří už stačily uschnout...

...U exhumace jsem nebyl, ale pomáhal jsem tajně odvézt Máchův pomník od litoměřického divadla do úkrytu v Bohušovicích", vzpomíná na onu vzrušenou dobu kancléř litoměřického biskupství Miroslav Macek, který byl tehdy gymnazistou a dnes připravuje knihu o životě Karla Hynka Máchy na Litoměřicku. "Velitelem vojáků, kteří básnickovy ostatky vykopali, byl důstojník, který za války odešel do zahraničí. Po jejím skončení se však vrátil a stal se katem v nedaleké terezínské pevnosti, kde popravoval nacisty", naráží na katovský motiv v Máji.

"Je to jistě zvláštní, když za národ bojují mrtví", říká mácholog profesor Pavel Vašák, když popisuje druhý, pražský pohřeb básníka. Po převozu ostatků do Prahy byl proveden jejich antropologický výzkum a profesor Jiří Malý tehdy potvrdil, že se jedná o Máchovy ostatky. V pohnuté době se čekalo na vhodnou příležitost k pohřbu. Ta přišla v květnu 1939 a bylo jí využito i k první demonstraci proti německým okupantům. Na rozdíl od prvního básnickova pohřbu, uspěchaného ve strachu před cholerou, byl druhý pohřeb velkolepý. Trval dva dny a zúčastnily se jej desetitisíce lidí. 6. května 1939 byly Máchovy ostatky vystaveny v panteonu Národního muzea a na voze taženém bělouši před zraky celé Prahy převezeny do vyšehradské kaple, kde u jeho rakve celou noc bděli bohoslovci. Příští den byl Mácha okázale pohřben po boku českých velikánů.

"Když Češi v osmatřicátém z Litoměřic utíkali, slibovali, že se vrátí i s Máchou. Pro nás tedy znamená něco trochu jiného než pro lidi z Prahy," zdůrazňuje pracovník Okresního vlastivědného muzea v Litoměřicích Oldřich Doskočil. "Myslím, že je důležité na to upozornit v době, kdy je sudetoněmecká otázka znovu aktuální a naše vláda opět Němcům ustupuje."

Zatímco starosta Tejkl ve své máchovské aktivitě polevil, o vydání ostatků zatím oficiálně nikoho nepožádal, a dokonce prohlašuje, že se spokojí s tím, když "se o něj bude v Praze někdo pořádně starat, třeba i na naše náklady", povstaly Litoměřice jako jeden muž. "Převoz Máchy bude podporovat celé město, snad kromě kulturních barbarů," prohlašuje ředitel litoměřického kulturního domu a Divadla K. H. Máchy Jiří Zelenka. Pro návrat Máchy do Litoměřic jsou nejen zedníci opravující hřbitovní zeď za jeho hrobem, ale i ukrajinští dělníci míchající maltu na dvorku domu, kde zemřel. Najdou se však i odpadlíci. Ať ho nechají spát. Když byl nemocný, tak mu nikdo z místních nepomohl. Vzpomínka se dá vyjádřit i jinak", namítá vedoucí vzdělávacího střediska Domu kultury Vladka Novotná, která chvíli váhá, než prozradí své jméno.

Před litoměřickým Domem kultury stojí modernistická socha s poněkud ponurým výrazem v bronzové tváři. Místní ji přezdírají Otrávený divák. Jen málokdo ví, že má představovat Karla Hynka Máchu.

Regionální týdeník České noviny Litoměřicka z 12. prosince 1996, roč. II., č. 50, s. 3, v rubrice Ohlasy, Kritika, Odposlechnuto, otiskl doporučení paní H. K. z Velkých Žernosek, aby bronzová socha Stalina ležící u zdi a zarůstající travou, byla přetavena na pomník K. H. Máchy, kterou by bylo vhodné opět umístit nad Máchovými schody, vedle Máchova divadla, "...odkud nevím proč, byla odstraněna. Je to sotva dva týdny, co jsem četla v Litoměřických novinách, že si litoměřičtí představitelé přejí vrátit básnickovy pozůstatky na místní hřbitov, odkud byly odvezeny do Prahy. Myslím, že také návrat básníka na podstavec, kam patří, by se líbil všem litoměřičanům, četným turistům...". A týdeník k dopisu čtenářky dodává, že redaktorovi, který dopis

komentoval pod iniciálami (LF), by se to líbilo také. V závěru se pan redaktor pod značkou (LF) ptá ve své "novinářské moudrosti" na řešení.

Tento dopis čtenářky H. K. Z Velkých Žernosek by patřil spíše do nějaké rubriky o perličkách. Je pochopitelné, že čtenářka, která nežije v Litoměřicích, mohla nepostřehnout, že pomník K. H. Máchy byl transferován v souvislosti s rekonstrukcí divadla v roce 1986 na parkán, kde stál celých 10 let a že v roce 1996 byl opět přemístěn na své místo před divadlem.

Kronikáře zarazila a hluboce se ho dotkla věc zcela jiná: Požadavek čtenářky nechat roztavit Stalinův pomník. Pro umělecky citlivého člověka je socha především tvar, který je buď dobrý nebo špatný. Koho tento tvar představuje, je až druhotné. Pro lidi bez citu pro tvar je pak socha pouhým kultem, reprezentujícím nějakou ideologii, v tomto případě komunistickou. Ve francouzské revoluci se ničily sochy svatých. Po 260 letech toho dnes francouzský národ lituje, protože si zničil většinu barokní exteriérové plastiky. Totéž by se mohlo stát národu českému až pomine citový odpor ke komunistické ideologii a na sochy jeho představitelů se budoucí generace budou dívat pouze jako na umělecká díla. Je - li tvar sochy špatný, potom ani tehdy není dobré sochu zničit, protože je hmotným dokumentem doby, jejím odrazem a v budoucnosti bude mít místo v muzeu - v té jeho části, kde se představuje doba padesátých let českých dějin našeho století.

Co je ale šokující a z rodu perliček! Názor paní H. K. z Velkých Žernosek je tučně komentován poznámkou redakce pod značkou (LF), pod kterou se skrývá sám šéfredaktor Stanislav Löffelmann: "Je škodou, že řada lidí, kteří ví více o možnostech, jak naložit se sochou Stalina, mlčí. Především exstarosta MVDr. Novák měl se Stalinem zájmy, které nevyšly. Sochu patrně nelze bez vyjádření autora prodat, nebo jinak využít. Ale ten ji přece dostal již jednou zaplacenou. Takže, co dál? (LF)".

Redakce týdeníku České noviny Litoměřicka je v Lidické ulici 2, která ústí na severní stranu Mírového náměstí. Blažkův pomník K. H. Máchy stojí na konci Máchovy ulice ústící do jižní strany náměstí a je z něho dobře viditelný. Šéfredaktor, který má především "vidět pod povrch věcí", nevidí ani "na jejich povrchu" obrovskou sochu. Nemluvě o jeho uměleckém cítění, které vnucuje svým čtenářům, když se staví za zničení uměleckého díla. Chudáci čtenáři jeho týdeníku!

Přednáška o Franzi Křepkovi

Ve středu 13. listopadu se z iniciativy historika - archiváře PhDr. J. Tomase uskutečnila přednáška v městském divadle K. H. Máchy o litoměřickém starostovi a vůdci německých aktivistů Franzi Křepkovi, které se v Modrém salonku zúčastnilo asi 50 posluchačů. Přednášejícím byl univ. prof. PhDr. Robert Kvaček CSc. O přednášce napsal historik - archivář PhDr. J. Smetana v Deníku Litoměřicka (15. listopadu 1996, č. 268, roč. IV., str. 7) v článku "Profil senátora Franze Křepka":

"...Pouhé dva dny před prvními senátními volbami se konala přednáška víceméně náhodou, zazněly tu však myšlenky, které by v této souvislosti měly mít platnost axiomů. Heslo o tomto muži, který podle slov přednášejícího náležel v politických dějinách naší země "mezi osamělé běžce", nenašlo zatím místo v naučných slovnících. Patřilo by tam však již proto, že ve vztazích mezi Čechy a Němci, náležel k postavám imponujícím tolerancí, vzácnou na obou stranách. Mohlo by znít asi takto:

Franz Křepka (nar. 9. 1. 1855 v Dolních Nezlech č. 11, zahynul tragicky 28. 4. 1936 u Svoru). Absolvent litoměřické reálky (1873), posluchač vysoké školy

zemědělské ve Vídni. Do politického života vstoupil v r. 1881 a stal se postupně mluvčím severočeských rolníků. Zvolen do říšské rady ve Vídni (1885) i do českého zemského sněmu (1886). Již na jaře 1919 se jako první z německých politiků stal zastáncem aktivní spolupráce s demokratickou ČSR. Stanul v čele nové politické strany, Svazu zemědělců (Bund der Landwirte) a roku 1920 byl zvolen do poslanecké sněmovny, později se stal senátorem (1925). V roce 1926 se mu podařilo dosáhnout toho, že německé demokratické strany poslaly své zástupce do vlády. 29. 12. 1933 byl jmenován litoměřickým starostou a 19. 5. 1935 jej do této funkce zvolili hlasy německých i českých voličů. Zahynul za nikdy neobjasněných okolností při lovu nedaleko hradu Milštejna v Lužických horách.

Tyto základní údaje je možné doplnit charakteristikou v "Litoměřických listech" z května 1935, které ve vypjaté předvolební atmosféře o něm napsaly: "Být německy národní nepřekáží mu, aby nebyl také dobrým občanem tohoto státu. Jeho přátelství s Masarykem již od dob vídeňských usnadnilo a upevnilo linii jeho politiky v nových poměrech. Bylo k tomu ovšem zapotřebí jeho krevnaté upřímnosti a nezáludnosti i celé jeho rozšafné a střízlivé povahy".

V matrice narozených bylo jeho jméno zapsáno ve tvaru Francius Kržepek. Zatím co se z latinské formy křestního jména člověka, jehož mateřštinou byla němčina, stal zcela přirozeně Franz, na háčku v příjmení trval, i když byl spřežkový pravopis nahrazen novým. V pouhém jméně tohoto vyjímecného člověka lze tak vidět osobní povědomí o kořenech vlastního rodu. Jeho snahy o praktické zapojení německé menšiny do politického života státu, nesené v ideální rovině nadnárodní myšlenkou československou, vyústily v neúspěch. Tragika dalšího vývoje, která se konec konců dotkla demokraticky smýšlejících Němců, sama o sobě ukázala, že to byla myšlenka dobrá...".

V den konání přednášky - 13. listopadu - položili v dopoledních hodinách zástupci města na hrob F. Křepka v Soběnicích květiny k 60. výročí jeho tragického skonu.

Volby do senátu 1996

V České republice se poprvé konaly volby do senátu, druhé komory Parlamentu české republiky. Pro účely těchto voleb bylo na území České republiky vytvořeno 81 volebních obvodů. V každém z těchto obvodů byl zvolen jeden senátor.

Senátorem mohl být zvolen každý občan ČR, který dosáhl věku 40 let a nebyl zbaven způsobilosti k právním úkonům.

V prvním kole voleb do senátu, konaném ve dnech 15. a 16. listopadu, byl kandidát zvolen tehdy, jestliže obdržel nadpoloviční většinu odevzdaných platných hlasů ve volebním obvodu, kde kandiduje.

Ve volebním okrsku č. 29 (okres Litoměřice a část kladenského okresu) se o hlasy voličů ucházelo pět kandidátů.

Ing. Karel BURDA (ODS) s číslem 1
(nar. 29. srpna 1936, povoláním 1. náměstek ministra zemědělství ČR,
bytem Tuchlovice, člen ODS)

Josef POL (ČSSD) s číslem 2

(nar. 4. listopadu 1935, povoláním přednosta Okresního úřadu Litoměřice - stavební technik, bytem Litoměřice, bez politické příslušnosti)

Petr BRZÁK (ODA) s číslem 3
(nar. 22. listopadu 1945, bytem Litoměřice, povoláním podnikatel, člen Občanské demokratické aliance)

Jiřina ŠVORCOVÁ (KSČM) s číslem 4
(nar. 25. května 1928, povoláním herečka, bytem Praha 6. členka Komunistické strany Čech a Moravy)

MUDr. Karla BARKOVÁ (DU) s číslem 5
(nar. 21. října 1955, povoláním lékařka, bytem Litoměřice, členka Demokratické unie)

MVDr. Radomír NOVÁK (MDS) s číslem 6
(nar. 3. července 1935, povoláním veterinární lékař, bytem Litoměřice, člen Masarykovy demokratické strany)

V prvním kole zvítězil kandidát ODS ing. K. Burda (41,93 %) před J. Švorcovou (25,09 %). Na dalších místech se umístili v následujícím pořadí J. Pol (19,90 %), P. Brzák (5,66 %), MUDr. K. Barková (4,79 %) a MVDr. R. Novák (2,63 %).

Vzhledem k tomu, že ani jeden z kandidátů nezískal nadpoloviční většinu, postoupili do druhého kola, které se konalo ve dnech 22. a 23. listopadu ing. K. Burda (ODS) a J. Švorcová (KSČM).

Vítězem druhého kola do senátních voleb ve volebním obvodu č. 29 (okres Litoměřice a část okresu Kladno) a zároveň senátorem v uvedeném obvodu se stal ing. Karel BURDA, 1. náměstek ministra zemědělství ČR, bytem v Tucholovicích, nar. 29. srpna 1936, člen ODS, který kandidoval za Občanskou demokratickou stranu. Získal více než 50 % platných hlasů v 215 z celkového počtu 283 okrsků. Obdržel 21 798 hlasů, což činilo 60,6 % ze všech platných hlasů. Druhého kola voleb se v našem obvodu zúčastnilo 33,25 % z celkového počtu voličů, což bylo asi o 1,5 % voličů méně než v kole prvním.

Burdovu protikandidátku J. Švorcovou, která reprezentovala Komunistickou stranu Čech a Moravy, volilo celkem 14 171 občanů našeho volebního obvodu. J. Švorcová tak získala 39,4 % všech platných hlasů. Vítězství charakterizované nadpoloviční většinou zaznamenala J. Švorcová v 65 okrscích.

Ve třech okrscích (Jarpice na Slánsku, okrsek č. 4 v Libochovicích a v Páleči na Slánsku) pak oba kandidáti získali stejný počet hlasů.

Celkem v deseti okrscích získal K. Burda podporu více než 80 % voličů. Všechny odevzdané hlasy (tj. 100 %) byly ve prospěch K. Burdy v Neprobylčicích, další výrazný úspěch tento kandidát zaznamenal v Chotiněvsi (96,08%), v okrsku č. 1 v Chodounech (86,15%).

Voliči nepreferovali kandidáty s trvalým bydlištěm a zaměstnáním v okrese Litoměřice (Pol, Brzák, Barková, Novák). Rozhodujícím faktorem pro ně byla zřejmě politická příslušnost bez ohledu na povolání, bydliště a minulost kandidáta. Z toho lze

vyvodit, že v pořadí přízně voličů na Litoměřicku má největší počet voličů ODS a KSČM.

Hodnocení politických sympatií ovšem zkresluje rekordně nízká účast voličů v obou kolech. Usuzovat, komu by dala svůj hlas mlčící a nezúčastněná většina, by ovšem bylo pouhou spekulací. Jediný spolehlivý závěr k nízké účasti voličů může být, že voliči naprosto nepochopili smysl senátu a podcenili jeho význam.

Delegace z Filipín

Letos uplynulo 100 let od popravy filipínského národního hrdiny MUDr. José Rizala (28. prosince 1896) španělskými kolonizátory. Poslední Rizalův dopis psaný v předvečer popravy byl adresován litoměřickému filipinologovi světového věhlasu, středoškolskému profesorovi F. Blumentrittovi do Litoměřic s kterým po své návštěvě Litoměřic udržoval přátelské styky. V této souvislosti navštívil ve středu 27. listopadu Litoměřice viceprezident Filipín Salvádor H. Laurel. Za svého pobytu v našem městě byl přijat jeho představiteli.

V současné době se rozhoduje, zda filipínské velvyslanectví bude zřízeno ve Varšavě nebo v Praze. České ministerstvo zahraničních věcí oznámilo představitelům města Litoměřic, že největší naději pro rozhodnutí filipínské vlády umístit velvyslanectví v Praze, vytvářejí právě Litoměřice díky přátelským kontaktům s Filipínami.

PROSINEC 1996

Rozkopané město

Téměř po celý letošní rok občany města zužovaly rozkopané ulice a chodníky. Poměrně rychle byla provedena rekonstrukce ulice Na valech mezi poštou a Domem kultury, malým zúžením parčíku Josefa Klecanského vznikla řada nových parkovacích ploch, celý projekt byl řešen nejen z hlediska praktičnosti, ale i vizuálně estetického, velice dobře. Stejným způsobem byla zrekonstruována Lidická ulice. Zároveň po celém městě byly dělány výkopy pro nové inženýrské sítě. Když se zdálo, že vše bude zdárně do konce roku dokončeno, občany vyděsila informace, že nové chodníky se budou znovu rozkopávat.

Důvodem nového kopání byla žádost podniku STP Telecom, závod Přenosová technika Ústí nad Labem, což je dřívější Správa dálkových kabelů, o povolení výkopů.

K tomu vydalo Město Litoměřice sdělení:

V minulých letech rekonstruovalo město Litoměřice na své náklady chodníky, a v některých ulicích i vozovky, v centru města. Před těmito rekonstrukcemi bylo jednáno s organizacemi, které vlastní nebo spravují podzemní vedení a mj. i s podnikem SPT Telecom v Litoměřicích. Tento podnik položil v předstihu plastové trubky, do nichž jsou v současné době zatahovány kabely, ale bylo to provedeno velmi nedbale. Vlastník trubek SPT Přenosová technika nyní před zatahováním kabelů zjistil neprůchodnost trubkových vedení.

Pro město z toho vyplývá, že nechce - li Telecomu znemožnit dokončení stavby, musí nyní povolit dodatečné narušení již hotových chodníků. Stavba je velmi důležitá pro občany, podnikatele i město. Nic nebyla platná snaha města o koordinaci rekonstrukcí ulic s podkládkami podzemních vedení - bude se znovu kopat. S investorem stavby a jejím dodavatelem bylo dojednáno, že výkopy budou prováděny o

sobotách a nedělích tak, že vždy budou ten den zasypány a uvedeny do původního stavu. Odborníkům z SPT Přenosová technika se zatím nepodařilo zjistit, na kolika místech se neprůchodnost trubek vyskytuje. Trasa, na níž jsou tyto závažné hrubé nedostatky, vede z pobřežní ulice přes Lodní náměstí, ulicemi Jarošovou a Michalskou. Dále pak v západním chodníku Mírového náměstí a ulicí Lidickou na roh k ulici Na valech.

Výstava "Vánoce na zámku" v muzeu

Okresní vlastivědné muzeum Litoměřice připravilo na vánoční období výstavu "Vánoce na zámku", která byla druhou v pořadí nové řady vánočních výstav. Loni to byly "Historické hračky", pro příští rok se připravuje "Historie vánočního stromečku" a pro rok 1998 "Vánoční pečivo".

Děti měli na vernisáži ve čtvrtek 5. prosince nejprve strach z čerta (doopravdy to byl M. Burian), ale poté se jim rozzářily oči nad tím, že rohatce s dlouhým ocasem hodný Mikuláš (doopravdy to byl radní I. Špatenka) odkázal do patřičných mezí a co víc, začal těm mrňousům rozdávat dárky. Balíčky s pamlsky, tak jako loni, věnovala firma Valyii. Dětských účastníků bylo víc než loni, událost se musela odehrát ve stálé expozici v prostoru od baroka až do poloviny klasicismu.

Vánoce to byly na zámku proto, že dětský nábytek, ale i nábytek pro děti, panenky, zvířátka apod., byly zapůjčeny ze sbírek státních zámků Zákupy a Náchod. Výstava byla doplněna dvěma rytinami satyrských motivů vytištěných v roce 1741 v Londýně ze sbírkového fondu st. zámku Náchod a dvěma rozměrnými oleji dětských portrétů - děvčátka a chlapce ze zámku Zákupy, ale místem svého původu pocházejících ze zámku Snědovice u Štětí.

Portrét děvčátka byl anonym, portrét chlapce je dílem Alexandra Clarota (1795 ve Vídni - 1842 v Praze) z roku 1841. O chlapci a malíři více v článku "O jednom dětském portrétu na nynější výstavě v muzeu" v Deníku Litoměřicka z 20. prosince 1996, č. 298, roč. IV, s. 7.

Stížnosti na neodborné vedení Městských kulturních zařízení

Od léta letošního roku se projevují stále větší stížnosti na neodborné vedení Městských kulturních zařízení. Nejprve to bylo rozvázání spolupráce s externími spolupracovníky MKZ O. Doskočilem (neshody v oblasti koncepce výstav výtvarného umění v kavárenské galerii Elektra v kině Máj) a V. Wlodárkem (koncepce Jazzových posezení). Odbor kultury dostal v prosinci také dopis občanky města týkající se způsobu řízení městského divadla.

První veřejná kritika byla otištěna v týdeníku České noviny Litoměřicka z 19. prosince 1996, č. 51, roč. II., s. 3, v rubrice Ohlasy, Kritika, Odposlechnuto:

"V podvečerních hodinách dne 1. 12. 1996 jsem byla svědkem velice trapného rozhovoru. Před poutačem na večerní divadelní představení se zastavili účinkující herci Dana Syslová a Oldřich Vízner. Pár velice trapných vteřin jen beze slov zírali. Pak paní Syslová vydechla: "To snad není ani možné, to je skutečně na naše představení? To jim nestojíme ani za to, aby nás pojmenovali? On není ani poutač! Je to připsané na dolní konec poutače na představení, které bylo 29. I. ..Jen drobčky z perníku, bez uvedení autora hry, režie, účinkujících...".

Prostě něco tak ponižujícího asi dlouho nezažili a mám dojem, že by se nejraději otočili a ujeli. Přesně tak to udělal před pár dny pan Heřmánek.

Reakce a nadávky na adresu divadla od přihlížejících diváků by si asi pan ředitel za rámeček nedal. Je jen s podivem, že představitelé našeho města chodí kolem a

nikdo si dosud nevšiml a hlavně nikomu nevadí, kam spěje osud našeho divadla. Nebo má město tolik peněz na dotace? DŠ a ST."

O nepořádku ve vedení MKZ vypovídá v témže čísle článek z titulní strany "Móda u litoměřické veřejnosti propadla", na kterou se ze tří tisíc vstupenek prodalo pouhých třista.

Noví členové městské rady

Zasedání městského zastupitelstva schválilo 19. prosince nové členy městského zastupitelstva PhDr. Oldřicha Kotyzu (ČSSD) a ing. Jana Bechyně (SPŽR). O. Kotyza nahradil zesnulou členku rady ing. Jarmilu Antošovou (ČSSD) a MVDr. Petra Soldatka (SPŽR). P. Bechyně byl členem zastupitelstva, O. Kotyza je zcela novým poslancem, který byl na kandidátce ČSSD jako první náhradník.

Vánoce 1996

Po třech letech úsilí pracovníků Městského úřadu se podařilo letos přesvědčit radu, aby uvolnila finanční prostředky na vánoční výzdobu centra města. A tak zazářila Dlouhá ulice zelenou výzdobou a barevným osvětlením stejně tak jako dva vzrostlé stromy rostoucí na východní straně Mírového náměstí, které byly ozdobeny barevnými žárovkami. Na severním ochozu do náměstí městské věže u kostela Všech svatých zářila kometa.

Na náměstí byly tradiční trhy - i když stále ještě ne v takovém rozsahu a atmosféře jak nám je představuje na obraze z třicátých let belgický malíř žijící v té době v Litoměřicích Dagraene.

Počasí bylo vánoční až přespříliš. V pátek 20. prosince napadl sníh a udeřily mrazy, které trvaly po celé svátky a dosahovaly přes den 10 stupňů, v noci až 12 a na některých místech až 16 stupňů.

Vzpomínka na 100. výročí poprav J. Rizala

Město Litoměřice uspořádalo v sobotu 28. prosince vzpomínkové odpoledne k 100. výročí od poprav filipínského národního hrdiny José Rizala s programem: Ve 14 hod. byly položeny věnce na litoměřickém hřbitově u hrobu středoškolského profesora F. Blumentritta, v 15 hod. byla odhalena busta v podloubí Salva Guardy (Černý orel) od akademického sochaře Libor Piskláka, v 15,30 hod. se konalo odhalení druhé busty J. Rizala na jižním parkánu, kterou věnovala městu filipínská vláda. Originál busty bude umístěn v pracovně starosty města, na parkáně pak jeho kopie, kterou zhotovil akademický sochař - restaurátor Č. Mudruňka. Při této příležitosti byl tento parkán pojmenován na Parkán J. Rizala. V 16. 30 se v divadle konala vernisáž výstavy o J. Rizalovi a jeho vztahu k Litoměřicím a F. Blumentrittovi. V úvodním slově představil kronikář města a pracovník litoměřického muzea O. Doskočil znalce vztahů J. Rizala a F. Blumentritta, autora koncepce výstavy, nestora litoměřických historiků - archivářů PhDr. J. Tomase, který pak promluvil o významu života a díla obou mužů. Potom se společnost přemístila z chodby divadla do hlediště, kde z jeviště promluvil starosta města ing. M. Tejkl, chargé d'affaires paní B. Fuentebella a orientalistka z organizace Kontinent dr. Z. Vasiljevová, mj. autorka knihy Dějiny Japonska. Na závěr pak účastníci vyslechli koncert Doležalova kvarteta, které hrálo Janáčka a Dvořáka.

MUDr. José Rizal se narodil 19. června 1861 v Calambě na ostrově Luzonu.

Původně se chtěl věnovat církevní dráze, ale nakonec zvolil studium medicíny. Věnoval se také filologii a etnografii. Procestoval téměř celý svět a při svých cestách navštívil též Čechy a Litoměřice, kde žil jeho přítel, středoškolský profesor Ferdinand Blumentritt. Při své cestě na Kubu, kde chtěl působit jako lékař, byl v Barceloně zatčen, deportován zpět na Filipíny, kde ho soudili a odsoudili k trestu smrti. Nebyl popraven za konkrétní účast v povstání proti Španělům, ale jako představitel národněosvobozeneckých snah. Poprava byla vykonána 30. prosince 1986.

Profesor Ferdinand Blumentritt se narodil 10. září 1853 v Praze, v roce 1876 byl jmenován profesorem zeměpisu a dějepisu na reálce v Litoměřicích. Později se stal jejím ředitelem. Jeho velkou zálibou se staly studie o Filipínách, které jsou velice rozsáhlé a zařazují ho k největším světovým filipinologům. Jeho přítel J. Rizal ho navštívil v Litoměřicích v květnu 1887. Blumentritt zemřel 20. září 1913 a je pochován na litoměřickém hřbitově. Jeho hrob byl opraven na náklady Městského úřadu v roce 1994.

Filipínskou delegaci na oslavách vedla chargée d'affaires filipínského velvyslanectví v Budapešti paní Banzon Fuentesbella, jejími členy byli kulturní atašé Jesus Eisma a slečna Belinda Fernandez. Dále byli přítomni asistent filipínského velvyslanectví v Budapešti Izolt Marosvary, člen rytířského řádu J. Rizala MUDr. Fritz Hack, členka organizace "Kontinenty" (České občanské sdružení usilující o kontakty a rozvíjení přátelství s mimoevropskými národy a státy) PhDr. Zdena Vasiljevová, zástupce Světové rady církví ze Ženevy Dr. Benck a zástupci evangelických církví na Filipínách Alvaro O. Senturias Jr. a Elinda N. Senturias.

Organizačně i obsahově byla celá událost zvládnuta ze strany města výborně. Litoměřice tak velkou měrou přispěly k možnosti, že velvyslanectví Filipín zřídí filipínská vláda v Praze a ne ve Varšavě, jak se původně uvažovalo. O to víc zaráží, že česká diplomacie nedokázala vyslat na oslavy do Litoměřic zástupce ministerstva zahraničních věcí, přítomen nebyl ani celostátní tisk.

Z masmédií byli přítomni pouze novináři ústeckého rozhlasu (Martin Tvaroch) a regionálního Deníku Litoměřicka, jež události věnoval značnou pozornost ve svém pondělním i úterním vydání (30. a 31. 12.).

Pod titulkem "Chladem netrpěli" (31. 12., s. 6) deník např. napsal, že "Filipínci v sobotu v Litoměřicích netrpěli chladem víc než kdokoliv z nás. Paní Banzon nám prozradila, že na zimu je zvyklá, vždyť sloužila plných devět let v diplomatických službách své země v Kanadě....".

Titulek "Litoměřice nezklamaly" (31. 12., s. 6) v Deníku Litoměřicka oznámil stručnou a výstižnou pravdu.

Překlad dopisu s datem 4. 1. 1997:

Vážený pane starosto,
chtěla bych vyjádřit hluboké díky a ocenění za vřelé přijetí a pohostinství, které jste Vy a milí lidé z Litoměřic poskytli mně a personálu ambasády během návštěvy vašeho krásného města a speciálně za velkolepou oslavu a působivý program ke 100. výročí smrti Dr. José Rizala pořádaný pod Vaším vedením a záštitou.

Zvláště jsme dojati vysokou pozorností a úctou, která je věnována našemu národnímu hrdinovi Dr. José Rizalovi a významem jeho přátelství s významným občanem Litoměřic Dr. Blumentrittem. O této události bude předána zpráva Filipínským úřadům s odpovídajícími fotografiemi a s doporučením aktivně pěstovat

sesterské vztahy mezi Calambou, rodným městem Dr. Rizala a Litoměřicemi k upevnění přátelství, které existuje mezi našimi zeměmi.

S potěšením Vám sděluji, že právě otevíráme Filipínské velvyslanectví v Praze s ministerskou poradkyní Marií Fe P. Klingert ve funkci Charge d'Affaires.

Budu určitě příznivě doporučovat uskutečňování sesterských vztahů našich měst již výše zmiňované. Doufám v pokračování našeho přátelství. Srdečné pozdravy Vám i madam Tejklové a přeji vše nejlepší v novém roce.

S úctou Vaše

Fe Banzon - Fuentebbella
charge d'Affaires

Počasí v okrese v roce 1996 podle "Agrometeorologické zprávy 1995/1996" z Českého hydrometeorologického ústavu - pracoviště Doksaný.

Zimní období 1995/1996 se vyznačovalo podnormálními teplotami. Nevyskytovaly se sice jejich extrémně nízké hodnoty, avšak studené období bylo velice dlouhé. Ozimé obiloviny ani pupeny u raně kvetoucích ovocných dřevin (meruňky, třešně) nebyly studeným počasím poškozeny. Ačkoliv srážky v zimních měsících a ještě v březnu a dubnu, byly podnormální, půdy nedostatkem vláhy netrpěly. Vzhledem k studenému počasí v předjaří posouvaly se začátky jarních polních prací a opožďovaly se růstové fáze jako je např. kvetení ovocných dřevin. Opožďoval se i vývoj ozimů. Dobře odkvetly meruňky, třešně i ořešáky a u všech těchto ovocných druhů byla později zaznamenána bohatá úroda jejich plodů. Pro poměrně pozdě vcházející jarní obiloviny se příznivě vyvíjelo počasí v květnu. Relativně nízké teploty a dostatek srážek plně vyhovovalo lidovým pranostikám: Studený máj - v stodole ráj" a "V květnu nemá ovčákovi uschnout hůl".

Příznivě se vyvíjely i porosty vojtěšek, složitější to však bylo s jejich sklizní u první seče. Takové počasí však méně přálo kukuřici v její počáteční vývojové fázi (porosty zežloutly) a později kvetoucím ovocným dřevinám, tj. jabloním, švestkám, slivoním a obzvláště hrušním jejichž úroda byla nejnižší za poslední dlouhou řadu let. Květnové počasí se zřejmě nepříznivě projeвило u vinné révy. Značně se opožďovalo vcházení i další růstový vývoj okurek nakládaček. Ačkoliv se v červenci urodilo jen nepatrné jejich množství, v srpnu se situace změnila a úroda okurek byla nakonec nadprůměrná. Přispěla k tomu také okolnost, že se nevyskytla plíseň okurková. Naopak se ve značné míře rozšířila fytoflora, která dosti rychle likvidovala porosty rajčat, což nepříznivě ovlivnilo velikost úrody. Tato choroba již méně poškodila jinak příznivě se vyvíjející porosty brambor, kterých napříč tomu byla zaznamenána bohatá úroda.

Během léta pokračoval příznivý vývoj obilovin, ale vegetační období se viditelně prodlužovalo. Začátek žní byl většinou až v srpnu. Tam, kde nesklidili v první srpnové dekádě, měli později, kdy častěji přšelo, se sklizní značné problémy. Nebýt nepříznivého počasí během sklizňového období, byla by úroda obilovin ještě vyšší. Na vrtkavé počasí během žní doplatili především farmáři nemající vlastní sklizňovou techniku. Ti byli odkázáni na pomoc zemědělských podniků, kde však pochopitelně nejdříve sklízeli svoji úrodu. Během letních měsíců s dostatkem srážek se podstatně

zlepšily porosty kukuřice, chmele i cukrové řepy. Obavy z nízké cukernatosti řepy pro častější srážky, nižší sluneční svit a chladnější počasí se nenaplnily. Naopak cukernatost byla nejvyšší za posledních několik let. S prodloužením žňových prací oddalovaly se i podzimní polní práce jako jsou příprava půdy k setí ozimů a jejich samotné zasetí. Provedení těchto prací také nepříznivě ovlivňovaly srážky a jiné rozmoklé půdy. To také velice ztěžovalo sklizeň cukrovky. Sklizňové podmínky pro sklizeň cukrovky se zlepšily většinou až v listopadu. Včas zaseté ozimé pšenice již odnožily. Ozimé pšenice zaseté po sklizni kukuřice na siláž a cukrovce vzešly až v druhé polovině listopadu.

Letošní rok lze přiřadit k létům úrodným a tedy snad i ekonomicky úspěšným.

Tak jako loni skončil i letos vegetační rok srážkovým přebytkem čímž se pro příští rok vytváří předpoklady pro dostatečnou zásobu půdní vláhy.

Městskému kronikáři předal

Václav Havlík.

Silvestr 1996

Sliby našich meteorologů, že se na Nový Rok oteplí a zažijeme nové sněžení a teploty kolem nuly, se nesplnily. Naopak mráz od vánoc nepolevil, v sobotu 28. prosince, kdy se konaly oslavy 100. výročí popravy J. Rizala, byl zaznamenán rekordní mráz - v noci až 20 stupňů pod nulou, přes den kolem 12 až 15. stupňů. Meteorologové naopak od úterka 31. prosince slibují, že mrazy budou až do konce ledna 1997.

K r o n i k a m ě s t a

L i t o m ě ř i c

1997

Kronikář města Litoměřice Udalrico Saltuperveniente, česky Oldřich Doskočil, pokládá za potřebné na počátku svého oficiálního působení ve funkci městského kronikáře od 1. ledna tohoto roku, definovat kronikářství, neboť kroniky, a to i městské, a jim podobné prameny, patří dozajista k nejzajímavějším dokladům o minulosti už tím, že u kořene jejich vzniku stojí zájem dějepisný, společný - pochopitelně na různé úrovni - jim i profesionální historiografii.

Pro kronikáře musí být nepřijatelná představa světa, který by zapomněl své dějiny. Člověk by v takovém světě bez dějin ztratil svou identitu i svůj důvod, proč tu je, ocitl by se v takovém světě osamocený a ztratil by schopnost s druhými vytvářet lidské společenství. Společnost bez paměti je nehybná, degenerující a tím mrtvá.

Proto si současný kronikář tolik váží a chválí zastupitele města, kteří dbají na udržení tradice litoměřického kronikářství. V Litoměřicích, jako v jednom z mála měst, sahá kronikářství až do poloviny 16. století, kdy města začínala na čele právě s Litoměřicemi, usilovat o zrovnoprávnění měšťanstva vůči šlechtě a potřebovala mj. také prostřednictvím kronikářství zvyšovat sebevědomí měšťanů. Ti tehdy prostě začali pociťovat, že k tomu, aby byli lidmi důstojnými a zdravě sebevědomými, potřebují stejně tak, jako mělo duchovenstvo a šlechta, i své vlastní povědomí o minulosti svých předků a města, na které by mohli být hrdí. Chtěli si ujasňovat - Odkud jdeme, Kdo jsme a Kam směřujeme.

Je přirozené, že současný pojem kronikářství je trochu něco jiného než ten, který známe z období gotiky, renesance a baroka. Za zcela průkazný mezník lze pokládat dekret presidia zemského gubernia v Praze z 31. srpna 1835, adresovaný krajským úřadům, konzistořím, pražskému magistrátu a akademickému senátu. Hrabě Karel Chotek tímto dekretem totiž nařídil vedení "memorabilií, záznamních nebo - li pamětních knih a kronik" počínaje 1. lednem 1836 všem městům a obcím trhovým, významnějším vesnicím, farním úřadům a jiným duchovním a světským korporacím.

Tento dekret je prvním státním zásahem do jejich vedení, které až dosud bylo (s výjimkou farních a jen málo jiných memorabilií) vysloveně soukromou, individuální záležitostí. Od té doby však bylo určení kronikáře, tedy i mě, věci volby vikariátních, magistrátních, rychtářských, vrchnostenských i dalších úřadů a kronika samotná se stala majetkem obce či jiné instituce, u které vznikla.

Navíc nařízení dávalo směrnici, která stanovovala zcela jasně vnitřní a vnější náležitosti kronik. Ale je třeba také vědět (a to by naše současná demokratická společnost měla mít obzvlášť na paměti!), že tato směrnice zároveň ponechávala určitou volnost a nebyla zejména v tomto bodě vždy dodržována. Za předmnichovské republiky se funkci kronikáře dostávalo takové společenské prestiže, že v některých případech byli tito jmenováni přímo československou vládou. Takové cti se v

Litoměřicích dostalo v roce 1922 řediteli Stadtmuzea (Městského muzea) a Městského archívu Heinrichu Ankertovi, který tuto kroniku vedl až do roku 1945. Patří opět ke cti litoměřických radních, že na doporučení Městské kulturní komise schválili v roce 1996 pojmenování jedné z ulic "Ankertova".

Počátky starého kronikářství v Litoměřicích byly ovšem skromné a žánrově nejde o kroniky, ale o letopisy. Prvním jejich autorem byl nějaký Jan od Hradu připomínaný v letech 1501 - 1529 jako radní písař. Jde o jednotlivé, vesměs stručné zápisy pro léta 1501 - 1525, netvořící ještě žádné samostatné dílo. Spíše to jsou mimoděk zaznamenané detaily ze života města (stavby, požáry, přírodní pohromy, počasí, úroda, úmrtí významných osob a pokusy o dolování v okolí). Známe je sice jen z opisu učiněného roku 1643, důležité však je, že víme, kam je jejich autor původně zaznamenal. V opisu jsou totiž nadepsány - Z kněh pamětních starych. Nejvyšší litoměřické kroniky pak pocházejí z konce 16. století a z období po třicetileté válce ve století následujícím. Pak jejich úroveň začíná upadat a teprve vládním dekretem z roku 1835 se jejich úroveň postupně opět začíná pozvedat.

Je ještě třeba připomenout, že pod pojem kronikářství bývá zahrnováno veliké množství různých typů písemného záznamu událostí. Rozumí se pod ním jak ojedinělý záznam o nějaké události či osobě, tak i v umělé, předem promyšlené formě podávané líčení o různých skutečnostech a někdy ostatně i neskutečnostech.

Pravdou je, že formálně nejvyspělejším typem písemných záznamů je kronika. Pod tímto označením rozumíme dílo dějepisné, vzniklé za tím účelem, aby podalo a zachovalo určité hodnocení minulosti i přítomnosti, a tak působilo na čtenáře. I když je v ní vedle věcného schématu používáno i zapisování k jednotlivým létům, přece jen je i v těchto případech používáno rozvinutější vyprávěcí formy, která je, vedle vědomé tendenčnosti, spojuje v ústrojný celek.

Pokud definujeme kroniku tak, jak jsme výše popsali, pak je nám jasné, že úřední označení kronikáře není tak docela přesné. Problém je v tom, že i kdyby takový kronikář chtěl skutečně psát kroniku, pak by této práci musel věnovat plný pracovní úvazek. Této skutečnosti si byly úřady vědomy už v roce 1835 a proto v dekretu z 31. srpna tohoto roku je rozlišeno mezi "vedením záznamních nebo - li pamětních knih a kronik". Československá vláda v roce 1922 také v úředním dokumentu při jmenování H. Ankerta nehovoří o vedení kroniky, ale pověřuje Ankerta "vedením Litoměřické pamětní knihy".

Pamětní kniha je ve své podstatě kombinováním zápisů letopiseckých s opisy různých dokumentů o nestejném stupni autenticity, která je v podstatě nepřímou úměrná stupni úmyslu dějepisného.

Současný kronikář, nikoliv proto, že by psaní kroniky nezvládl, ale z ryze časových důvodů, neboť musí plnit své povinnosti samostatného odborného pracovníka v Okresním vlastivědném muzeu, s plným vědomím prohlašuje, že to, co bude v roce 1997 zapsáno, nebude v žánrovém útvaru kroniky, ale pamětní knihy, která bude mít přídomek "Litoměřická".

Není ovšem v rozporu s etickými normami, aby dílo bylo, z hlediska tradice a se shovívavostí odborných kruhů, nazýváno v běžném hovorovém užívání kronikou, a autor v souladu s úředním zápisem, městským kronikářem.

V souvislosti s nástupem nového kronikáře přinesl regionální deník Dnešní Litoměřicko v pátek 10. ledna 1997 (č. 8, roč. V., s. 7) rozhovor redaktorky Ivety Kulajtové pod názvem "Přestože je kronikářem, zaznamenává až po pracovní době".

Páteční příloha Zemských novin "Náš domov" (25. IV. 1997, č.17) v rubrice "Člověk" přinesla portrét litoměřického kronikáře pod názvem "Kronika na disketě". Z textu vyjímám část související s již bohužel odeznělou polemikou o navrácení ostatků K. H. Máchy městu Litoměřice:

"Pokud by za sto let historikové vycházeli pouze z novinových zpráv," vysvětluje Doskočil, "dostali by o události zkreslený obraz. Málokomu se totiž podařilo zachytit hlubší význam K. H. Máchy a místa jeho posledního odpočinku pro Litoměřice." Podle kronikáře nejde pouze o to, zda se spolek Svatobor na Slavíně o hrob stará. Ostatně litoměřičtí jsou ochotni Praze hrob platit nebo posílat tam údržbáře. "Po Mnichovu," říká Doskočil, "odešlo ze Sudet 122 000 Čechů, 15 000 Židů a 18 000 německých antifašistů. Odcházející Češi slíbili, že se sem vrátí i s Máchou - a my jako jejich potomci tak chceme učinit. Alespoň symbolicky - požádáním o ostatky. Pro nás je to morální vyrovnání se s přáním otců a dědů. Tento kontext málokterá novinová zpráva zachytila."

Z hlediska světa ani České republiky nebyl rok 1997 nejšťastnějším. Bylo neuvěřitelně mnoho leteckých katastrof a živelných pohrom. Pro domácí politickou scénu bylo snad největší katastrofou vítězství Labour party ve Velké Británii, která rozdrtila konzervativní stranu na padrť. Ve Francii zvítězili k hrůze naší vládní koalice (ODS, ODA, KDU - ČSL) socialisté. V Itálii byla smetena celá politická scéna včetně křesťanských demokratů a socialistů, mnoho se zavíralo, několik soudců bylo zavražděno a vznikly zcela nové politické strany.

Na domácí politické scéně byly katastrofou povodně na Moravě, které neměly obdoby v tomto století. Ty prodloužily životnost české vlády až do prosince, kdy se konečně rozpadla vládní koalice. Prezident V. Havel jmenoval nového premiéra, který měl sestavit novou vládu. Byl jím guvernér české národní banky J. Tošovský. Stará vláda s premiérem Klausem (ODS) však úřadovala dál a tak ČR měla v prosinci premiéry dva. Do konce roku nová vláda nebyla sestavena a tento stav trval i o Silvestru. Prezident republiky V. Havel jmenoval novou vládu až 2. ledna 1998, kdy se vrátil z týdenního pobytu na Kanárských ostrovech na doporučení lékařů.

Malí podnikatelé se opět bojí (samozřejmě zbytečně) znárodnování. Dokonce jedna bordelmamá se kronikáři svěčila se svými obavami, zda nebude s děvčaty znárodněna. Kronikář odpověděl, že se nemusí bát, protože by něco takového on nikdy nepřipustil a to přesto, že je bytostně přesvědčeným socialistou jako většina francouzských voličů a tam, přes jejich vítězství, takovéto bohubilé podniky také socialisté znárodnili.

V českém člověku se projevil jeho totalitní myšlení. Neumí si představit, že by se mohla vyměnit vláda a nepadnout demokracie. Že právě možnost občasné výměny vládních garnitur je to, po čem v listopadu 1989 volal, tedy to, čemu se říká demokracie. A za tento stav politického vědomí národa nese zodpovědnost

pseudopravicová vládní koalice pana premiéra Klause, ale i prezident republiky V. Havel. Ti totiž stále národ strašili levicovou opozicí. Jako kdyby právě opozice, lhosejno jaká, nebyla podmínkou demokratického fungování společnosti.

Na konci roku byl v republice takový politický chaos, který nahrával extrémním totalitním silám na levici i na pravici, že ostatní události roku, zcela zapadly v povědomí lidí.

Přehled nejdůležitějších událostí 1997:

Leden:

4. Na žižkovské radnici v Praze 3 se oženil prezident Václav Havel s herečkou Dagmar Veškrnovou; 8. vláda zamítla komunistický návrh o referendu, který podle premiéra Klause znamenal pokus o destabilizaci země; 21. Spolkový kancléř Helmut Kohl na historicky první oficiální návštěvě podepsal spolu s premiérem V. Klusem společnou česko - německou deklaraci.

Únor:

O půlnoci z 3. na 4. února začala stávková na železnici, Odbory žádaly mj. odvolat vedení Českých drah, zastavit "nesystémové kroky" a uzavřít dohodu o závazku vlády předložit koncepci dopravní politiky a jejího sbližování se změnami Evropské unie. Jednání zástupců vlády (ministři Lux, Kočárník, Dlouhý) s odboráři skončilo 8. února dohodou a stávková byla též den ukončena.

Březen:

5. Ve svém prvním vystoupení před Senátem se prezident Havel věnoval významu horní komory a česko - německé deklaraci. Pro česko - německou deklaraci se vyslovilo 54 senátorů z 80 přítomných, proti bylo 25, jeden se zdržel; 19. Senát schválil ústavní zákon o změnách na státní hranici se Slovenskou republikou. Sněmovna jej přijala 26. února.

Duben:

16. Zveřejněn materiál "Korekce hospodářské politiky a další transformační opatření" - tzv. "Balíček ekonomických opatření". Součástí byly mj. škrty ve státním rozpočtu o zhruba pět procent, tj. 25,5 miliardy Kč. Jedním z opatření byla i dovozní depozita, která platila do srpna; 19. ODS přiznala odpovědnost za neúspěchy ve vývoji v ČR od roku 1992, kdy se stala nejsilnější vládní stranou v zemi.

Květen:

17. Prezident Havel se kriticky vyjádřil o odpovědnosti vlády za situaci v zemi, o krizi jejího programu, o chybějící strategii a nekonceptnosti. Premiér Klaus kritiku odmítl.; 28. Vládní koalice vyhlásila "Stabilizační a ozdravný program", v němž přiznala hrubé chyby v hospodářské politice a vyhlásila sérii úsporných opatření. Navrhla čtyři změny ve vládě - nového ministra financí Ivana Pilipa (ODS), ministra

průmyslu a obchodu Karla Kühnla (ODA), ministra školství Jiřího Grušu (bezpartijní) a ministra vnitra Petra Nečase (ODS). Nečas se dva dny nato kandidatury vzdal a prezident proto nepřijal demisi Jana Rumla (ODS).

Červen:

10. Premiér Klaus jménem vlády oficiálně předložil sněmovně žádost o vyslovení důvěry, které bylo reakcí na změny v její hospodářské a měnové politice. Sněmovna vyslovila důvěru vládě těsným poměrem 101 : 99. Rozhodující hlas měl bývalý sociální demokrat Jozef Wagner.

Červenec:

1. V ČR bylo zvýšeno nájemné, v Praze až o 100 procent; 7. - 17. Katastrofální záplavy na celém území Moravy a přilehlé části východních Čech způsobené přívalovými dešti, označované jako povodeň století. 18. - 22. druhá menší vlna povodní. Do 22. července zemřelo kvůli záplavám 48 osob. Škody způsobené záplavami byly vyčíslené na 60 miliard Kč.

Srpen:

6. Pořad Televize NOVA "Na vlastní oči" přinesl reportáž o spokojeném životě ostravských Romů v Kanadě a vyvolal u Romů zájem o vystěhování do Kanady;

Září:

5. Sněmovna novelou trestního zákona zrušila paragraf 103, který se týká hanobení prezidenta a přijala nový zemědělský zákon. Přijala vládní návrh zákona o státní sociální podpoře, který předpokládá omezení okruhu rodin s nárokem na přídatky na děti 23. ČR zahájila v Bruselu rozhovory o vstupu do NATO.

Říjen:

1. Nárok na dětské přídatky zůstal jen rodinám, jejichž čistý příjem nepřesahuje 2,2násobek životního minima; 3. Německý ministr zahraničí Kinkel opět připomněl, že v česko - německé deklaraci není nic o individuálním odškodnění obětí nacismu; 8. Kanada znovu zavedla pro občany ČR vízovou povinnost.

Listopad:

8. V Praze na Staroměstském náměstí se konala protivládní demonstrace odborářů, která měla být posledním varováním kabinetu premiéra Klause, aby změnil svou hospodářskou a sociální politiku. V Praze na Jarově napadli členové hnutí skinheads dva súdánské studenty Vysoké školy ekonomické. Jeden z nich zemřel. Následkem toho se v řadě míst ČR konaly protirasistické manifestace. 10. ČR ukončila v Bruselu rozhovory o vstupu do NATO. Formálně se zavázala vzít na sebe všechny závazky.

Prosinec:

18. prezident Havel jmenoval premiérem Josefa Tošovského, dosavadního guvernéra České národní banky a pověřil jej sestavením nové vlády; 22. J. Tošovský zahájil rozhovory o konkrétním personálním složení nové vlády.

Rozvržení kroniky

Pro lepší přehlednost a orientaci čtenáře jsou jednotlivé zápisy rozvrženy do tematických okruhů:

- 1.) Počasí
- 2.) Prodeje a koupě nemovitostí
- 3.) Zasedání rady a zastupitelstva
- 4.) Kultura
- 5.) Sport
- 6.) Zdravotnictví
- 7.) Perličky
- 8.) Ze vzpomínek pamětníků
- 9.) Co kronikář osobně viděl a zažil
- 10.) Jubilanti

První den NOVÉHO ROKU 1997:

Mrazivé počasí nepolevilo a Nový Rok byl přivítán s teplotou kolem 15 stupňů Celsia pod bodem mrazu. To zřejmě bylo příčinou, proč občané daleko méně vyšli na balkóny a do ulic, aby stříleli petardy. Rámus z nich byl nejslabší za posledních několik let. Vyskytl se i názor, že méně petard bylo proto, že značně podražily. Mráz ještě přituhnul (až na 20 stupňů pod nulou) v noci z 1. na 2. ledna. Do prvního pracovního dne se tak po ránu nešlo s velkým optimismem.

1. POČASÍ

LEDEN

Od 1. ledna ani jeden den nevystoupily teploty nad nulu, mrazivé počasí s teplotami nad 10 stupňů pod nulou bylo stálé. Jen o prvním lednovém víkendu se mírně oteplilo, v sobotu 4. ledna bylo dokonce kolem nuly a přišla nová sněhová nadílka. Ale už v neděli 5. ledna zase přituhlo na svých 10 pod nulou.

V pátek 10. ledna se dostavilo oteplení a teplota vystoupila až na nulu. Ale už v pondělí 13. ledna se rtuť teploměru opět vrátila na svých 4 stupně pod nulou.

V průběhu dalšího týdne opět přituhlo (kolem pěti pod nulou), v neděli 19. ledna ale už bylo kolem nuly a v noci na pondělí 20. ledna značně sněžilo. Sníh a náledí natolik omezil dopravu, že například musela být zrušena vernisáž 21. ledna v muzeu "Josef Sudek - doly a pustiny" (krajina Mostecka), protože pracovníci muzea, kteří pro výstavu jeli do Moravského muzea v Brně, se za Terezínem otočili a vrátili se zpět.

Koncem následujícího týdne mrazy povolily a nastala mírná obleva. V neděli 27. ledna se však dostavila menší studená fronta a teplota opět klesla mírně pod nulu.

Od pondělka 28. ledna opět mrzlo a teplota se pohybovala kolem 2 až 4 stupňů pod nulou.

Ú N O R

První únorový víkend se opět dostavila slabá studená fronta a teploty klesly pod nulu. Ale od poloviny týdne se postupně oteplovalo a teploty pod nulou byly pouze v noci. Přes den se ke konci týdne pohybovaly kolem tří stupňů nad nulou.

Od pondělí 10. února se denní teploty už stabilně držely nad nulou, pouze v noci byly ještě pravidelně mrazy od tří do pěti stupňů.

Ve čtvrtek 13. února prudce stoupla teplota až na 10 stupňů nad nulou.

V úterý 18. února v poledne začalo opět sněžit a během odpoledne bylo vše pod sněhem. Kolem čtvrté odpoledne se sněžení změnilo v déšť.

Ve středu se teplota pohybovala kolem dvou stupňů nad nulou a ze všeho byla pěkná břečka.

Ve středu 20. února, na svátek Oldřichů, přšelo.

Víkend 22. a 23. února už měl vysloveně jarní počasí. Teplota vystoupila až na 13 stupňů, na obloze byl jen sem tam mráček.

B Ř E Z E N

Od 1. až do 13. března bylo velice příjemné předjarní počasí. V noci sice teploty klesly mírně pod nulu, ale v poledne vystupovaly až na 15, někdy i 19 stupňů.

V sobotu 15. března se začalo ochlazovat a v odpoledních hodinách mírně přšelo. V neděli odpoledne přšelo o něco více. Překvapení nastalo v pondělí ráno 17. března, kdy jsme se probudili do sněhu, který stále padal až do deváté hodiny. Největší nadílka sněhu byla ovšem ve středu ráno 19. března, kdy napadlo takových 5 až 7 cm. Během dopoledne byla z bílé nadílky břečka. Velké vločky, tzv. "sedláci", padaly i ve čtvrtek a pátek. Do konce týdne bylo nepříjemné chladné počasí. Ráno se teploty pohybovaly mírně pod nulou, odpoledne vystoupily tak mezi dvěma až pěti nad nulu.

V pondělí 24. března se mírně oteplilo. Ale ve čtvrtek odpoledne opět přišla studená fronta. V pátek se přes republiku přehnala vichřice. V televizi hlásili dva mrtvé pod padajícími stromy. V Litoměřicích byl naštěstí jen velice silný vítr. O Velikonocích v sobotu a neděli byly přehánky a zima. Teprve poslední velikonoční svátek v pondělí 31. března se počasí zlepšilo a odpoledne dokonce svítilo sluníčko.

Příjemné počasí vydrželo i v úterý 1. dubna.

D U B E N

Duben se ohlásil příjemným jarním počasím, které ale vydrželo pouze do středy 3. dubna. V pátek došlo k prudkému proudění studeného vzduchu arktického původu. Po celý víkend byly sněhové přeháňky. V pondělí 7. dubna sice vítr ustal, bylo polojasno, ale teplota nepřesáhla přes pět stupňů nad nulou. Následující dny se mírně oteplilo. Teploty dosahovaly až 12 stupňů. V pátek 11. dubna ale opět začal foukat vítr. V sobotu padal sníh a ledové krupky. V neděli bylo krásně, ale hned v pondělí 14. dubna se opět ochladilo. Celý týden bylo chladné počasí se studeným větrem a občas sněžilo. Sychravé a studeně nepříjemné počasí trvalo až do konce dubna.

K V Ě T E N

Počátkem května nastalo prudké oteplení. V týdnu od 12. do 18. května bylo horké letní počasí, teploty dosahovaly přes den až 28 stupňů. Prudké ochlazení nastalo kolem 20. května. Teploty klesly přes den až na 16 stupňů. Zřejmě "Ledoví muži" se letos opozdili. Bylo ale sucho. Mírné srážky se dostavily až v úterý 27. května, vydatnější pak o den později ve středu. Ve čtvrtek 29. května se vyjasnilo, ale teploty se stále pohybovaly kolem 17 stupňů.

Č E R V E N

Počátkem června nastalo velké horko (přes den až 27 - 29 stupňů) a velké sucho. Tento charakter počasí trval až do čtvrtka 12. června, kdy konečně přišla první bouřka s deštěm. Přeháňky, doprovázené mírným ochlazením (kolem 23 stupňů), trvaly až do středy 18. června. Potom se opět začalo oteplovat. Ale nikoliv na dlouho. Už o víkendu přišla další studená vlna a vydatné deště.

Od pondělka 23. června klesly teploty během dne až na 16 stupňů. Ve čtvrtek 27. června se konečně obloha začala protrhávat a nastalo mírné oteplení na 20 stupňů. V dalších dnech nastal prudký nárůst teplot s občasnými přeháňkami. Poslední den v červnu vystoupily teploty ke 30 stupňům.

Č E R V E N E C

První týden července byl ve znamení velkých veder dosahujících 30 stupňů. Následně se ale ochladilo a v podstatě celý červenec, až na výjimky, přšelo. Dešťové srážky způsobily velké záplavy ve východních Čechách, na severní a jižní Moravě pak katastrofických rozměrů. V televizním pořadu "Debata" na prvním programu ČT 20. července místopředseda vlády J. Lux (KDU - ČSL) konstatoval, že si záplavy do té doby vyžádaly 46 lidských životů, 2.500 lidí bylo zraněno, postiženo jich bylo 80.000 a 10 tisíc občanů muselo být před vodním živlem evakuováno do bezpečí. Rozbouřené vody řek (hlavně řeky Morava) zničily 1600 obytných domů a více než 10 tisíc jich poničily. Škody jsou podle Luxe odhadovány na 50 až 100 miliard Kč. Dodatečně se ztráty na životech zvýšily na 50. Kromě toho pak řada lidí zemřela na zástavu srdce, především obětaví pracovníci, kteří zachraňovali až do úplného vyčerpání. Labe sice mělo maximální průtok, ale z břehů se nevytlilo. Subjektivní pohled kronikáře k událostem je zaznamenán v rubrice "Co kronikář osobně viděl a

zažil", postoj města Litoměřice k událostem v rubrice "Ze zasedání městské rady a zastupitelstva".

S R P E N

Srpen byl ve znamení letních veder a sucha. teploty dosahovaly až téměř k 30 stupňům.

Z Á Ř Í

Vedra pokračovala i počátkem září. K ochlazení došlo až v jeho polovině. Kolem 15. září se objevily první přízemní mrazíky. Od 20 září začalo být chladno.

Ř Í J E N

Měsíc říjen přinesl sychravé počasí s teplotami mezi 15 - 20 stupni. Od 10. října se vyskytovaly časté přeháňky. Od neděle 26. října se v noci pohybovaly teploty mezi 4 - 6 stupni pod nulou, přes den mezi 4 - 6 nad nulou. Noční mráz všechny překvapil, včetně krmné řípy na zahrádkách.

L I S T O P A D

Počátkem října dosahovaly noční mrazy stále 4 - 6 pod nulou, přes den 4 - 6 nad nulou. Od čtvrtka 6. listopadu se oteplilo a noční mrazy přestaly. Celý listopad byl poměrně teplý a suchý. Pršelo jen zřídka. Například v sobotu odpoledne patnáctého. Konec listopadu byl ve znamení teplot kolem pěti stupňů nad nulou.

P R O S I N E C

Poslední měsíc v roce začal teplotami přes den kolem 5 až 6 stupňů nad nulou. V pondělí 15. prosince se prudce ochladilo, v noci klesly teploty až na 8 pod nulou, přes den pak bylo mínus 5 až 6. stupňů. Sníh však žádný nenapadl. Oteplilo se až v sobotu 20. prosince, kdy se teplota přes den vyšplhala až na 5 stupňů nad nulou. Po celý víkend lehce mrholilo. Vánoce i Silvestr byly na blátě s teplotami kolem 7 až 8 stupňů nad nulou.

2. P R O D E J E A K O U P Ě N E M O V I T **O S T Í**

L E D E N

Městská rada 21. ledna odsouhlasila přímý prodej domu v ulici Tolstého č. 4 jedinému zájemci - Ekologickému a zemědělskému investičnímu fondu Litoměřice a domu v ulici Eliášova č. 15 panu Mgr. Miroslavu Pokornému.

Ú N O R

Na 3. zasedání městské rady 6. února byl schválen přímý prodej domu v ulici Poděbradova č. 2/1633 panu V. Šejkalovi, bytem Na vinici č. 6, Litoměřice, za cenu 950 tisíc Kč s jednorázovou úhradou do dvou měsíců.

D U B E N

Městská rada vedena snahou co nejlépe připravit podmínky pro naplnění žádosti o státní příspěvek na výstavbu domova důchodců v areálu bývalé chirurgie a pro uvedení správy majetku budovy bývalé porodnice do souladu se stavebním zákonem pro záměr města, uložila řediteli příspěvkové Městské nemocnice Litoměřice převést bezplatně právo hospodaření k národnímu majetku u budovy bývalé porodnice, Rybářské náměstí čp. 662, Litoměřice a pozemků parcely č.: 568, 571, 570, 567, 569, 1467/2, 1469/2, 1470/2 a 1473/2 v katastrálním úřadě Litoměřice na město Litoměřice. Převod práva hospodaření se uskuteční podle Vyhlášky o hospodaření se státním majetkem č. 119/1988 Sb. Důvodem převodu je záměr města Litoměřice na výstavbu domova důchodců v celém areálu bývalé chirurgie a skutečnost, že Městská nemocnice Litoměřice ke své činnosti bezprostředně tento majetek nepotřebuje, a dále pozastavení základního privatizačního projektu č. 28881 na Městskou nemocnici Litoměřice Vládou ČR.

Koupě hotelu Rak.

Městské zastupitelstvo na svém 5. mimořádném jednání dne 3. července rozhodlo, aby dnem 3. července 1997 bylo zahájeno obchodní jednání mezi Městem Litoměřice a realitní kanceláří "REPRE" o koupi hotelu "Rak" čp. 160/34 a 161/34 na parcele č. 145 a domu čp. 63/4 v Novobranské ulici na parcele č. 143 a domu bez čp. v Novobranské ulici na parcele č. 145 (tzv. Kufr), vše v k.ú. Litoměřice.

Dále městské zastupitelstvo odsouhlasilo bezúplatný převod privatizovaných obytných domů čp. 1689, 1690 a 325 na stavebních parcelách č. 4025/40; 4025/41 a 4025/69 od Pozemkového fondu ČR na Město Litoměřice. Souhlas je zároveň podmíněn bezúplatným převodem drobných staveb (kůlny, chlívky) na parcelách č. 4025/56; 4025/59; 4025/60 a 4025/63 a částí okolních pozemků č. 4025/1 a 4025/18 nezbytných pro užívání obytných budov. Na parcelách č. 4025/1 je místní komunikace, která bude po oddělení mít vlastní číslo parcely a bude prohlášena za veřejnou.

3. ZE ZASEDÁNÍ MĚSTSKÉ RADY A ZASTUPITELSTVA

L E D E N

Na 2. zasedání rady 21. ledna bylo projednáno doplnění zdravotní komise při MR

z které odstoupili PhDr. Hanušová, MUDr. Beneš a MUDr. Kejř. Komise byla doplněna MUDr. Tmějovou z Okresní hygienické stanice, pí. Hejnou z Okresního sekretariátu Českého červeného kříže (obě s hlasovacím právem) a pí. Milenovou - vedoucí odboru Sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Litoměřice (bez hlasovacího práva). Novou zapisovatelkou komise se stala pí. Knotková - vedoucí specializovaného dětského zařízení Města Litoměřice.

Na 2. zasedání rady byla opětovně projednána neuhrazená finanční částka 87 tisíc 580 Kč, kterou dluží Město Terežín Městu Litoměřice za dojíždějící žáky škol. Městská rada se rozhodla revokovat své usnesení ze dne 28. 11. 1996 v bodě 3/26 a doporučit městskému zastupitelstvu schválit úhradu dlužné částky ve třech splátkách - v letech 1997, 1998 a 1999.

1. zasedání městského zastupitelstva v Litoměřicích v roce 1997 se konalo 30. ledna.

Rozpočet města Litoměřic na rok 1997 byl schválen 20 hlasy, proti 0 hlasů, zdrželi se 3 zastupitelé.

MUDr. Kejř podal informaci, že zástupci ODS nebyli zvoleni do MR a proto žádal o přístup tichých přísedících zástupců ODS do MR. Pan starosta ing. Tejkl s návrhem nesouhlasí s odvoláním na jednací řád.

Ing. Hrkal informoval, že kontrolní komise ve složení 11 členů provedla v roce 1996 sedm kontrol, z nichž dvě byly rozsáhlého charakteru. Zaměřeny byly na Technické služby města, dodržování pracovní doby zaměstnanců Městského úřadu, skládku v Třebouticích, Městská kulturní zařízení, vybrané smlouvy a budování hřiště u plaveckého bazénu z provozních prostředků.

Pan starosta Tejkl podal informaci, že s místostarostou Landou jednali s ministrem národní obrany Výborným (KDU - ČSL) o navrácení historického majetku města v prostoru Jiříkových kasáren. Město má zájem o uvolnění pozemku na parkoviště pro výstaviště Zahrada Čech. Jednání není ukončeno.

Ing. Gryndler podal informaci o deratizaci prováděné firmou GRIF. Celou akci financovalo Město. Na vlastní finanční náklady provedly deratizaci i Severočeské vodovody a kanalizace a návnady byly dávány do kanalizačních vpustí. Po opětovné době provede prováděcí firma opětovný průzkum výskytu a podle potřeb by se deratizace opakovala.

D U B E N

Z 8. zasedání MR 10. dubna

Městská rada odsouhlasila prodej pozemku č. 5166/4 o výměře 4.063 čtverečních metrů Policii ČR podle platných cenových předpisů pro výstavbu psince.

Pověřená ředitelka Městských kulturních zařízení v Litoměřicích paní Věra Hromádková informovala MR o chodu celého zařízení po nutné změně ve vedení kulturních zařízení města. MR uložila pověřené ředitelce a zástupci starosty p. Landovi, aby s bývalým ředitelem PhDr. Zelenkou projednali urychlení prací na předávacích protokolech a zároveň, aby s právními zástupci města projednali ukončení pracovního poměru uzavřeného mezi Městem Litoměřice a PhDr. Zelenkou. MR dále vyjádřila ochotu s pověřenou ředitelkou MKZ pí Hromádkovou konzultovat všechna opatření, která jsou nutná provést k zavedení stabilizovaného stavu MKZ v

Litoměřicích.

Na základě žádosti školského úřadu Litoměřice byla 2. dubna v Mateřské škole v Alšově ulici č. 8 v Litoměřicích provedena revize sponzorských darů. MR konstatovala, že výsledek této kontroly se stal důvodem k odvolání pí. Jaroslavy Chlupáčové z funkce ředitelky mateřské školy a následnému vyhlášení konkursu na obsazení funkce ředitele. Zároveň MR trvá na vrácení ušlé finanční částky ve výši 6.178,- Kč pí. Chlupáčovou nejpozději do 31. května. V případě, že tak neučiní, bude celá věc předána polici ČR.

Poznámka kronikáře: Bývalý ředitel MKZ PhDr. Jiří Zelenka z Chomutova doslova "tuneloval" MKZ se snahou nechat ho ekonomicky klesnout na kolena. Jako řešení mělo být založení Společnosti s. r. o. se značným podílem pana ředitele. Oddlužení měla udělat jistá banka. Město tak mělo být "zachráněno" z těžko řešitelného problému a panu Zelenkovi ještě poděkovat jak mu pomohl. Revize v MKZ prokázala špatně vedené účetnictví. Ale nemohla dokázat výši úniku peněz. Pan Zelenka připravil MKZ zřejmě o několik miliónů, které si ulil. Přitom celá záležitost jeho propuštění se táhne již pěkně dlouho. Dostane se vůbec pan Zelenka před soud?

Defraudace sponzorského daru ředitelkou mateřské školy pí. J. Chlupáčovou je oproti tomu směšná záležitost. MR ovšem reagovala okamžitě. Částka 6.178,- Kč musí být vrácena do několika týdnů, jinak nastoupí Police ČR! Uniklé milióny z MKZ už tolik nevzrušují.

Už v době svého mládí znal kronikář města názor jistého moudrého Angličana, který vysvětlil, proč v anglickém parlamentu jsou poslanci ochotni diskutovat o schválení částky několika tisíc liber třeba dva dny. Ale pokud jde o několik miliard liber, trvá jim to tak pět minut. Důvod je prostý: Částku do půl miliónu si průměrný člověk dovede představit a zdá se mu to hodně peněz. Zodpovědnost ho nutí přemýšlet o užitečnosti použití takové částky. Milióny, nebo dokonce miliardy, jsou už natolik velké a abstraktní peníze, že je drtivá většina lidí nikdy neviděla pohromadě na hotovosti. Většina takových lidí nemá ani schopnost takové abstraktní představivosti, aby si dokázala uvědomit, co vlastně taková částka reprezentuje a co tedy vlastně schvalují. Proto se po roce 1989 v ČR trestají malí zlodějíčkové. Ti velcí si žijou vesele dál a začínají vytvářet naši "národní elitu", která bude rozhodovat o našich osudech. Pan J. Zelenka totiž totéž dělal v Domech kultury v Mostě a Chomutově. Tyto dvě instituce zcela položil. Litoměřice by byly v pořadí jeho třetím zařízením, které by zničil. Pokud se nedostane před soud, stačí mu ještě někde něco "vytunelovat" a je za vodou. Může se stát seriózním podnikatelem. A být dokonce v pozdějších letech i váženým sponzorem. Nejlépe české kultury!

MR vzala na vědomí personální změnu v komisi finanční: Místo V. Zelenky (okresní tajemník ČSSD) se stal členem komise historik - archivář PhDr. J. Smetana (ČSSD).

MR uložila veliteli Městské policie, aby zajistil zvýšenou kontrolu psů s důrazem na nošení psích náhubků (košíků), a to zejména u větších a agresivních plemen.

Č E R V E N E C

Katastrofální povodně ve východních Čechách a na Moravě zvedly obrovskou vlnu solidarity české společnosti, která v daném morálním marasmu překvapila. V

této situaci 6. jednání mimořádného městského zastupitelstva konaného dne 9. července rozhodlo uvolnit z rezervy rozpočtu Města Litoměřice na rok 1997 částku ve výši 250.000 Kč na konto pomoci oblastem ČR postiženým povodněmi. Městské zastupitelstvo zároveň uložilo starostovi města oslovit Český červený kříž, Hospodářskou komoru v Litoměřicích a charitativní organizace na území města Litoměřice, aby se pokusily zorganizovat sbírky potřebného materiálu. Přítomných 15 zastupitelů hlasovalo jednotně.

Ř Í J E N

Na základě novelizace vyhlášky č. 82/93 Sb. o úhradách za pobyt v zařízeních sociální péče Městská rada rozhodla o zvýšení platby za užívání bytových jednotek v Domově pro matky s dětmi z částky 900,- Kč na částku 1100,- Kč měsíčně s platností od 1. října 1997.

Město proti kriminalitě

Na zasedání rady zastupitelů poslanci rozhodli o ustanovení funkce manažera programu "Prevence kriminality". Garantem programu jako fyzická osoba se stal Tibor Horváth, pracovník odboru sociálních věcí městského úřadu..

Cena knihy "Dějiny města Litoměřic"

Městská rada rozhodla na svém 25. zasedání 20. listopadu o stanovení ceny knihy "Dějiny města Litoměřic" a ostatních podmínkách distribuce takto:

- a) V zařízeních města a v příspěvkových organizacích (galerie, muzeum, knihovna) bude kniha prodávána za cenu 800,- Kč. Prodejcem mimo město Litoměřice bude distribuována za tutéž cenu. Pokud prodejce se sídlem v Litoměřicích odebere více než 10 titulů, bude mu kniha prodána za 750 Kč.
- b) Po jednom výtisku knihy obdrží všichni zastupitelé, tajemník MÚ, vedoucí odborů MĚÚ a paní Dětinská.
- c) Po jednom výtisku bude kniha věnována všem základním a středním školám, zvláštní a pomocné škole, všem učilištím v Litoměřicích.
- d) Kniha vyšla nákladem 5.000 výtisků, k prodeji je určeno 4.000 výtisků. 1.000 kusů po odečtení počtu knih, které budou předány na základě smluv autorům a na základě předchozího usnesení dalším osobám a institucím, zůstane k dispozici jako věcné dary při prezentaci města.
- e) Kniha bude ve správě správního odboru.
- f) Při slavnostním uvedení knihy bude prodávána za zaváděcí cenu 750,-Kč. S ohledem na skutečnost, že vydáním předmětné knihy se město Litoměřice hlásí k odkazu Julia Lipperta, MR se rozhodla zařadit, jako součást slavnosti uvedení knihy, také položení věnce (kytice) ke hrobu tohoto významného litoměřického občana.

Ohňostroj pro rok 2000

MR z důvodů nutnosti příp. předběžného jednání o uzavření smlouvy s odbornou agenturou, doporučuje MZ schválit uvolnění prostředků na rok 1999 v částce 99. 000 Kč na ohňostroj, který by se měl uskutečnit při oslavách přivítání roku 2.000. Návrh na ohňostroj na konci tisíciletí vyšel z Městské kulturní komise.

Na prosincovém zasedání městského zastupitelstva se pak právě tento bod stal předmětem nekonečně dlouhé a trapné diskuse. Opoziční poslanci z řad ODS se zase jednou vyznamenali. Nakonec byl většinou hlasů přece jen ohňostroj schválen.

4. K U L T U R A

LEDEN 1997

Poděkování Charge d' Affaires Fe Banzon - Fuentebella za oslavy J. Rizala

Děkovný dopis s datem 4. 1. 1997 za skvělé organizační i obsahové zvládnutí oslav 100. výročí poprav filipínského národního hrdiny J. Rizala zaslala starostovi města vedoucí filipínské delegace Charge d' Affaires Fe Banzon - Fuentebella. Opis dopisu v plném znění je zaznamenán v oddíle "Vzpomínka na 100. výročí poprav J. Rizala" s datem 28. prosince 1996.

Sleva pro důchodce na divadelní a filmová představení

Městská rada rozhodla 21. ledna poskytovat slevy ze vstupného na divadelní a filmová představení pořádaná v Městských kulturních zařízeních. Sleva ve výši 50 procent z ceny vstupenky bude poskytnuta občanům města Litoměřice starším 65 let.

Ú N O R

Nová Charge d' Affaires Filipín v ČR v Litoměřicích

V Praze bylo zřízeno nové Filipínské velvyslanectví. Na jeho vzniku má velkou zásluhu i město Litoměřice díky skvělému zvládnutí oslav 100. výročí poprav filipínského národního hrdiny J. Rizala. V neděli 15. února se památce J. Rizala přijela do Litoměřic poklonit nová charge de affaires filipínského velvyslanectví v Praze Maria Fe Pangilinan Klingert s doprovodem. Po městě ji doprovázel litoměřický historik - archivář PhDr. Jindřich Tomas. Maria Fe Pangilinan Klinger položila věnec na parkáně - bohužel jen k fundamentu - sochy J. Rizala, která je darem filipínské vlády městu. Vlastní socha byla po prosincových oslavách (jde ale pouze o kopii, originál bude trvale uložen na Městském úřadě) vzhledem k velkým mrazům uschována, protože vnitřní struktura její hmoty ještě nebyla zcela ustálena a

hrozilo její poškození.

O to větší radost měli Filipínci z druhé busty J. Rizala umístěné na Černém orlu. Hosté také navštívili Okresní vlastivědné muzeum, kde si prohlédli již v krabicích složenou výstavku o J. Rizalovi a jeho příteli, litoměřickém řediteli místní reálky F. Blumentrittovi. Výstavka byla realizována v prosinci loňského roku v divadle K. H. Máchy v souvislosti s oslavami J. Rizala.

B Ř E Z E N

Odvolání ředitele MKZ

MR rozhodla na svém 6. zasedání (mimořádném) ze 7. března, že s okamžitou platností, t. j. 7. 3. 1997, odvolává z funkce ředitele MKZ PhDr. Jiřího Zelenku. Řízením MKZ téhož dne pověřila paní Věru Hromádkovou, která provedla okamžitý soupis majetku a materiálu ve skladech. Účast členů rady byl stoprocentní, pro odvolání bylo všech devět členů. Zpráva o odvolání byla zveřejněna hned následující den v periodiku "Deník Litoměřicka". Důvodem odvolání ředitele byl výsledek revizní zprávy o hospodaření MKZ, který provedla nezávislá firma HAK.

Trojvýstava v muzeu

Cínový poklad z Řisut z konce 16. století ze sbírek Okresního muzea v Lounech, akvarely a oleje starých Litoměřic Karla Čepeláka (Karl Czepelak 1852 - 1893) a staré pověsti české z litografického cyklu českého malíře Antonína Machka (1775 - 1844) "Dějiny české v obrazech kamenopisně vyvedených" z majetku litoměřického muzea. Tato trojvýstava měla vernisáž v muzeu v úterý 11. března.

Výstava archiválií ze školství

Na základní škole Boženy Němcové byla během března otevřena výstava archiválií ze školství, kterou připravil Školský úřad Litoměřice. Pedagogická veřejnost byla nadšena především dokumenty z minulého století. Ocenila školní řády c. k. rakouské monarchie, které byly velice podrobné - včetně popisu práce školníka. V dnešní uspěchané době zaujal i překrásný a pečlivý rukopis, jakým byla psána vysvědčení a další dokumenty škol.

Varhanní koncert a křížová cesta v katedrále

Na první jarní den - v pátek 21. března - se v katedrále sv. Štěpána prvomučedníka konal varhanní koncert za přítomnosti autora skladby, polského skladatele Slawomira Czarneckého, kterou interpretoval polský varhaník Jarek Melanowicz. V průběhu koncertu proběhla i liturgická část: Křížovou cestu sloužil páter, kanovník Josef Helikar.

Via crucis (Droga Krzyzowa) Křížová cesta

Rozsáhlá skladba pro varhany byla Slawomirem Czarneckým napsána v roce 1993. Je věnována památce zesnulého Franze Königa, vydavatele firmy TONOS v Darmstadtu. Světová premiéra se konala v Kolíně nad Rýnem v roce 1993 na

varhanním festivalu "Sinziger Orgelwoche" vedeným významným varhaníkem Peterem Baresem (účinkoval v I. ročníku festivalu "Litoměřické varhaní léto" v roce 1991). Prvním interpretem, který nastudoval toto dílo je polský varhaník Jaroslaw Malanowicz. Pozorný posluchač - účastník festivalových koncertů Litoměřického varhanního léta, si mohl vzpomenout na čtyři části - různé obrazy z této skladby, které byly v 1. koncertu V. ročníku Litoměřického varhanního léta uvedeny pod polským názvem "Droga Krzyzowa" . Nyní, díky laskavému porozumění představitelů biskupství litoměřického, podpoře a spolupráci pana kanovníka Josefa Helikara, mohli milovníci varhanní hudby vyslechnout skladbu Via crucis v celém rozsahu a navíc při církevním obřadu k němuž myšlenkově náleží.

Slawomir Czarnecki

Narodil se 23. července 1949 v Jeleniej Gorze v Polsku. Po absolutoriu Hudební konzervatoře v Czestochowie (1969) v klavírní třídě Aliny Jedrzcakové a varšavské hudební akademie (1974) ve třídě kompozice u Piotra Perkowského a Romualda Twardowského rozšířil své znalosti studiem skladby v Paříži u věhlasného Oliviera Messiaena. Hudební tvorba S. Czarneckého je vedle příznivých kritik provázána řadou uznání a cen ve skladatelských soutěžích. První získal v roce 1972 za dílo "Cantata Igor Stravinsky in memoriam" v soutěži G. Fitelberga. Poslední prozatím v roce 1994 ve skladatelské soutěži ve švédském Kilu za "7 Molych Etiud" pro klavír.

Jaroslaw Malanowicz

iniciátor, spoluzakladatel a umělecký poradce festivalu s mezinárodní účastí umělců Litoměřické varhanní léto".

Narodil se v roce 1956 ve Varšavě. Studoval hudební akademii F. Chopena ve Varšavě u profesorů Joachima Grubicha a Jozefa Serafina. Absolvoval s vyznamenáním v roce 1981.

Je laureátem mnoha významných soutěží, mj. mezinárodní soutěže F. Liszta v Budapešti (Diplom finalisty), Mezinárodní hudební soutěže v Toledu (hlavní cena "Organo Verdalonga"), Mezinárodní varhanní soutěže v Akademii Santa Cecilia v Římě (speciální cena), v národních varhanních soutěžích J. S. Bacha v Bydhošti a Gdaňsku (I. cena). Pedagogicky působí od roku 1980. Třídou varhan vede na Střední hudební škole J. Elsnera, kde od roku 1979 zastává i funkci zástupce ředitele. Současně je asistentem varšavské hudební akademie. Uměleckých kvalit J. Malanowicze si cení vynikající sólisté jiných oborů, kteří jej často zvou ke spolupráci. Od roku 1979 spolupracuje s Národní filharmonií ve Varšavě a také s dalšími orchestry (mj. WOSPRITV v Katowicích, Simfonia Varsovia). Nahrává pro polský rozhlas a televizi. Do dějin litoměřického varhanního léta se zapsal nejen jako výborný varhaník, ale i jako iniciátor, spoluzakladatel a umělecký poradce festivalu s mezinárodní účastí umělců "Litoměřické varhanní léto".

Jezuitský misionář z Filipín

V doprovodu vedoucí odboru kultury a sportu Městského úřadu Heleny Bitrichové zavítal do Litoměřic 13. března jezuitský misionář z Filipín. Páter James B. Reuter je Američan, který vykonává už 30 let misii na Filipínách. Ve svých 81 letech působí také jako manažér filipínského souboru. Umělecké těleso vykoná velké turné po latinské Americe, USA a Evropě. Zavítá na jeden koncert do Prahy a 22. května vystoupí i v Domě kultury v Litoměřicích. Jezuita J. B. Reuter přiletěl do Prahy z

Londýna v půl jedenácté dopoledne, odmítl odpočinek a s paní H. Bitrichovou se hned vydal do Litoměřic. Prohlédl si město, především pak divadlo K. H. Máchy a Dům kultury, pro vystoupení souboru vybral sál Domu kultury a večer odjel v doprovodu pí. H. Bitrichové zpět do Prahy. Druhý den, 13. března, odletěl letadlem v půl osmé ráno do Vídně.

Podle informací pana pátera má filipínský soubor 35 členů a vystoupí s pořadem "Filipíny včera, dnes a navždy".

P. J. B. Reuter pí. H. Bitrichové pověděl zajímavou epizodu ze života J. Rizala: Španělské koloniální úřady velice těžko nesly nadání J. Rizala, který studoval na Filipínách u jezuitů. Podle nich "Filipínek nemohl být nadaný". Jezuité si Rizala naopak velice oblíbili a nastal boj o Rizala Španělů proti Španělům. Španělští jezuité Rizala nikdy neopustili, zastávali se ho proti koloniálním úřadům a chtěli po jeho odsouzení k trestu smrti dosáhnou pro něho milost. Byli neúspěšní. Poslední chvíle jeho života s ním strávili v cele.

D U B E N

Výstava E. Eyserta do Míšně

Snad poprvé od roku 1945 byla z Litoměřic vyvezena původní výstava do zahraničí. Šlo o kolekci obrazů litoměřického restaurátora a malíře Eberharda Eyserta (1860 - 1920) ze sbírkového fondu Okresního vlastivědného muzea a Galerie výtvarného umění Litoměřice, která měla svoji premiéru v září 1996 v muzeu a potom putovala (leden - únor 1997) do Okresního muzea v Chomutově. Veškeré náklady na přepravu do Míšně a pojištění hradila německá strana. Celní vybavení v muzeu provedl vrchní celní inspektor, nadstrážmistr Petr Miler.

K V Ě T E N

Litoměřické varhanní léto 1997

VII. ročník festivalu s mezinárodní účastí umělců "Litoměřické varhanní léto 1997" v katedrále sv. Štěpána pořádá město Litoměřice pod záštitou starosty města, biskupa litoměřického a Okresního úřadu v Litoměřicích za finančního přispění Ministerstva kultury ČR.

Letošní ročník sponzorují: Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR, Vodovody - kanalizace spol. s r. o. (VOD - KA), Vinárna "U pavouka", Wendy s. r. o. (ofsetová tiskárna), Daňová kancelář ing. J. Wünschové, Daňová kancelář ing. J. Postla, Komerčně právní kancelář JUDR. Z. Altnera. Pořadatelé: Hlavní garant - Městský úřad Litoměřice, spolupráce Biskupství litoměřické, umělecký poradce festivalu Jaroslav Malanowicz, tajemnice festivalu Jana Jenčková, Městská kulturní zařízení.

Koncerty:

28. května	Jan HORA Česká republika	varhany
11. června	IL CANTO Polsko Waclaw Seweryn GOLONKA	vokální kvintet varhany

25. června	Polsko Peter SCHWARTZ	varhany
30. července	Německo Józef SERAFIN	varhany
27. srpna	Polsko Claudia TERMINI	varhany
17. září	Itálie Karol GOLEBIOWSKI	varhany
	Belgie	

Na výstavě Eberharda Eyserta v Míšni

Vernisáže E. Eyserta v neogotickém domě Městského muzea v Míšni v sobotu 3. května ve 14. hod. se za Okresní vlastivědné muzeum Litoměřice zúčastnili jeho ředitelka Eva Štíbrová, kurátor sbírek výtvarného umění Oldřich Doskočil, konzervátor muzea Alois Kučera a externí spolupracovník muzea MUDr. Vladimír Valta, který zároveň plnil funkci tlumočnicka. Městské muzeum v Míšni vydalo k výstavě překrásný katalog s mnoha barevnými reprodukcemi se zkrácenou verzí textu O. Doskočila a pak katalog odborný. V tiráži katalogu je uvedeno: Redakce H. - J. Neumann (pozn. kronikáře: ředitel muzea v Míšni), text O. Doskočil (pozn. kronikáře: autor odborného zpracování Eysertova života a díla ze sbírkového fondu OVM Litoměřice a GVV Litoměřice), text zpracoval S. Förster (pozn. kronikáře: kurátor výstav MM Míšeň).

Německý tisk k výstavě E. Eyserta

Gundula Sell, "Blick auf Böhmen am Meer", "Ausstellung des Leitmeritzer Malers Eberhard Eysert in Meißen"; Sächsische Zeitung, Meißner Zeitung - Dresden 52 (1997) 10 (6. 5. 1997).

Poznámka: Paní Sell je spisovatelka. Její otec je velmi známý umělec.

Pohled na Čechy u moře **Výstava litoměřického malíře Eberharda Eyserta v Míšni** **Gundula Sell**

Čechy samozřejmě neleží u moře. A roku 1860 v království českém narozený malíř Eberhard Eysert, tajný starosta rybářského předměstí tehdejších Litoměřic, také nikdy nemohl uskutečnit svůj sen stát se námořním důstojníkem. Přece se však stal prvním prezidentem jednoho českého jachtklubu a ze svého mariňácky zařízeného ateliéru viděl města a krajinu Polabí, jako kdyby byl na velitelském můstku lodě na českém moři.

Vlastivědné muzeum v našem partnerském městě Litoměřicích uspořádalo výstavu německého malíře a restaurátora, kterou lze vidět v Míšni až do 13. června v Novogotickém domě. Míšeňští a jejich čeští hosté projevili při otevření výstavy vůli přispět takovými aktivitami ke smíření a dobrému sousedství mezi našimi národy - malý, nespektakulární příspěvek k velké politice, ale takovými musíme začít. Jazyk Eysertových obrazů je bez jazykové bariéry, je srozumitelný. Může přispět tím, že nám před očima rozkryje společné kořeny německých a českých Čech a Saska.

Eysert (1860 - 1920) byl učitelem kreslení a restaurátor a hodně pracoval pro církev. U religiózních obrazů mu velmi prospěly v tehdejší dobovém stylu jeho znalosti techniky starých mistrů. Avšak rád maloval kromě portrétů honorace prosté lidi všedních dnů a krajiny. Bohužel mnoho obrazů již nelze najít, ale ty vystavené dávají dojem o umění a mnohostrannosti malíře. Charakteristické hlavy labských rybářů zcela podobné těm, které známe ze starých míšeňských fotografií, plachetnice a mořské partie z Cuxhavenu, kam Eysert vícekrát cestoval, hovoří o jeho touze po moři. Portréty rybářů nalezly, ovšem odpovídajícím způsobem šetřící přání objednavatele, užití v obrazech světců. Například sv. Petr byl povoláním rybář. Často jsou krajina a moře předneseny v různých stylech starých mistrů, jiné obrazy sahají však také po tehdy z Francie přicházejícím trendu malování v přírodě, živoucí, moderní příchod do doby, kdy se cesty malířství a fotografie rozdělily. Ještě dále od skutečně viděného došel Eysert ve svých pozdních obrazech, zobrazujících trpaslíky, čarodějnice a tajemno. Asi sotva se ještě ví, proč tyto mezi skurilitou a hrůzou stojící obrazy maloval, zda to byly jeho vlastní úzkost, smrtelná nemoc, které ho k tomu přivedly. Nám dnešním je taková fantastičnost něčím zcela běžným, a vůbec nám nepřipadá těžké vyvolat si je podle vlastního přání nebo jako noční můru.

Přeložil MUDr. Vladimír

Valta

"Sonderausstellung im Stadtmuseum", "Eberhard Eysert - ein Maler aus
Leitmeritz".

Meißner Tageblatt, Festzeitung - Meißen - 1997 (17. - 19. Mai), strana 14.

Bez uvedení jména autora.

"Zvláštní výstava v Městském muzeu"

"Eberhard Eysert - malíř z Litoměřic"

Až do 13. června lze shlédnout v Městském muzeu v Míšni výstavu "Eberhard Eysert (1860 - 1920) - malíř z Litoměřic". Tato výstava představuje v litoměřickém muzeu zachované dílo tohoto malíře a restaurátora německé národnosti, jehož život a dílo bylo probádáno Oldřichem Doskočilem, vědeckým spolupracovníkem Vlastivědného okresního muzea Litoměřice - Leitmeritz, partnerského města Míšně. Vystavené obrazy patří k volné tvorbě akademického malíře a restaurátora Eberharda Eyserta a zobrazují krajiny a osoby z Litoměřic a okolí jakož i obrazy Severního moře u Cuxhavenu a mytologická ztvárnění pohádkových postav, v nichž Eysert krátce před svou smrtí stručně shrnul svůj život.

Z Eysertovy tvorby se zachovaly vystavené obrazy a několik oltářních obrazů v severočeských farních kostelích. Zásluhou spolupracovníka Vlastivědného okresního muzea Leitmeritz - Litoměřice byly práce malíře německé národnosti sesbírány, poprvé prozkoumány a tím i vytrženy ze zapomenutí. Tím byla vykonána služba neocenitelnému přínosu jak pro český tak i pro německý národ. Vždyť v příhraničních oblastech České republiky vznikla vyhnáním německého obyvatelstva v letech 1945/46, které až do té doby bylo, zvláště ve městech, většinovým nositelem kultury, zvláště tíživá situace pro přijetí (pozn. překladatele: v originále "recepti") kulturního dědictví.

Spolupracovníci Vlastivědného okresního muzea Leitmeritz/Litoměřice přispěli výstavou, která je počátkem takto koncipované řady výstav, jedním malým, ale konkrétním přínosem, který je nutný, aby se splnil proces česko - německého usmíření, ale také kulturní činnost v labském Euroregionu. Výstava je také prvním výsledkem spolupráce obou muzeí, od roku 1996 partnersky spojených měst

Litoměřic a Míšně. Jako další výstavu této řady naplánovali pracovníci litoměřického muzea expozici litoměřického malíře Hermanna Petera Münsberga (1899 - 1951), žáka a přímého pokračovatele Eberharda Eyserta. Výstava je otevřena až do 13. června 1977 denně od 10,00 - 17,00 hod. v Městském muzeu v Míšni, Novogotický dům, Schulplatz 1c.

Přeložil MUDr. Vladimír

Valta

Bez udání jména autora, ručně připsaná poznámka "Tisková sdělení Městského muzea", "Sonderausstellung: "Eberhard Eysert (1860 - 1920) - ein Maler aus Leitmeritz", Meißner Amtsblatt - Meißen 5 (1997) 9, str. 8. (Míšeňský úřední list).

Zvláštní výstava: Eberhard Eysert (1860 - 1920) - Malíř z Litoměřic
Výstava z Vlastivědného okresního muzea v Litoměřicích (CZ) - partnerského města Míšně.

Od 3. května do 13. června je v městském muzeu v Míšni otevřena výstava "Eberhard Eysert (1860 - 1920) - malíř z Litoměřic. Tato výstava předkládá v litoměřickém muzeu zachovaná díla tohoto malíře a restaurátora německé národnosti, jehož život a dílo prozkoumal Oldřich Doskočil, vědecký spolupracovník Okresního vlastivědného muzea. Vystavené obrazy patří k volné tvorbě akademického malíře a restaurátora Eb. Eyserta a zobrazují krajiny a osoby z Litoměřic a okolí a právě tak jako obrazy od Severního moře u Cuxhavenu a mytologická znázornění pohádkových postav, v nichž Eysert krátce před svou smrtí vyslovil resumé svého života.

Výstava je prvním konkrétním přínosem obou muzeí, od roku 1996 partnersky spojených, měst Litoměřic a Míšně.

Jako další výstavu této řady naplánovali pracovníci litoměřického muzea expozici litoměřického malíře Hermanna Petera Münsberga, žáka a přímého nástupce Eberharda Eyserta.

Výstava "Eberhard Eysert (1860 - 1920) - ein Maler aus Leitmeritz" je otevřena od 3. května až do 13. června 1997 denně od 10 - 17 hod. v Městském muzeu v Míšni. Novogotický dům, Školní náměstí 1c.

Přeložil MUDr. Vladimír

Valta

Meißenner Amtsblatt, Jhrg. 5. Nr. 10, 22. května 1997, strana 15.

Text ke čtyřem barevným fotografiím:

Rozličné zábavy a krásné počasí vylákaly 3. května četné Míšňanky a Míšňany a stejně i hosty do Starého města.

Již v 10 hodin byl otevřen v Dresdner Bank (Dražďanské bance) grafi - trh Uměleckého spolku Míšeň, z. s. (Graphikmarkt des Kunstvereins Meißen e. V.).

Vyvrcholením dne bylo zasvěcení pěší zóny vrchním starostou panem Dr. Pohlackem a předsedou Živnostenského spolku Míšeň, z. s., paní Däbritz - Knäbchen.

Po procházce po pěší zóně v doprovodu "Hotspures" byla v poledne zasvěcena Pfennigbrunnen (Feniková kašna), dílo Lothara Sell. (Viz. autor textu o výstavě "Pohled na Čechy u moře - Výstava litoměřického malíře Eberharda Eyserta v Míšni Gundula Sell)

Závěrem se v Novogotickém domě konala vernisáž výstavy prací malíře

Eberharda Eyserta za přítomnosti ředitelky Vlastivědného muzea Litoměřice, paní Evy Štíbrové.

Přeložil Vladimír

Valta

Linoryty "Máchovy hrady spatřené" **Dar ing. V. Lebra z Prahy muzeu**

Okresní vlastivědné muzeum obdrželo vzácný dar: soubor 89 linorytů s názvem "Máchovy hrady spatřené", který v květnu a červnu představilo veřejnosti na stejnojmenné výstavě. Dárce je jejich autor, člen spolku Svatobor a předseda Společnosti A. Jiráska ing. Vlastimil Lebr z Prahy. Ing. V. Lebr zhotovil z každé předlohy, které v akvarelu a kresbě vznikaly v letech 1924 až 1995 z jeho ruky, vždy tři grafické listy. S označením č. 1 si ponechal, s č. 2. věnoval litoměřickému muzeu a s č. 3. spolku Svatobor. Tyto linoryty byly zhotovovány v průběhu dvaceti let (1975 - 95). Ing. V. Lebr se narodil 25. května 1913. Ve svých 84 letech přijel i se svojí chotí 7. května do Litoměřic vlakem, aby si na vernisáži výstavu sám uvedl. Grafický soubor dokumentuje všechny hrady, které nakreslil do svého Zapisníku K. H. Mácha a konfrontuje stav těchto hradů v čase Máchova života se stavem ve XX. století

Vystoupení filipínského souboru

Ve středu 21. května zavítal do Litoměřic filipínský soubor, který v Domě kultury předvedl dvouhodinové baletní pásmo znázorňující dějiny Filipín. Dílo bylo koncipováno ve dvou pásmech - příběhu Ježíše Krista a dějin filipínského lidu. Obraz narození Krista symbolizoval ve druhém pásmu narození Praotce Filipínců, mládí Ježíše pak šťastný věk Filipín, ukřižování Ježíše okupací Španěly, pak Američany, Japonci. Vzkříšení pak osvobození Filipín z cizí nadvlády. V pásmu se prolínaly prvky z lidových tanců a písní Filipín, později pak prvky muzikálové. Průvodcem představení byla holčička, která si četla o dějinách Filipín. Historickou pravdu se do nahlas čtených citátů snažili zamlžovat, samozřejmě marně, dva představitelé pekla. Šťastný věk Filipín byl spojován s jezuitskou misíí. v obraze odehrávajícím se v cele před popravou filipínského národního hrdiny J. Rizala, byl čten poslední dopis J. Rizala adresovaný do Litoměřic Rizalovu příteli, filipinologovi a středoškolskému profesorovi zeměpisu a dějepisu v Litoměřicích F. Blumentrittovi. Mluvené slovo bylo v angličtině.

Zajímavé bylo antropologické spektrum souboru. Klasické filipínské tváře byly zastoupeny tak z jedné třetiny. V souboru působí několik členů vysloveně evropského typu (důsledek okupace americké), jeden byl Japonec (okupace Japonci), jeden Číňan a jedno děvče mohlo mít mongolské nebo korejské předky.

Po představení se konal malý raut na kterém soubor spontánně zazpíval několik písní. Pro nás Evropany byla imponující kultivovaná bezprostřednost chování členů souboru, která nám, zejména v Čechách, zcela chybí.

V den vystoupení bylo manažerovi souboru páteru Jamesi B. Reuterovi, americkému jezuitskému misionáři na Filipínách, 81 let. Velký sál Domu kultury byl plně obsazen a tak jubilant mohl mít o své narozeniny radost o to větší, že v Praze, kde soubor vystupoval o den dříve, byl sál prázdný.

I. koncert VII. ročníku "Litoměřické varhanní léto"

První koncert VII. ročníku "Litoměřické varhanní léto" se konal 28. května v katedrále sv. Štěpána. Na programu byla díla:

1. Francois Couperin (1668 - 1733)
Kyrie z "Messe a l'usage des Couvents"
Plein jeu
Fugue sur la Trompette
Récit de Chromhorne
Trio
Dialogue
2. Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)
Preludium a fuga c moll BWV 546
3. František Musil (1852 - 1908)
Sonata Solemnis /komp. 1882/
I. Allegro moderato
II. Andante /kánon/
III. Fuga
4. Miloslav Kabeláč (1908 - 1979)
Fantasie in g op. 32
5. Jiří Teml (nar. 1953)
Alchymisté (6 skladeb), komp. 1984

Interpret Jan HORA:

Narodil se v roce 1936 v Praze. Studoval varhany na pražské konzervatoři u prof. J. B. Krajse, klavír u prof. E. Marečka a skladbu u prof. Z. Hůly, varhany na AMU v Praze u prof. Dr. Jiřího Reinbergera, na Franz - Liszt - Hochschule ve Výmaru u prof. J. E. Köhlera. Koncertní činnosti se věnuje od r. 1955. Od té doby uskutečnil řadu koncertů pro posluchače v Čechách i v zahraničí - Německo, Švédsko, Dánsko, Norsko, Finsko, Holandsko, Belgie, Francie, Španělsko, Itálie, Švýcarsko, Rakousko, SSSR, Polsko, Maďarsko, Bulharsko, Rumunsko, USA, Japonsko, Anglie.

Spolupráce s hudebními tělesy: Česká filharmonie (nahrávky Janáčkovy Glagolské mše za řízení Ch. Mackerrase a V. Neumanna), Pražský komorní orchestr (Brixioho varhanní koncert), Symfonický orchestr pražského rozhlasu a FOK, Pražský filharmonický sbor.

Pedagogická činnost: Od roku 1965 působí na pražské konzervatoři, je profesorem AMU, vedoucím varhanního oddělení na konzervatoři u AMU. Ze třídy prof. Jana Hory vzešli mnozí úspěšní umělci (mj. J. Tůma, P. Černý). J. Hora je často zván k účasti do mezinárodních porot varhanních soutěží.

Zástupci města na vernisáži filipínského malíře v Praze.

Ministerstvo kultury ČR a velvyslanectví Filipínské republiky v Praze pozvalo zástupce města Litoměřice na vernisáž výstavy filipínského malíře Manuela D. Baldemora s názvem "Obrazy". Vernisáž se konala 10. června ve výstavní síni Novoměstské radnice v Praze 2 na Karlově náměstí v Praze (trvala do 6. července). Za MÚ se zúčastnila delegace v čele s vedoucí odboru kultury H. Bitrichovou.

II. koncert "Litoměřické varhanní léto 1997"

Ve středu 11. června se konal druhý koncert "Litoměřické varhanní léto 1997".

IL CANTO - vokální kvintet, umělecký vedoucí Michal Straszewski, Barbara Janowska (soprán), Wanda Laddy (soprán), Robert Lawaty (kontratenor), Cezary Szyfman (baryton), Michal Staszewski (bas).

Waclaw Seweryn Golonka - sólo na varhany.

Program koncertu:

- Ferenz Liszt (1811 - 1886)
Preludium a fuga na B - A - C - H
- Johannes Brahms (1833 - 1897)
Choralvorspiel und Fuge über "O traurigkeit, o Herzeleit"
- Waclaw z Szamotul
Alleluia
- G. G. Gorczycki
Missa Paschalis (Kyrie, Sanctus, Agnus Dei)
- Max Reger (1873 - 1916)
Sonata d-moll op. 60 1. část-Introduction
- Claudio Monteverdi (1567 - 1643)
Non s levava ancor, E dicea l una, To mi son giovinetta, Si, ch?io vorrei morire,
Quel angeliu che canta.
- L. Vierne (1870 - 1937)
Scherzo ze VI. Symfonie h-moll
- T. Weelkes (1575 - 1623)
Sing we at pleasure
- J. Bennet
Weep o mine eyes
- T. Tomkins
See, see the shepherds queen, Too much i once lamented.
- T. Morley (1557 - 1602)
Fyer! Fyer!
- Petr Eben (nar. 1929)
Finale z Nedělní hudby

O interpretech:

Waclaw Severyn Golonka pochází z Bielska - Bala (Polsko), kde nejdříve studoval klavír. Varhany absolvoval r. 1993 na Hudební akademii v Krakově a také na vídeňské Hochschule für Musik v r. 1996 pod vedením prof. H. Haselböcka. Obě studia ukončil s vyznamenáním. W. Golonka je laureátem varhanní soutěže Pražského jara a laureátem varhanní soutěže Musica saca v Norimberku. Jeho repertoár je dosti rozsáhlý a slohově všestranný. Zvláštní pozornost věnuje především romantické

varhanní tvorbě, kterou nahrál pro rakouský, holandský a český rozhlas. Jeho nahrávky byly také prezentovány v BBC a polském rádiu. W. Golonka je ředitelem varhanního festivalu v Bielsku - Biala.

Vokální kvintet "IL CANTO" byl založen v r. 1984. Ideou jeho založení byl návrat k originálnímu znění světské hudby z doby renesance, kterou pravděpodobně zpívaly skupiny sólistů vedené speciálním studiem k tzv. "tichému zpěvu". Složení souboru - dva soprány, kontratenor, tenor a bas - je vhodné k zaměření na interpretaci pětihlasých madrigalů velkých hudebních tvůrců z období renesance: di Lassa, Marenzia, Gesualda de Venosy, Monteverdiho. Detaily způsobu interpretace konzultuje Il Canto s přední znalkyní staré hudby dr. Evou Obniskou.

Vokální kvintet spolupracuje s mnohými významnými pěvci a instrumentalisty. Il Canto tak rozšiřuje svůj repertoár i o skladby s větším obsazením (3-6-ti hlas a hudební nástroje) přičemž využívá i historického materiálu (klasická hudba všech epoch a také současné standardy zábavné hudby např. The Beatles).

Soubor má stálou spolupráci s hudební redakcí Polského rozhlasu. Uskutečnil nahrávky renesanční a barokní hudby: mše Marcina Leopolity a Grzegorze Gerwazeho Gorzycyckého a také zachovaných skladeb Waclawa ze Szamotul, polských koledí i anonymních písní (z nichž je složena první nahrávka Il Canto na CD), madrigalů T. Morleya, H. L. Hasslera, L. Marenzia, C. Gesualda da Venosy, C. Monteverdiho a jiných.

Nahrávají i pro polskou televizi. Televizním pořadem věnovaným madrigálové komedii Adriana Banchieriho "La pazzia senile" získali mnoho nových příznivců.

V březnu 1996 soubor koncertoval v Lincoln Center v New Yorku na festivalu "Musica Antiqua Polonica". Na jaře tohoto roku obdržela vokální skupina Il Canto cenu "Frederyk 1996" (Polská obdoba "Gramy") za nahrávku CD s žalmi N. G. Gomolky.

Nowy Świat o souboru v roce 1993 napsal: "...nejen popis vokální virtuozity, ale také pravosti stylu, prezentace vkusu, důkaz poučeného provedení staré hudby a také absolutně perfektní interpretace...".

VI. ročník sympozia "Otevřený dialog"

Ve čtvrtek 26. června v 18. hod. se konala v kostele Zvěstování Panny Marie vernisáž VI. ročníku mezinárodního výtvarného sympózia "Otevřený dialog" na které hrál Weterans Jazz Band Litoměřice. Pořadatelé sympózia jsou Galerie výtvarného umění Litoměřice, Nadace Symposion a Výtvarné sdružení Pocta O. Broggiovi. Projekt podpořili Ministerstvo kultury ČR, Nadace ROS Praha, Město Litoměřice, Metrostav Praha, Aquacomp Hard Ledec nad Sázavou a Open Society Fund Praha. Ze zahraničních účastníků jsou zastoupeni např. ONA B. (Rakousko), Alan Caine (USA), Aiko Honda (Japonsko), Osamu Mchizawa (Japonsko), Marie Ponchelet (Francie) a studenti Akademie výtvarných umění v Sarajevu. Dále jsou zde díla 14 českých malířů a sochařů (J. Beránek, V. Špale, J. Viková, O. Zoubek a další). VI. ročník probíhal do 6. října.

III. koncert "Litoměřické varhanní léto"

Ve středu 25. června se konal v katedrále 3.koncert VII. ročníku mezinárodního varhanního festivalu "Litoměřické varhanní léto". Interpretem byl Petr Schwarz (Německo).

Program:

Johan Sebastian Bach (1685 - 1750)

Chorálová předehra "Aus tiefer Not, schrei ich zu dir"

("Z hluboké tísně volám k Tobě).

Petr Eben (nar. 1920)

FAUST (1976) sólo pro varhany

Prolog:

"A rychlost nezbadatelná je, jíž krásná země kolotá; střídá se s
jitřním
světlem ráje, hluboká, hrůzná temnota".

Mysterium:

"Zda by mi duchů zjev a ret nejeden taj moh povědět".

Píseň kolovrátkáře:

"Kéž dojme vás můj kolovrátek

Je vesel jen, kdo daruje".

Velikonoční chóry:

"Spasitel vstal jest!

Zdráv Kristův milenec, který, ač zkoušen, přec vytrvav

nakonec,

odměnu vzal jest."

Studentské písně:

"Tak pozor! Píseň moderní!

A sborem ten verš poslední!!

Markétka:

"Můj klid temtam, mé srdce mdlé."

Requiem:

"A na tvém prahu cí krev?"

Valpružina noc:

"Stromy, jež se šklebí skále, všechno, vše se točí s námi,
a ty bludičky, ty malé, dmou se, trou se a nás máme."

Epilog:

"Kdo spěje dál, vždy dále je, nám vykoupiti lze ho."

(J. W. Goethe "Faust" - překlad Otakar Fischer)

Slovo ke skladbě:

Sólová skladba pro varhany FAUST je Petrem Ebenem zpracována jako jevištní hudba ke Goethovu "Faustu", kterou v roce 1976 komponoval na objednávku městského divadla ve Vídni (Burgtheater). V rozsáhlém jevištním pojetí se skladatel především snažil dát varhanám převládající roli a jejich nasazením představit póly dobra a zla, které mají klíčový význam v dramatu. Zároveň se má zvýraznit boj těchto protikladných prvků ve Faustově charakteru. Pro tuto dvojitou roli rozšířil Petr Eben spektrum varhan, když postavil jejich tradiční důstojnosti po bok triviální všednost flašinetu. Výsledkem je neobvyklé a provokující použití tohoto nástroje. Pořadí devíti vět přísně sleduje dějový proud Goethovy básně.

Slovo o interpretovi:

Petr Schwarz se narodil v roce 1936 v Norimberku. Po maturitě studoval na Severozápadní německé hudební akademii v Detmoldu chrámovou a školskou hudbu. Oba obory uzavřel státní zkouškou. Jeho nejdůležitějšími učiteli byli: Michael Schneider (varhany), Kurt Thomas, Martin Stephani (vedení sboru, dirigování) a Wolfgang Fortner (hudební teorie). Následovala studia hudební vědy a anglistiky, která ukončil promocí doktorátu filosofie na Svobodné univerzitě v Berlíně. Od roku 1961 je P. Schwarz varhaníkem a ředitelem kůru v Kaiser - Friedrich - Gedächtnis - kirche (Pamětním kostele císaře Fridricha v Berlíně).

Tam založil "Berliner Capella" (Berlínskou kapelu) a soubor "Ars - nova - ensemble - Berlín". S oběma soubory vytváří mezinárodně uznávaná provedení staré a nové hudby, těžištěm je hudba soudobá. Jako oceněný varhaník podnikl P. Schwarz koncertní turné po mnoha zemích. V roce 1987 byl povolán, jako řádný profesor, k vedení sboru na "Vysoké umělecké škole" v Berlíně. V roce 1995 obdržel německou cenu kritiků. Ohlasy kritiků zveřejněné v tisku různých zemí po uskutečněných koncertech P. Schwarze se předstihují v chvále nad technickou precizností, hlubokým porozuměním a brilantním provedením skladeb. Za všechny alespoň část jedné z kritik: "...Z varhanní řeči a barvy těchto hudebních mystérií vyzařovala aura, byly výborně zahrány jak muzikálně, tak technicky..."

IV. koncert festivalu "Litoměřické varhanní léto" 1997

Ve středu 30. července se v katedrále sv. Štěpána konal 4. koncert VII. ročníku festivalu s mezinárodní účastí umělců.

Interpret Józef Serafin, varhany (Polsko)

Program koncertu:

- Olivier Messiaen - Apparition de l'eglise eternelle
(1908 - 1992) (Zjevení věčné církve)
- Johann Sebastian Bach - Fantasie a Fuga g-moll
(1685 - 1750)
- Petr Eben - Čtyři zlomky z "Hioba" (nar. 1929)
- Jehan Alain - Trois danses (tři tance)
(1911 - 1940)
 - Joies (Radosti)
 - Deuils (Smutky)
 - Luttes (Zápasy)

Slovo o interpretovi:

Józef Serafin se narodil 1. května 1944 v Krakově. Státní akademii múzických umění v Krakově ukončil 1968 diplomem s vyznamenáním. Studoval ve třídě prof. Jana Jargone. Ve studiu dále pokračoval na Státní vysoké škole múzických umění ve Vídni ve třídě Antona Heilera (absolventský diplom s vyznamenáním). Již během studia získal I. ceny v Celopolské varhanní soutěži ve Varšavě a v Mezinárodní varhanní soutěži v Norimberku.

Koncertní činnost J. Serafina představuje bohatou řadu (v mnoha zemích opakovaně): Rakousko, Belgie, Bulharsko, Československo, SSSR, Dánsko, Finsko, Francie, Španělsko, Holandsko, Kanada, Německo, Portugalsko, Rumunsko, Švýcarsko, Švédsko, USA, Maďarsko, Itálie, Japonsko.

Spolupracuje s polským rozhlasem a televizí, nahrává ve studiích - Polskie Nagrania, Veriton, EMI - Electrola, Mottete - Ursina, Aulos aj.

Své výrazné umělecké zkušenosti uplatňuje v pedagogické činnosti: je profesorem na Akademii múzických umění F. Chopena ve Varšavě a Hudební akademie v Krakově, v nedávné době vyučoval v USA a v Jižní Koreji.

Působí jako porotce mezinárodních varhanních soutěží.

Je uměleckým ředitelem mezinárodního varhanního festivalu a komorní hudby v Kamien Pomorski.

Z Á Ř Í

VI. koncert litoměřického varhanního léta 1997

Ve středu 17. září proběhl v katedrále sv. Štěpána v 19.00 hod. 6. koncert VII. ročníku litoměřického varhanního léta.

Interpret Karol Golebiowski - varhany, Belgie.

Program:

J. S. Bach Toccata a Fuga F-Dur BWV 540 (1685 - 1750)

J. Brahms Dvě chorálové přede hry op. 122

(1822 - 1890) "Herzlich tut mich verlangen"

"O Gott, du frommer Gott"

C. Franck II. Choral h - moll (1822 - 1890)

J. Reubke Sonate c-moll / Psalm 94

Slovo o interpretovi:

Karol Golebiowski se narodil v roce 1954 ve Varšavě. Studoval na hudební konzervatoři ve Varšavě u profesora Joachima Grubicha, později v Ženevě u profesora Lionela Rogga a poté na Královské konzervatoři v Bruselu u profesora Hermana Verschraegena. Ceny na mezinárodních soutěžích získal v Bergenu, Berlíně, Bratislavě, Flandernu, Genfu, Helsinkách, Krakově, Lausanne, Linzi, Londýně, Luzernu, Magadino, Monte Carlu, Moskvě, Mnichově, Norimberku, Oslu, Paříži, Rouenu, St. Maximinu, Stockholmu, Varšavě. Hrál tato díla: J. S. Bach - všechna varhanní díla; J. S. Bach - Umění fugy; W. A. Mozart - všechna varhanní díla; M. Reger - varhanní díla; Polská renesanční varhanní hudba. Od roku 1992 je Karol Golebiowski uměleckým vedoucím Evropského varhanního festivalu.

Výstava akademického malíře K. Kleina v muzeu

V úterý 23. září proběhla vernisáž výstavy akademického malíře docenta Karla

Kleina v muzeu. Úvodní slovo pronesl O. Doskočil. Umělec se zde představil 32 olejovými plátny krajin, portrétů a díly v kubizujícím tvarosloví z šedesátých let. Výstava byla čistě pracovního charakteru pro potřeby přípravy velké výstavy retrospektivní v roce 2000 v litoměřické galerii, kterou by měl mít společně se svým bohužel již zesnulým bratrem Jiřím, akademickým sochařem. Akademický malíř docent Karel Klein se narodil 26. prosince 1932 ve Zlonici, na pražské Akademii, kterou dokončil v roce 1957, studoval u profesora Vladimíra Rady a později u profesora Vratislava Nechleby. Jako docent působil na katedře výtvarné výchovy bývalé Pedagogické fakulty Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Žije a pracuje v Litoměřicích. Jeho nejoblíbenější hospodou je pivnice "U Petříků" v Novobranské ulici. Ve vedlejším domě měl umělec svůj první litoměřický ateliér, kde pracoval 18 let. Malíř je také osobním přítelem kronikáře, s kterým "U Petříků" vypil ne jeden zejdlík pivního moku.

Z pokladů litoměřické diecéze III.

Galerie výtvarného umění v Litoměřicích a Biskupství litoměřické ve spolupráci s Uměleckoprůmyslovým muzeem v Praze byly hlavními organizátory výstavy "Z pokladů litoměřické diecéze III. (umělecké řemeslo 13- 19. století)". Na vernisáži v litoměřické galerii 25. září promluvil ThDr. Josef Koukl, biskup litoměřický, s odbornou stránkou věci přítomné seznámila PhDr. Dana Stehlíková z Uměleckoprůmyslového muzea v Praze. Několik exponátů například utrakvistický kalich, cínovou křtitelnicí apod., zapůjčilo na výstavu i litoměřické muzeum.

Návštěva Filipínců z filipínské školy ve Vídni

V sobotu 18. října prováděl městem skupinu Filipínců člen rady ing. Ivan Špatenka a kronikář města O. Doskočil. Skupinu vedl prof. Mag. Phil. Ludwig Sommer z Rakouské školy v Praze (Osterrische Schule Prag), který byl zároveň tlumočnickem. Členy vedení skupiny byli zástupci filipínského velvyslanectví ve Vídni Mary Anne A. Padua (Third secretary and Vice-Consul) a Gloria Garcia (Trade Assistant), Společnost Rizal - Blumentritt ve Vídni reprezentovala Angelina del Rosario - Banke (Chairwoman Rizal - Blumentritt Society Austria), dále skupinu doprovázeli zástupci filipínského tisku a studenti filipínské školy ve Vídni.

Hosté položili květiny na Blumentrittův hrob, zastavili se u hrobu E. Eyserta, kterého při své návštěvě v Litoměřicích Rizal navštívil v jeho ateliéru. Tato skupina Filipínců byla také první, kdo stály před Eysertovým domem čp. 276/27 na Rybářských schodech.

Dále si prohlédli z vnějšku bývalou reálku v ulici Na valech, kde byl Blumentritt ředitelem a bystu J. Rizala na parkánech J. Rizala, kterou městu Litoměřice věnovala filipínská vláda.

O. Doskočil Filipíncům vyprávěl, že se dostal k J. Rizalovi přes E. Eyserta, který namaloval Blumentritta pro Rizala a jak tento obraz hledá. V souvislosti s jeho nalezením může přinést světlo připravovaná výstava kreseb filipínského malíře Luny, Blumentritta a Rizala v Krajském muzeu v Českých Budějovicích z jeho sbírkového fondu, jež je tvořen z pozůstalosti jednoho z Blumentrittových synů, který jako středoškolský profesor zeměpisu a dějepisu působil v Českých Budějovicích a dále udržoval styky s Filipínami. Výstava pak bude přenesena do muzea v Litoměřicích.

Filipíncům nejvíce imponovalo, když jim O. Doskočil řekl, že chce natočit umělecký dokument o J. Rizalovi a F. Blumentrittovi a přislíbili pomoc. Velký ohlas měl také příslib ze strany zástupců města Litoměřic, že z dostupných materiálů

dotýkajících se vztahů Rizal - Blumentritt budou zhotoveny kopie, které darem dostane filipínské gymnázium ve Vídni pro stálou výstavku. Na vernisáž byli pochopitelně oba zástupci města pozváni.

V závěru pak I. Špatenka a O. Doskočil obdrželi dary, mj. krabici s třemi láhvemi různých druhů Manilarumu. S krabicí byli vyfotografováni a snímek prý vyjde v tisku na Filipínách. Špatné na tom bylo, že láhve byly tři a obdarování dva. Nakonec došlo ke "kompromisu" a člen rady dostal láhev jednu, kronikář pak dvě. Bylo tomu tak proto, že pro radního po rozloučení s Filipínci práce skončila, kdežto kronikář musel ještě vše zapsat do kroniky.

Návrat na staré místo v pivovaru

Už pan profesor V. V. Štech říkával, že místo a čas určuje děj, nikoliv děj místo a čas. Pokud je génius loci (duch místa) násilně umlčen, je to nenahraditelná ztráta. V oblasti litoměřické country muziky byl takovým místem Korunní sál pivovaru. Ten kdysi fungoval jako jedno z nejzajímavějších míst country produkce na Litoměřicku. V časech country bálů byly tyto zatlačovány mimo oficiální kulturní prostory v duchu hesla: Co nelze zakázat a nehodí se, je třeba uklidit alespoň na periferii. V korunním sále pivovaru tak z hostujících country kapel vystoupily např. Katalog, Průvan, Ztracená kavárna atd. Nedávno se kronikář dozvěděl z kuloárů, že právě tento sál zahajuje provoz ve starém dobrém duchu country. Zahajovací country bál k znovuotevření Country scény na sále Korunního pivovaru Litoměřice proběhl v pátek 31. října.

L I S T O P A D

Znovuotevřené Jandovo muzeum v Budyni nad Ohří

Okresní vlastivědné muzeum v Litoměřicích vedle své detašované expozice "Muzeum českého granátu" v novogotickém kostele z roku 1902 v Třebenicích otevřelo 1. listopadu další podobnou expozici "Jandovo muzeum na hradě v Budyni nad Ohří", které symbolicky navazuje na Jandovo muzeum. Hlavní atrakcí je "Budyňský drak" (středověká mumie krokodýla) a alchymistická laboratoř. Za muzeum se otevření zúčastnila ředitelka E. Štíbrová, konzervátor A. Kučera, O. Doskočil a archeolog O. Kotyza, který přítomné seznámil s ranými dějinami Budyně nad Ohří.

Oslavy K. H. Máchy

Bakalářský film "Marné volání" litoměřické rodačky Evy Hrnčířové, měl svoji předpremiéru v pondělí 3. listopadu v 18, 00 hod. v salonku divadla K. H. Máchy. Film byl natočen na základě studie O. Doskočila (autor námětu a libreta) "Odras Máchova fenoménu v litoměřických exteriérových plastikách" a dostal cenu za nejlepší film roku fakulty.

Jeho předností je, že většina jeho tvůrců jsou litoměřickými rodáky studujícími na vysokých uměleckých školách. Původní hudbu napsal student pražské konzervatoře (klavír), litoměřický rodák Nejtek ml., litoměřickým rodákem je i O. Doskočil, i když

ten má svá studia dávno za sebou a ve svých 51 letech byl opravdovým a jediným starcem ve filmovém štábu.

Česká televize film odmítla s odůvodněním, že do konce roku mají zcela naplněné vysílací časy, na předpremiéře nebyl ani místní tisk. To ale přítomným mladým lidem, kteří zcela zaplnili sál a několik z nich muselo dokonce stát, nevadilo. Film sklídl jejich potlesk, který vůbec nebyl zdvořilostní, ale zcela spontánní. Přítomen byl starosta města a oba místostarostové, dva vedoucí odboru MÚ, členové Městské kulturní komise, předseda Okresního soudu atd.

Jediný zástupce masmédií byl M. Zimmer z ústeckého rozhlasu, který s E. Hrnčířovou a O. Doskočilem natočil rozhovor. O. Doskočil v něm otevřel znovu otázku převozu ostatků K. H. Máchy. Navrhl, že ostatky by měly zůstat na Vyšehradě, ale do Litoměřic by se měl vrátit původní Linnův náhrobek z roku 1845. Pro Vyšehrad by měl být zhotoven náhrobek nový, a to v tvarosloví odpovídajícímu třetímu tisíciletí. S celou záležitostí by se ovšem nemělo spěchat.

Nejprve by měl být vypsán konkurs pro mladé české sochaře na nový náhrobek pro Vyšehrad, o věci by se mělo diskutovat v masmédiích, potom by mělo proběhnout několik putovních výstav návrhů na pomník (sádrových modelů, kreseb apod.), které by měly být realizovány v Praze a Litoměřicích, popřípadě dalších městech. Teprve po důkladné diskusi, a to jak odborné tak laické, by měl být vybrán sochař. Převoz Linnova náhrobku by měl být proveden souběžně až s instalací náhrobku nového na Vyšehradě.

Mácha nemá v hrobě klid aneb obnovená diskuse

Od diskuse o převozu Máchových ostatků zpět do Litoměřic uplynul rok. K problému se znovu vrátil deník "Právo" v sobotu 15. listopadu (roč. 7, č. 268, s. 13) článkem Markéty Maláčové "Mácha nemá v hrobě klid" doprovázeným třemi fotografiemi: Symbolickou náhrobní deskou s popiskem "*Náhrobní kámen na hřbitově v Litoměřicích zdobí původní Máchův hrob, kde však téměř šedesát let odpočívá německý zubař*", fotografií jednatele spolku Svatobor s popiskem "*Spolek Svatobor je podle svého jednatele Václava Potočka proti jakékoliv manipulaci s Máchou nebo jeho náhrobní deskou*" a portrétem kronikáře O. Doskočila u Máchova kenotafu na litoměřickém hřbitově s popiskem "*Oldřich Doskočil z litoměřického muzea se zasazuje o to, aby se na sever Čech vrátil dřívější Máchův pomníček, který je na pražském Vyšehradě*". Text článku je přepsán celý:

"Jdeme Máchovou ulicí, kolem Máchova divadla, po Máchových schodech k Máchově světničce," zasvěcuje nás do zeměpisu Litoměřic pracovník zdejšího muzea Oldřich Doskočil. Blížíme se k litoměřickému hřbitovu, kde byl velikán českého romantismu v listopadu 1836 pochován. V říjnu 1938 byly jeho ostatky narychlo převezeny do Prahy. Exhumaci iniciovali čeští vlastenci, kteří z pohraničí přehali před henleinovci. Byli přesvědčeni, že se jednou vrátí i s Máchou. Ten je doposud v Praze, ale litoměřičtí stoupenci Máchova kultu se myšlenky básníkova návratu nevzdávají.

Podpořil je sám místostarosta města Milan Šlegr přesvědčením, že litoměřická radnice se dokáže o ostatky K. H. Máchy postarat lépe, než je tomu na pražském Slavíně. "Zjistili jsme, že hrob je zanedbaný a nikdo se o něj nestará. Nechceme žádný kulturní boj, ale buď se Máchovy ostatky vrátí do Litoměřic, odkud musely být v říjnu 1938 odvezeny před fanatickými henleinovci, nebo se budou o něj v Praze pořádně starat", prohlásil Šlegr.

Toto tvrzení však hluboce urazilo pražský spolek Svatobor, který o Máchův hrob

na Slavíně pečuje. "Místostarosta mluvil ryze účelově, snad proto, aby si město vylepšilo svůj vztah k Máchovi. Od roku 1990, kdy náš spolek obnovil činnost, ošetřujeme Máchův hrob celoročně, v létě ho i třikrát týdně zaléváme. Dokonce jsme nechali obnovit nápisy na náhrobku a celkově ho rekonstruovali", hájí se jednatel Svatoboru Václav Potoček.

Oldřich Doskočil z litoměřického muzea označil spor Litoměřic se Svatoborem za tahanici o ostatky svatých. Nicméně využil ho k nastolení diskuse. Jejím předmětem však nemá být případný přesun Máchy zpět do Litoměřic, ale osud náhrobku, který zdobí básníkův hrob na Slavíně.

Pomoc tradici

"Spor by se dal vyřešit symbolicky tím, že by se do Litoměřic vrátil náhrobek, který byl do Prahy převezen zároveň s Máchou těsně po Mnichovu. Nový pomník na Slavíně by byl vybrán na základě konkursu. Přál bych si, aby se výběrové řízení protahovalo co nejdéle, aby se dal prostor k diskusi a výstavě návrhů, aby se dala příležitost mladým výtvarníkům", říká nadšeně Doskočil. Václav Potoček ale tento návrh považuje za absurdní. "Rozhodně to odmítáme. Je nesmysl, aby se původní náhrobek vracel na místo, kde není hrob, a tam, kde Mácha skutečně leží, by byla nějaká novodobá plastika. Vždyť se to vymyká zdravému rozumu." V někdejším Máchově hrobě v Litoměřicích je od roku 1938 pochován zdejší německý zubař, a to přesto, že zde zůstal provizorní pomník se jménem Karla Hynka Máchy.

Doskočil tvrdí, že by návrat původního náhrobku pomohl tradici města, jehož dějiny byly velmi pohnuté, a "těžko byste v něm hledali rodinu, která by měla kontinuitu třeba čtyři staletí. Pomník, který je nyní na Vyšehradě, byl původně určen pro Litoměřice. Patří sem. Vznikl v nějaké historické době, v nějakých souvislostech a v roce 1938 byl vytržen z kontextu. Kdyby se vrátil, občané Litoměřic by dostali podnět k tomu, aby měli vřelejší vztah k místu, v němž žijí."

"Ten pomník nebyl v Litoměřicích bezmála šedesát let, tak nechápu, kdo by měl zájem ho tam vrátit. Určitě tam je jenom zlomek občanů, kteří ho pamatují. Máchova památka v Litoměřicích je přece uctěna světničkou, v níž básník žil, a kenotafem (pomník mrtvému, který leží jinde - pozn. aut.) v rohu hřbitova", vzdoruje Potoček.

Dopřejme mrtvým klid

Máchův pobyt v Litoměřicích byl podle Potočka dost náhodný, přišel sem víceméně za prací. Života na severu Čech si však užíval jen krátce. Po pěti týdnech se při hašení stodoly napil vody z městské stoky a nakazil se cholerou. V té době to byla smrtelná choroba. "Máchova rodina byla chudá, tak ho pochovali v místě, kde zemřel. Jinak neměl Mácha k Litoměřicím žádný vztah," vysvětluje Potoček a vyjadřuje uspokojení nad tím, že se díky Mnichovu dostal zpět do svého rodného města, se kterým byl nejmíc spjat. "Jeho ostatky spočívají na místě nejváženějším, na Slavíně, který je pohřebištem významných osobností českého národa. Myslím, že to veřejnost bere jako samozřejmost."

Podle Doskočila starousedlíci a lidé uctívající Máchův kult cítí potřebu naplnit výrok o tom, že se jednou Mácha do Litoměřic vrátí. Sám však boji o ostatky není nakloněn a zdůrazňuje, že více než kult by se měl Mácha prosazovat jako fenomén, životaschopný inspirační zdroj pro mládež. "Stará generace žije v tradici 19. století, a

přítom se nám blíží třetí tisíciletí. Zakonzervovali Máchu jako něco neživého a metafyzického. Jsou proti vývoji jeho odkazu a naopak rádi uctívají jeho ostatky," míní Doskočil.

"Mrtví se mají nechat spát a jsem přesvědčena, že Mácha patří na Slavín. Víra litoměřických obyvatel, že se vrátí, byla otázkou češství, které je dnes posunuto někam jinam. Mácha si nezaslouží, aby se s ním věčně manipulovalo, protože žil bouřlivým životem a nyní beztak touží po klidném odpočinku," tvrdí Helena Bitrichová, vedoucí odboru kultury Městského úřadu v Litoměřicích. Na otázku, zda město vyprázdní původní Máchův hrob, odpovídá: "Lidem, kteří zemřeli, se má nechat úcta. Nemáme právo bez souhlasu příbuzných vytažovat kosti toho člověka, který tam byl po Máchovy pohřben."

Podobný názor zastává i většina litoměřických občanů, které jsme zastavili na náměstí. Někteří z nich dokonce nevědí, kdo to Mácha je, a pokud ano, je jim osud jeho ostatků i náhrobku zcela lhostejný. Helena Bitrichová to zdůvodňuje tím, že město má velmi málo původních obyvatel. Litoměřice byly německé, takže spousta lidí byla po válce odsunuta. "Obyvatelé tady nenašli kořeny. Je to například v tom, že Máchu neberou za svého. Mrzí mě, že na Slavín jezdí málo litoměřických školáků. Potkávám tam víc dětí z Moravy."

Vnucuje se otázka, zda vůbec má smysl diskutovat o tom, kde nakonec Mácha nalezne klid. Pokud by se vrátil do Litoměřic, kde o něj jeví zájem především nejstarší generace, přišel by o mladé příznivce, kteří za ním jezdí na pražský Slavín. Kostlivec Mácha se nyní jistě obrací v hrobě a říká si, že je mu jedno, jak se jmenuje místo, kde leží. Hlavně, že leží v zemi, kterou považuje za kolébku svoji a hrob svůj...

Znovuobnovení kostela sv. Vojtěcha

V sobotu 22. listopadu byl po tříleté opravě znovuvysvěcen kostel sv. Vojtěcha v Litoměřicích - Zásadě. Jeho historie začíná legendou, podle níž blízko tohoto místa sám sv. Vojtěch měl křtít Litoměřičany. Realita je, že od poloviny 11. století kostel tady stál. Nejprve románský, poté gotický. Za třicetileté války byl v letech 1638 až 39 zničen. Z usnesení městské rady byl pak tento svatostánek osady Zásada roku 1689 "přenechán ke stavění Giuliovi Broggiu". O pět let později tu řemeslníci stavějí samostatnou dřevěnou zvonici. Po smrti G. Broggia přechází živnost i stavba na syna Oktaviána. Tomu se kostel podařilo v roce 1708 dostavět a vysvěcen byl na sv. Vojtěcha tehdejším litoměřickým biskupem Šternberkem.

Kostel patřival nejprve pražským biskupům, potom pod rytíře z Kamýka a z Pokratic, pak se vrátil pod město, jeden čas také vznikl spor mezi městem a kapitulou o vlastnictví, který nakonec skončil dohodou a od té doby to byl hřbitovní kostel, který se stal zároveň filiálním. Dosavad to totiž byla farnost, protože v té nejstarší době až do husitských válek v Litoměřicích byly čtyři farnosti. Dnes jsou dvě: katedrála sv. Štěpána a děkanský kostel. Důkazem, že vojtěšský kostel se stal též hřbitovním, je skutečnost, že kolem jsou zbytky náhrobků. Vedle pak, v samotné zvonici, jsou uloženy náhrobky rytířů Kamýckých z poloviny 16. století (1540 - 1580).

Vlastní kamenná zvonice byla dostavěna r. 1744. Oprav se pak kostel dočkal až v 19. století, kdy byl vybaven zcela novým mobiliářem. Obraz sv. Vojtěcha pro hlavní

oltář, který je dnes nezvěstný, namaloval akademický malíř Ernst Behounek (1873 - 1959). K němu více 2. svazek edice "Malíři Litoměřicka", Litoměřice 1997.

Poslední bohoslužba se zde konala v roce 1950. Tehdy do Litoměřic přesídlila římsko - katolická Teologická fakulta a v kostele byl zřízen depozitář knihovny pražského arcibiskupství.

Swingová kavárna pro starší a pokročilé

Nejde o kavárnu v pravém slova smyslu. Jde o prostor předsálí Domu kultury, kde před gotickou zdí vznikla v září poprvé "Swingová kavárna" baskytaristy Zdeňka Mühlfeita a jeho hostů. Produkce se při svíčkách a pološeru opakovala každou druhou středu v měsíci (říjen a listopad) s velkým úspěchem. Vždy přišlo kolem 40 lidí. Zrodila se tak sympatická "swingová středa", která se, jak všichni doufáme, stane tradicí.

P R O S I N E C

Znovuotevření Máchovy světničky na Vikárce

V pondělí 1. prosince byla znovuotevřena pro veřejnost Máchova světnička na Vikárce, uzavřená v důsledku rekonstrukce objektu od roku 1991. Slavnost zahájení provozu zorganizoval litoměřický Klub podnikatelů. Před vlastním otevřením se konala tisková konference, kterou zahájila ředitelka Svazu podnikatelů paní Kaiserová, jež představila předsedu Svazu, ředitele a majitele soukromé školy Ekonom v Litoměřicích pana Pokorného a samostatného odborného pracovníka OVM Litoměřice Oldřicha Doskočila.

Bohužel, zájem novinářů se dotýkal pouze Máchovy světničky a předseda Klubu se tak trochu urazil a rozhodl se "Akademikům" jak jsme pohrdlivě podnikatelskými kruhy přezdívaní, pomstít. Při vlastním zahájení na nádvoří pro veřejnost byla přestřížena pouze páska do hospody starostou města M. Tejklem a pan Pokorný hovořil pouze o investicích a zásluhách podnikatelů a beze slov tak naznačil zbytečnost lidí "blábolících" o Máchovi, který nikoho nezajímá. Nedal slovo ředitelce muzea E. Štíbrové s odůvodněním, že ji neviděl a že měla přijít včas. Bezostyšně tak lhal, neboť paní ředitelka stála přímo naproti pana Pokorného s připraveným projevem.

Později pak, když se situace vysvětlovala, řekl O. Doskočil panu Pokornému, že i kdyby měl pravdu a ředitelka tam nebyla (což byl nesmysl) stál O. Doskočil při projevu přímo za panem Pokorným a mohl improvizovaně něco říci. To by ovšem nebylo nutné, protože paní ředitelku viděl a vyzval by ji, aby tato promluvila. Máchova světnička tak oficiálně nebyla vůbec otevřena.

Jiné perličky se pan Pokorný dopustil na vlastní tiskové konferenci. O. Doskočil hovořil o významu světničky v tom smyslu, že tato není literárním památníkem, ale připomínkou Máchova pobytu ve městě. Hlavní důraz byl kladen na to, aby byla přístupná a lehce otevíratelná všechna okna (nezastavená vitrínami). Máchou napsal svůj první dopis z Litoměřic rodičům s popisem, co z kterého okna vidí a mnozí obdivovatelé Máchy, především mladí umělci, chtějí především prožít spolu s Máchou podle jeho dopisu onen výhled z jednotlivých oken. Bohužel pan Pokorný

vstoupil do Doskočilova výkladu, že "přece všechna okna jsou nová a otevíratelná a to díky penězům jejich Svazu". Opravdu, chraň český národ před podnikateli, jinak zahyne!!!

Je neuvěřitelné, jak může ministerstvo školství udělit licenci na provozování soukromé školy člověku s takovou intelektuální potencií. Zaplať pánbů, že v pátek 28. listopadu začal totální rozklad současné vládní politiky. Snad dojde i na ředitele škol typu pana Pokorného!

Ohlasy z tiskové konference

Jiří ROTH, Deník Litoměřicka, úterý 2. prosince 1997, č. 282, roč. V., strana 7.

Popisek k obrázku: *"Předseda Klubu podnikatelů Miroslav Pokorný předvádí sklepní prostory, kde se bude podávat víno ze sudů a kam byl také přemístěn reliéf, který původně zdobil fasádu ve dvoře."*

Poznámka: Jde o nízký reliéf s nulovou uměleckou hodnotou, ale zajímavou hodnotou historickou: V symbolistním pojetí je na ni zobrazen poslední soukromý majitel vinárny.

Litoměřická Vikárka je znovu otevřená

Klub podnikatelů zde zbudoval své sídlo i zrekonstruoval Máchovu světničku

Litoměřice - Vinárnu Vikárka včetně Máchovy světničky zpřístupnil včera veřejnosti Klub podnikatelů v Litoměřicích.

Podle předsedy Klubu Miroslava Pokorného vydražili členové organizace v roce 1995 Vikárku za milión tři sta tisíc korun. Na projektu pro rekonstrukci i na samotných stavebních pracích se podíleli litoměřičtí podnikatelé a firmy. Jak uvedl M. Pokorný, snahou Klubu podnikatelů od samého začátku bylo, aby jejich nepolitická organizace získala důstojné sídlo. Spolu s tím nabídli prostory k užívání i Okresní hospodářské komoře v Litoměřicích. Pokud se záměry zdaří podle představ členů klubu, najde na Vikárce útočiště, pomoc i radu každý podnikatel z okresu.

Podnikatelé nezapomněli ani na komerční využití Vikárky. Prakticky od dnešního dne mohou návštěvníci využít služeb restaurace, která si dala do vínku, že za přijatelné ceny pro každého, nabídne dokonalé stravovací služby. Zájemcům jsou k dispozici salónek pro pořádání menších sešlostí nebo i svatebních hostin.

Všechny prostory jsou vyzdobeny výtvarnými díly, která budou časem obměňována a solventní zájemci si je budou moci i zakoupit. V prostorách pod restaurací jsou zrekonstruovány sklepní prostory, kde plánuje provozovatel restaurace zřídit vinárnu s přímým podáváním vína ze sudů.

Nad restaurací je opět zpřístupněna světnička Karla Hynka Máchy. "Nejde o literární pomník (sic!), ale pouze o připomínku jeho krátkého pobytu v Litoměřicích," řekl v projevu k otevření této památky PhDr. (sic!) Oldřich Doskočil z Okresního vlastivědného muzea v Litoměřicích. Jak dodal, stěžejním bodem rekonstrukce Máchovy světničky bylo zpřístupnění všech oken zvědavému oku návštěvníka. "Jezdí sem lidé, které zajímá právě a jenom pohled z oken", vysvětlil O. Doskočil.

Je to proto, že ve svém prvním dopise z litoměřického pobytu popisoval Mácha rodičům, jaké scenérie se mu při pohledu z oken světničky otevírají. "Ti lidé ten dopis umí nazpaměť a konfrontují s ním současnost," uvedl PhDr. Doskočil. Z původních

pětí oken se do dnešních dnů dochovaly pouze čtyři. Páté, na západní straně domu, vzalo za své při při budování přístavby na sklonku minulého století.

Každý, kdo se bude chtít podívat do Máchovy světničky musí se nejdříve ohlásit v pokladně vlastivědného muzea na litoměřickém náměstí, kde se ho ujme některý ze zaměstnanců a do světničky ho doprovodí.

Romana Konečná, Zemské noviny, čtvrtek 4. prosince 1997, strana 13.

Článek je doprovázen fotografií O. Doskočila s popiskem: "*Máchovu světničku v Litoměřicích otvíral pracovník muzea Oldřich Doskočil*".

Máchova světnička je opět přístupná

Okresní muzeum v Litoměřicích představuje různá vydání Máje

Litoměřice - Po šesti letech byla v Litoměřicích znovuotevřena světnička, kde v roce 1936 zemřel K. H. Mách. V domě, kde Mách strávil posledních čtyřicet dnů svého života, je dnes vinárna Vikárka, na jejíž rekonstrukci vynaložil klub podnikatelů v Litoměřicích 10 miliónů korun. V Máchově světničce soustředilo Okresní muzeum v Litoměřicích ukázky různých vydání Máje.

"Vlastníme jich zřejmě největší a nejkomplexnější sbírku, chybějí nám asi tři ze všech, která kdy na světě vyšla", řekl ZN samostatný pracovník Okresního muzea v Litoměřicích Oldřich Doskočil. Dodal, že Máchova světnička není literárním památníkem, ale má pouze připomínat byt, v němž strávil Mách poslední dny svého života. "Hlavní důraz jsme kladli na to, aby byla přístupná všechna okna, protože Mách, když psal rodičům do Prahy, popisoval hlavně to, co z okna vidí. A milovníci Máchy se sem chodí dodnes z těch oken dívat," uvedl Oldřich Doskočil.

K požadavku Litoměřic převzít Máchovy ostatky zpět do Litoměřic Doskočil uvedl, že Mách bez ohledu na to, kde zemřel, patří na Slavín, nicméně uvítal by konkurs, z něhož by vzešel návrh na nový náhrobek v moderním pojetí. "Byl bych spokojen, kdyby se do Litoměřic vrátil jen původní náhrobek Františka Linna z roku 1836 (sic!)", řekl Doskočil.

Poznámka: Linnův náhrobek je z roku 1846.

Výstava obrazů, kreseb a grafik "Jiří Ryvola - Návraty" v muzeu

V úterý 2. prosince byla v litoměřickém muzeu vernisáž výstavy "Jiří Ryvola - Návraty".

Jiří Ryvola se narodil 6. prosince 1939 v Berouně, patří mezi ty, kteří se dokážou vždy znovu a znovu vracet i k láskám, které nikdy nebudou zcela naplněny. Přestože od dětství toužil po výtvarné dráze, nebylo mu umožněno vydat se touto cestou. Po gymnaziálním studiu, zakončeném v roce 1956 maturitou, absolvoval železniční školu stavební. Jeho další profesionální dráha se pak ubírala tímto směrem. Snad to bylo i z určitého hlediska dobře, neboť jako železniční stavitel se snažil při rekonstrukci starých kamenných mostů uchovat jejich původní ráz a sounáležitost s krajinou, a tak uchovat pro budoucí generace nejen architektonické a technické památky, ale i jistou lidskou kontinuitu, ke které se občas utíká každý z nás, aby si ověřil smysl vlastního bytí.

Vraťme se však k autorovým malířským začátkům. Již v dětství absolvoval výtvarné kurzy zaměřené na kresbu. Na gymnáziu byl studentem prof. Pučelíka, v letech 1956 - 58 absolvoval kurs kreslení, v letech 1972 - 74 pak soukromé studium kresby u Dana Richtra a v letech 1980 - 83 lidovou výtvarnou konzervatoř. Do

výtvarného dění se zapojil i jako jeho organizátor. V 70. letech inicioval vznik Klubu výtvarníků v Ústí nad Labem; V 80. letech působil v Krajském klubu výtvarníků tamtéž. Jeho aktivity tvůrčí i organizační ustávají v roce 1990 poté, co ho listopadová revoluce zavála do politiky a do Prahy.

Nyní máme možnost sledovat Jiřího Ryvolu při jeho návratech ke své celoživotní lásce. Jak se zdá, přestávka v tvorbě celkem nic nezměnila na tématech, která si vybírá - uličky, domy, krajiny, v nichž lze nalézt citlivou "stopu lidské ruky", nostalgická zátiší, postavy a portréty, které důvěrně osloví každého vnímavějšího člověka. Proti uspěchanosti, agresivitě, nejistotě staví ve své tvorbě touhu po klidu, důvěře a pohodě. Jeho kresby a obrázky jsou tvořeny a stvořeny, aby pohladily po duši a vytvořily v ní jemný a laskavý úsměv. V jedné z kritik jeho tvorby bylo kdysi uvedeno, že kreslí a maluje "domy a města, ve kterých by rád žil".

V tomto jeho touha není rozhodně touhou osamělého běžce. Přijměme proto jeho návrat s porozuměním pro pokoru, se kterou se člověk vrací k lidem, které považuje za své blízké.

(Z

katalogu výstavy)

Poznámka: J. Ryvola je rovněž významným ochotnickým režisérem litoměřického ochotnického spolku K. H. Máchy.

Ryvolovy obrázky byly doplněním vánoční výstavy umístění v předsálí "Historie vánočního stromčku". Návštěvníků vernisáže bylo víc jak stovka.

Výstava kreseb Josefa Čapka v Galerii

Ve čtvrtek v půl šesté večer se konala v Galerii výtvarného umění překrásná výstava "Josef Čapek (1887 - 1945) - kresby", kterou uvedl editor výstavy a katalogu Petr Spielmann. V graficky nádherně upraveném katalogu byla přetištěna původní studie Josefa Čapka "Umění přírodních národů".

X. jubilejní Jazzové posezení

Stalo se již tradicí, že se litoměřičtí příznivci jazzu sejdou jednou za rok na předvánočním "Jazzovém posezení". Letos, v pátek 19. prosince v předsálí Domu kultury, to bylo již X. jubilejní. Z litoměřických se představil Swing kvartet Zdeňka Mühlfeita a Weterans Jazz Band Litoměřice se zpěvačkou Magdou Lívancovou. Opět přijel litoměřický rodák a syn legendárního kapelníka F. Honzáka, kontrabasista J. Honzák se svým kvartetem, bonbónkem byl ústecký kvartet hornistů. Vyvrcholením večera se stalo vystoupení swingového orchestru Ferdinanda Havlíka. Obecenstvo bylo skvělé, mnoho posluchačů muselo stát, jak jich bylo mnoho.

5. S P O R T

B Ř E Z E N

Bitva o skaetbort

V Litoměřicích, tak jako po celém světě, se masově šíří nový sport - skaetbort. U veřejnosti je neoblíbený, protože mladí lidé jezdí po chodnících a na jiných veřejných prostranstvích. V Litoměřicích si oblíbili např. plochu okolo pomníku Rudoarmějce v Jiráskových sadech. Jejich rychlá jízda ohrožuje chodce, zvláště starší lidi, ale ničí i prostory, na kterých se skeatbortisté pohybují.

Proto část sportovní veřejnosti usiluje o vybudování areálu pro skaetbortisty na Střeleckém ostrově včetně U - rampy. V současné době se jedná o částku asi půl miliónu korun. Ta však byla přičiněním pana starosty vyškrtuta z rozpočtu na letošní rok. Nyní se usiluje o získání alespoň části finančních prostředků na zahájení prací.

Mistrovství světa v hokejbalu

V Litoměřicích se mělo konat mistrovství světa v hokejbalu. Liknavostí městské rady se však našel jiný pořadatel ve Spolkové republice Německo. Snad se městská rada poučí a pokud se najde nová příležitost, bude postupovat rozhodněji.

Společný stát si v Litoměřicích připomenuli i slovenští skauti na Memoriálu K. H. Máchy

79. výročí vzniku československého státu si 28. října připomenuli členové Junáka nejen z Čech, ale, což bylo více než symbolické, i skauti ze Slovenska. Ze severních, západních a středních Čech, Prahy a Banské Bystrice se na 7. ročník Memoriálu Karla Hynka Máchy, půldruhakilometrového štafetového závodu pětičlenných hlídek z vrchu posledního Máchova výletu Radobýl, sjelo včetně doprovodu na 350 účastníků. Vůdce banskobystrických stopařů Alois Vitásek k akci řekl: "Účast na memoriálu v Litoměřicích považujeme za svou, abych tak řekl, morální povinnost. Jsme tu už potřetí a chceme se sem vracet každý rok." Jeho slova nebyla frází: A. Vitásek pracuje

na geologickém průzkumu v severoafrickém Tunisu. V čase litoměřické akce se nacházel právě v polovině čtyřtýdenní dovolené. Přesto její čas věnoval svým svěřencům a přivezl je do Litoměřic. Byl mezi nimi i jeho prostřední syn.

V závodě startovalo 57 hlídek všech věkových kategorií, což byl v sedmileté historii memoriálu rekord. Nejvíce, 22, vytvořila kategorie Skautů, Vlčata měla hlídek 14. Prvního ročníku v roce 1991 se přitom zúčastnilo jen 50 závodníků z řad litoměřických Kondorů, pražské Třináctky a lovosické Šipky.

I letošní ročník, v tradici těch předcházejících, opět pořádaný 1. oddílem Kondorů Junáka v Litoměřicích, nebyl jen a pouze akcí sportovní. V duchu skautských myšlenek provedli organizátoři hosty městem a ukázali jim památkové objekty a seznámili je s historií města. Hosté si také zaplavali v krytém bazénu a vykonali několik výprav do zajímavých lokalit Českého středohoří.

6. Z D R A V O T N I C T V Í

L E D E N

Bezstehový způsob spojení střeva - VALTRAC

Už od roku 1994 používají chirurgové litoměřické Městské nemocnice v břišní chirurgii bezstehový způsob spojení střeva - VALTRAC. Tento systém, ve vyspělých zemích světa zcela běžný, se osvědčil i u nás a litoměřičtí chirurgové odoperovali touto metodou nejvíce pacientů v republice. V letošním roce tuto metodu litoměřická chirurgie rozšíří o "nízké resekcce rekta", tedy např. při nízko uložených nádorech konečníku, které se dosud prováděly jinou, nákladnější technikou. Umožnil to sponzorský dar, který poskytl nemocnici podnik DELI Lovosice v částce 70 tisíc Kč. Ředitelem DELI je ing. Zdeněk Štefl, primářem chirurgie MUDr. František Pražák.

Rekonstrukce stávajících speciálních dětských zařízení

Městská rada na svém 2. zasedání 21. ledna projednala rekonstrukci stávajících dětských specializovaných zařízení města Litoměřice a rozhodla, že ze současně využívané budovy v ulici Ladova č. 3 přemístí rehabilitační stacionář a lůžkovou kapacitu bývalých jeslí do ulice revoluční č. 32, kde je umístěn kožní stacionář, což umožní provozovat rehabilitační stacionář, kožní stacionář a lůžkovou kapacitu bývalých jeslí v jedné budově, t. j. v ulici Revoluční č. 32. Zároveň celkový počet zaměstnanců těchto zařízení bude snížen o deset pracovníků. Takto složené specializované dětské zařízení bude provozováno Městem Litoměřice s podřízeností odboru sociálních věcí a zdravotnictví.

Do této skladby není zařazen dechový stacionář. Ten zůstane pod patronací Okresního sekretariátu Českého červeného kříže.

Litoměřická a Roudnická nemocnice

Téměř celý rok se táhly spory mezi Městskými nemocnicemi v Roudnici nad Labem a Litoměřicemi o to, kdo urve největší kus ze zbytku rozpadajícího se českého zdravotnictví. Do zákulisí bojů se kronikáři nepodařilo nahlédnout. O co vlastně jde, stejně tak jako co z toho bude, se kronikář také neodvažuje komentovat. K tomu snad jen tolik, že pacient díky politice vládní koalice (Křesťansko demokratická unie - Česká strana lidová, Občanská demokratická aliance a nejsilnější pseudokonzervativní ptákostrana premiéra Václava Klause Občanská demokratická strana) je v této hře až na posledním místě. Vlastně nikoho nezajímá.

7. R Ů Z N Ě

L E D E N

Pomlouvání pana starosty ing. M. Tejkla a místostarosty M. Šlegra spojená s vandalismem

V noci z neděle 12. na pondělí 13. ledna byly vandalským způsobem pomalovány některé objekty sprejovými barvami (např. dům ve kterém bydlí pan starosta v Teplické ulici, hlavní budova Městského úřadu na Mírovém náměstí a pod.) hanlivými hesly proti starostovi města panu ing. M. Tejklovi (zvolen jako nezávislý kandidát za Demokratickou unii) a místostarostovi M. Šlegrovi (zvolen za stranu Důchodci za životní jistoty).

Pravděpodobně iniciátorem nebude některá z politických stran, ale soukromá osoba, která má dost peněz na to, aby si mohla zaplatit skupinu vandalů. Celá záležitost byla předána policejním orgánům.

K incidentu se vyjádřil regionální tisk, ale vzhledem k závažnosti celé záležitosti vyšla zpráva na stránce vycházející v celém severočeském kraji.

Deník Litoměřicka, středa 15. ledna 1997, č. 12, roč. V. str. 5:
"Neznámý pachatel zaútočil na litoměřického starostu".

LITOMĚŘICE (šim) - "Mrazí mě při myšlence, že letící kámen nebo střepy mohly zasáhnout a zranit mé blízké, třeba i vnoučata," vyjádřil se ing. Milan Tejkl, starosta okresního města k sobotnímu útoku na svou osobu.

V ten den kolem desáté hodiny večerní neznámý pachatel (pachatelé) rozbil velkými kameny sedm tabulí v oknech starostova bydliště. Naštěstí nikdo nebyl zraněn, i když jeden z kamenů starostu těsně minul. O razanci hoďu svědčí skutečnost, že ani žaluzie kameny nezadržely. Navíc se na zdi domu objevil nápis: "Pryč s Tejklem a Šlegrem - zrádci."

Přestože se bezprostředně na místo incidentu dostavila městská policie, pachatelé jsou zatím neznámí.

Podobné nápisy se objevily i na budově městského úřadu a v ulici A. Muchy (tam již před čtrnácti dny). Lze tedy předpokládat, že jde stále o tytéž autory.

V témže čísle, ale v místní mutaci (str. 7), pak vyšla poznámka Moniky Vasiliadu "Házení kamení je primitivní", ve které autorka mj. stroze konstatuje, že "autoři nevlídných nápisů se projeví jako obyčejní primitivové, kteří nejsou schopni domyslet následky svého konání."

Doplňování základního vzdělání dospělých

Městská rada na svém 2. zasedání 21. ledna konstatovala, že z titulu zřizovatele základních škol - příspěvkových organizací na území města, souhlasí s organizováním kurzu pro doplnění základního vzdělání dospělých, které bude realizováno na základní škole v ulici Na valech.

Ú N O R

Krajské kolo MISS ČR 97 v litoměřickém DK

Ve velkém stylu proběhlo v Domě kultury krajské kolo MISS ČR 97. Jeho vítězka - MISS 97 severočeského kraje - sedmnáctiletá studentka Petra Matulová z Mimoně postoupila na MISS BOHEMIA. Vítězka vyšla ze dvanácti soutěží, které do krajského kola postoupily ze čtyř severočeských oblastních kol. Smutným doprovodem a nedobrou vizitkou našeho města se stala v průběhu soutěže rozkradená výstava fotografií o zákulisí oblastních kol fotoreportéra Severočeských novin (v místní mutaci Deník Litoměřicka) Miroslava Rady. Přitom, jak si autor postěžoval, z vedení DK mu smutnou událost ani nikdo neoznámil a fotograf se o své rozkradené výstavě dozvěděl teprve tehdy, když si pro ni přijel. "Kdyby mi to alespoň řekli", poznamenal fotograf!

B Ř E Z E N

Problémy kolem končících pronájmů malé privatizace

Před pěti lety proběhla malá privatizace. Podnikatelé v té době uzavírali s městem smlouvy na pětileté pronájmy v objektech, které jsou v majetku města. Přestože nájemci (podnikatelé) byli upozorňováni, že město ze zákona musí provést za pět let nová konkurzní řízení na pronájem těchto prostor, a zároveň při nich přihlídnout k

novým potřebám občanů, nájemci si tuto skutečnost dost dobře neuvědomili a domnívali se, že jim tyto pronájmy budou automaticky obnoveny.

První rozeprze nastala už v loňském roce v souvislosti s pronájmem (trafika, papírnictví) Zdeňka Lexy v Dlouhé ulici (podloubí v horní části u muzea), kterému smlouva na základě konkurzního řízení nebyla obnovena. P. Lexa odmítl prostory vyklidit. Město tak učinilo za asistence městské policie násilím a dnes v prostorách působí jiný nájemce. Ten ponechal trafiku. Z papírnictví však udělal prodejnu obuvi. Město sice postupovalo ze zákona, ale opomnělo na soudní rozhodnutí. Na tomto základě se p. Lexa odvolal k Okresnímu úřadu, který rozhodnutí města zrušil. Toto rozhodnutí však nemohlo mít právní platnost. Došlo k osočování města p. Lexou v místním tisku apod. Nakonec město na p. Lexu podalo žalobu za křivá obvinění.

Výběrová řízení ve druhém kole malé privatizace patří ze zákona do kompetence městské rady. Po neblahých zkušenostech s p. Lexou se ale městské zastupitelstvo usneslo, že všechny další pronájmy podnikatelům, které budou napříště realizovány na základě výběrového řízení, bude schvalovat městské zastupitelstvo.

Na posledním zastupitelstvu se tak odehrál velký boj o zlatnictví na Mírovém náměstí. Občané si stěžují, že v centru města není žádné občerstvení. Nyní, když vznikla šance vyhovět občanům, rozhodlo zastupitelstvo po velkém boji opět pro zlatnictví! Přitom v konkurzním řízení byly čtyři zájemci o provozování občerstvení a jeden zájemce chtěl provozovat pizzerii. Nad potřebami občanů vyhrála v městském zastupitelstvu lobby.

D U B E N

Hale - Boppova kometa na obloze.

Počátkem roku masmédiá ohlásila přilet vlasatice, která od února do dubna zazáří na severní obloze a bude nejsvitivější ze všech komet našeho století. Tato vlasatice byla nazvána Hale - Boppova podle dvou amerických astronomů, kteří ji v červenci 1995 objevili poblíž jedné z mnoha kulových hvězdokup souhvězdí střelce.

Ředitel Hvězdárny a planetária Mikuláše Koperníka v Brně Zdeněk Mikulášek ji v tisku označil dokonce za kometu "zcela mimořádnou, pravděpodobně jednu z nejaktivnějších, jakou bylo možné kdy sledovat". Kometu bylo možné (pro špatné počasí teoreticky) pozorovat počátkem února na ranní obloze nad východním obzorem v souhvězdí Labutě, kdy chvost komety mířil nahoru. Koncem března se vlasatice přesunula do souhvězdí Kasiopea, jejíž nejjasnější hvězdy tvoří na obloze výrazné písmeno W. Počátkem dubna kometu spatřil i sám kronikář, což popisuje v rubrice "Co kronikář sám viděl a zažil". Ve druhé polovině dubna se pak kometa ocitla v souhvězdí Persea, které má tvar obráceného písmene Z. V té době byla pozorovatelná po celou noc, nejlépe pak večer krátce po setmění a ráno krátce před východem slunce.

Návštěva velvyslance Jihoafrické republiky v Litoměřicích

"Velmi spokojen", komentoval svůj jednodenní pobyt v Litoměřicích ve středu 16. dubna velvyslanec Jihoafrické republiky v České republice Thomas Langley. Výsledkem jednání bylo mj. vytvoření předpokladů pro zastoupení Jihoafrické republiky na budoucích ročnících výstavy "Zahrada Čech". Jako bývalý farmář

projevil pan velvyslanec velký zájem o návštěvu bohušovické mlékárny. Podle vyjádření vedoucí odboru kultury Městského úřadu Heleny Bitrichové projevil pan velvyslanec nepředstíraný zájem o kulturní hodnoty: V galerii ho nejvíce zaujala expozice insitního (naivního) umění, která mu připomínala tvorbu domorodců. V souvislosti s mezinárodním festivalem "Litoměřické varhanní léto" prohlásil, že jeho bratranec je varhaníkem. Není proto vyloučeno, že na některém z příštích ročníků vystoupí v Litoměřicích.

K V Ě T E N

Mezinárodní seminář k česko - německým vztahům

Za značné pozornosti celostátních masmédií proběhl v Litoměřicích v hotelu Salva Guarda Mezinárodní seminář "Návraty do dějin" věnovaný česko - německým vztahům. Organizátorem semináře byla nadace Bernarda Bolzana. Za město Litoměřice byli přítomní starosta města, oba místostarostové a vedoucí odboru kultury MÚ. Z české politické reprezentace byli přítomní poradce prezidenta ČR P. Tigrid a poslanec (KDU - ČSL), prezident Společnosti česko - německého dialogu ing. P. Tollner.

Českou stranu zastupovali odborníci z předních vědeckých pracovišť (např. sociolog a politolog dr. V. Houžvička, docenti dr. J. Hofmann a C. Kučera), dále zástupci Shromáždění Němců Čech, Moravy a Slezska (občané německé národnosti s českou státní příslušností žijící na našem území), za německou stranu byli přítomní zástupci katolického spolku Landsmanschaftu Ackermann - Gemeinde, vedoucí archívu odsunutých občanů z Litoměřic ve Fuldě H. Puchingerová.

Odborný dialog jménem města Litoměřice vedli dr. E. Mikušek ze Státního oblastního archívu Litoměřice - pobočka Žitenice, dr. J. Tomas z Okresního státního archívu v Litoměřicích se sídlem v Lovosicích, historik J. Macek, kancléř biskupství litoměřického a Mgr. O. Doskočil z litoměřického muzea.

Seminář odhalil, že se tu nesetkaly dva světy rozdělené národnostmi, ale světů hned několik, a to napříč národnostmi. Zcela jinak se na fenomén česko - německých vztahů dívají čeští odborníci, kteří jsou poněkud jinde než naše politická reprezentace. Překvapivé je, že na straně odborníků se nachází paradoxně Shromáždění Němců Čech, Moravy a Slezska, česká politická reprezentace má naopak blíže ke katolickému spolku Landsmanschaftu Ackermann - Gemeinde, který podporuje česko - německou deklaraci, má upřímnou snahu po sblížení, ale vychází z nepřesných historických skutečností, které sice v dobré víře, ale naprosto bez znalosti výsledků práce badatelů, mylně interpretuje. Zástupci Neubauerovy skupiny Landsmanschaftu, která deklaraci neuznala, na semináři nebyli.

V tomto kontextu byl objevný například referát litoměřického dr. J. Smetany, který hovořil o genezi pojmu "Sudety". Ten je původně od Keltů a je pojmem horopisným (pásmo hor od Šumavy po Krkonoše). Čeští Němci ho začali používat v národnostním označení sama sebe až počátkem 20. let našeho století jako protipól k ideji československého státu. Idea sudetských Němců, sudetoněmeckého lidu, je tedy stejně stará jako idea československého státu. O nic víc a o nic méně.

Všechny referáty včetně vystoupení hostů, budou pro širší veřejnost přístupné v připravovaném sborníku ze semináře. Zde bude publikována i esej O. Doskočila, která

pro rozsah nebyla přednesena. Ve vztahu k uvedeným skutečnostem si zde kronikář města Litoměřice klade otázku, zda je vůbec možné řešit a vyřešit vztahy mezi Čechy a Němci, zejména pak z hlediska jejich vztahů v minulosti, na národnostním principu. Zda nezaměňujeme jevovou stránku věci, národnost, s podstatou, tedy konkrétním člověkem bez ohledu na jeho národnost, jenž má své neopakovatelné individuální lidské vlastnosti, svůj charakter? A dochází k závěru, že zaměňujeme. Pokud se podíváme na česko - německou deklaraci z tohoto zorného úhlu, pak vidíme, že tato není dílem státníků, ale politiků. Proto vzbuzuje tolik rozpaků u tvůrčích lidí u obou národností. Dokument totiž zcela ignoruje národnost židovskou a rómskou. Ale zcela pomíjí československé občany německé národnosti, kteří bránili evropskou demokracii a doplatili na to svými životy. Pro tyto lidi se z české strany neudělalo vůbec nic. A Landsmanschaft se z hlediska svého svědomí s nimi nevyrovnal vůbec.

Vystoupení P. Tigrida, který na semináři prohlásil, že se nebudeme bavit s nikým, kdo nesouhlasí s deklarací, tak vyzněl poněkud předlistopadově v duchu hesla "Kdo nejde s námi, jde proti nám". Tigrid svá slova namířil proti Neubauerovi a českým politickým extrémistům typu republikánů. Zcela tak, jako komunisté, však, aniž by si to uvědomil, vyřadil z dialogu o deklaraci tvůrčí inteligenci na obou stranách hranic. Ta se domluvila vždy, stála na jedné, oné tvůrčí straně života, a spolupracovala před deklarací i po ní. Prostě tuto deklaraci vůbec nepotřebovala. Tigrid tak nevědomky podpořil Doskočilův závěr, že deklarace není dílem tvůrčích státníků, ale netvůrčích politiků, kterým chybí fantazie. To ostatně v jednom ze svých nedávných projevů, na adresu celé Evropy, že této chybí fantazie, řekl i prezident V. Havel. Bohužel ale zůstal ve svých abstraktních výšinách a svůj výrok nepodložil žádnou konkrétní skutečností. "Fantazie, která nevychází ze zemité reality, vede ve svých důsledcích k odtrženosti intelektuálů od života obyčejných lidí", řekl v kuloárech Doskočil.

Cenu T. G. Masaryka pak tito netvůrčí politici bez fantazie dají in memoriam litoměřickému biskupovi německé národnosti A. A. Weberovi (na stolci 1931 - 1947), který byl sesazen československou vládou (po něm na biskupský stolec nastoupil Čech Š. Trochta, biskupem 1947 - 1974) a bez uzardění nechají rozpadat obrazy v litoměřickém muzeu německého malíře, spolumajitele Leitmeritzer Zeitung, antihenleinovce, Haralda Pickerta, který strávil jako Němec šest let v koncentračních táborech. Z litoměřických občanů by si tuto cenu zasloužili ale i jiní bývalí českoslovenští občané německé národnosti. Jenže už seminář naznačil, že čeští odborníci a česká politická reprezentace jsou každý úplně někde jinde.

Poznámka: Deník "Dnešní Litoměřicko" vůbec nebyl na semináři zastoupen. Když potom kronikář města napsal článek, který je výše přepsán do kroniky, vyšla v pondělí 16. června (č. 109, roč. V., s. 6) pouze jeho úvodní část s názvem "Mezinárodní seminář Návraty do dějin", zakončená větou "...Zástupci Neubauerovy skupiny Landsmanschaftu, která deklaraci neuznala, na semináři nebyli". A následovalo oznámení, že bude "pokračování zítra". Toto "pokračování" se však nekonalo nejen "zítra", ale vůbec. Jaképak prsty asi zasáhly do našeho "svodného a demokratického" tisku v Litoměřicích?

Č E R V E N

Novým ředitelem TSM Litoměřice ing. Ivan Palán

Vítězem výběrového řízení na funkci ředitele Technických služeb města Litoměřice se stal ing. Ivan Palán, do té doby vedoucí živnostenského odboru MÚ Litoměřice. Přihlášené kandidáty na funkci hodnotilo 12 ze 14 původně schválených členů výběrové komise. Každý člen komise seřadil uchazeče podle vlastního uvážení. Vítězem se stal ten, kdo dosáhl nejnižší součet pořadí. I. Palán zvítězil s velkým bodovým náskokem (23 bodů), kterého šest členů komise dalo na první místo, druhý Jaromír Kolda měl 34 body. Dosavadní ředitelka (přesněji ředitelka dočasně pověřená řízením TSM) ing. Margita Kadeřábková obsadila 5. místo.

Z Á Ř Í

Filipínský prezident Fidel Valdez Ramos v Litoměřicích

Filipínský prezident Fidel Valdez Ramos zavítal s chotí Amelitou v úterý odpoledne 16. září do Litoměřic. V jeho doprovodu byl Nur Mindsanon, nejvyšší představitel muslimů z ostrova Mindanon. Vzácné hosty přivítal před radnicí místostarosta Milan Šlegr. Při uvítacím proslovu starosty Milana Tejkla byl filipínskému prezidentovi představen vnuk Ferdinanda Blumentritta Ernst Blumentritt. Potom si oba prohlédli malou improvizovanou výstavku fotografií a dokumentů vztahující se k F. Blumentrittovi a jeho příteli José Rizalovi. Poté se pan prezident zapsal do pamětní knihy města. Od pana starosty pak nejvyšší hlava Filipín převzala obrazovou publikaci o městě, pamětní medaili města a album s fotografiemi památných míst spojených s pobytem J. Rizala v Litoměřicích.

F. Ramos naopak panu starostovi předal monografii o J. Rizalovi, publikaci o Filipínách a ozdobnou kazetu s doutníkem a golfovým míčkem, jež slouží jako "propustka" na Filipíny. Na závěr svého pobytu pan prezident položil květiny u bysty J. Rizala na hotelu Salva Guarda a na parkánech J. Rizala k pamětní desce. Po krátké prohlídce města odcestoval F. Ramos do Prahy.

Z celostátních deníků přineslo například Právo (středa 17. září 1997, roč. 7, č. 218, s. 2) fotografii filipínského prezidenta a jeho chotí (v pozadí na snímku znalec života a díla Rizala a Blumentritta, litoměřický historik - archivář PhDr. Jindřich Tomas) s popiskem: "Filipínský prezident Fidel Ramos s manželkou uctili v pátek v Litoměřicích památku svého národního hrdiny José Rizala. Ten v osmdesátých letech minulého století v Litoměřicích pobýval. Zapsali se i do pamětní knihy Litoměřic, v níž je také podpis filipínského národního hrdiny z 15. května 1887".

Ř Í J E N

Děti s různými dysfunkcemi přibývá

Na první základní škole v Litoměřicích mají v tomto školním roce 63 žáky s obtížemi různých dysfunkcí a 19 dětí s již stanovenou diagnózou. Čtyři z nich mají kombinované vady. Těchto žáků neustále přibývá. Tyto děti mají problém v matematice a u výkladu slovních pojmů. Soustředí se více při čtení na stavbu písmen než na význam čtených slov, což v případě matematických úloh je podstatné. S těmito problémy se potýkají i žáci sedmých a osmých tříd. Na první základní škole s

těmito dětmi pracují v pěti ambulantních poradnách. Všechny učitelky, které se těmto hendikepovaným žákům věnují, vystudovaly obor speciální pedagogiky.

Dražba kreseb ve prospěch postižených povodní

Putovní výstava kreseb dětí postižených povodní v oblasti Moravy, kterou organizuje ústecká nadace "Lev dětem", se v pátek 30. října představila v litoměřickém Domě kultury. Na výstavě bylo k vidění téměř 300 kreseb. Všechny namalovaly děti z Troubek, Bochoře a Přerova, což jsou děti, pro které uspořádala nadace v létě tábor. Kresby jsou svým způsobem poděkováním za tento tábor. Obrázky byly poprvé vystaveny v Troubkách nad Bečvou. Od té doby je výstava každý den, vyjma sobot, nedělí a svátků, v některém městě naší republiky. Z Litoměřic se pak na druhý den, v sobotu 31. října přesunula do klubu Vikomt v Hošťce. Jednotná vyvolávací cena obrázku byla 500 Kč. Výtěžek dražby je převáděn na šeky, za kterých mohou rodiče z postižených moravských obcí svým dětem nakoupit zimní oblečení, boty, spodní prádlo a školní potřeby.

K zájmu veřejnosti o dražbu ředitel nadace "Lev dětem" F. Janeček uvedl, že návštěvnost na výstavě i dražbách je po celé republice velice slabá. Příčinou podle něho je nasycenost lidí humanitární pomocí a jejich nedůvěra v efektivní využití sebraných peněz.

Americká novinářka v litoměřickém muzeu

V den státního svátku 28. října navštívila litoměřické muzeum americká novinářka Andrea L. B. Riepe. Na její dotazy odpovídali ředitelka muzea E. Štíbrová a pracovník muzea, kronikář města O. Doskočil. Americká novinářka se zajímala o spolupráci litoměřického muzea s muzeem v Míšni, o podporu současné vlády českým muzeím, o postavení muzejníků v současné české společnosti a o dějiny litoměřického muzea. Novinářka si odvezla do USA právě vyšlý 2. svazek edice "Malíři Litoměřicka" věnovaný H. P. Münsbergovi a E. Behouňkovi.

Zrestaurování náhrobku F. Křepka v Soběnicích

Město Litoměřice zakoupilo hrob litoměřického starosty a senátora, významného spolupracovníka T. G. Masaryka, vůdce německých aktivistů a agrárníků Franze Křepka v Soběnicích. Náhrobek byl nově zrestaurován a pan starosta Tejkl s doprovodem zde v listopadu položil květiny.

Konference "Evropa měst = Evropa občanů" ve Fellbachu

Starosta města ing. Milan Tejkl a místostarosta ing. Milan Šlegr se zúčastnili dvoudenní konference "Evropa měst = Evropa občanů", kterou uspořádalo město Fellbach u Stuttgartu v SRN ve spolkové zemi Bádensko - Württembersko ve dnech 14. a 15. října 1997. Zúčastnila se města, která mají s Fellbachem podepsány partnerské smlouvy. Tato města mohla přizvat svoje partnerská města. Město Litoměřice bylo pozváno prostřednictvím svého partnerského města Meißen (Míšeň) v Sasku (SRN). Partnerskými městy Fellbach jsou:

Tain L' Hermitage - Dept. Drome, Francie

Tournon sur Rhone - Sous Préfecture, Dept. Ardeche, Francie

Erba - Prov. Como, Itálie
Pécs - komitat Baranya, Maďarsko
Meißen - okresní město v Sasku (SRN)

Přizvaná města byla - prostřednictvím města Pécs:

Osijek - komitat ve Slavonii, Chorvatsko

Graz - zemské hlavní město Štýrska, Rakousko

Cluj - okresní město v Rumunsku

Přítomen byl rovněž úřadující generální sekretář německé sekce "Rady obcí a regionů v Evropě" (RGE) p. Leitermann.

Konference se konala ve speciální místnosti na radnici, kde bylo i moderní tlumočnické zázemí, tj., pět ozvučených kabin a všichni účastníci dostali sluchátka s možností přepínání 5 kanálů, na nichž byly přednášky průběžně simultánně tlumočeny do pěti řečí: němčiny, francouzštiny, italštiny, češtiny a maďarštiny. V zahajovacím projevu pan Leitermann zdůraznil význam podobných setkání pro spolupráci národů v Evropě. Vyzdvihl, jak spolupráce měst ležících v blízkosti státních hranic na jejich opačných stranách pomáhá tyto hranice odstraňovat a rozvíjet sounáležitost občanů jednotlivých států s celou Evropou. Za 4 roky je v 15 členských státech Evropské unie 222 měst, která spolupracují s jinými městy přes státní hranice. Hlavní náplní spolupráce je výuka a sbližování mládeže, zdravotnictví, podpora kulturních akcí a problém zaměstnanosti.

Města se vyjadřují k regionálním záležitostem a usilují o vliv na ochranu životního prostředí. Snahou je zakotvit v evropských smlouvách paragrafy na ochranu obecních samospráv a zvýšení jejich vlivu na správu států.

P. Leitermann oslovil města výzvou: "*Hlaste se v Evropě ke slovu, dlužíte to svým občanům!*"

Potom se představila jednotlivá města prostřednictvím svých starostů nebo členů zastupitelstev.

Města Tournon sur Rhone (na pravém břehu Rhony), za které mluvil p. starosta Bouchet a Tain L'Hermitage (na levém břehu Rhony), za které mluvil p. starosta Fachise, tvoří vlastně dvouměstí. Správou ale spolu nesouvisí, neboť leží každé v jiném departmentu. Obě města leží ve vinařském a ovocnářském kraji asi 200 km severně od břehů Středozemního moře, 100 km západně od zimních lyžařských středisek francouzských Alp a asi 90 km jižně od Lyonu. Řeka Rhona je důležitou plavební cestou. V Tainu je říční přístav, potravinářský průmysl, vinice, plantáže broskví a kiwi. Je tam gymnázium, hotelová škola, kuchařské učiliště a dále mnohé restaurace, kempinky a léčebna epileptiků. Město je důležitým kulturním centrem. Město Tournon má bohatou historii, vyznačuje se krásnou gotickou a renesanční architekturou, historickou stavbou Lorett se známou knihovnou. Ve městě je nejstarší francouzské gymnázium. Město je turisticky zajímavé a přitažlivé, údolím řeky Rhony projíždí malý turistický vláček.

Každý rok se zde koná "Festival smíchu a humoru" a Evropská hudební akademie" za účasti mladých umělců z Německa, Belgie, Nizozemí, Francie a dalších Evropských zemí. Ve městě je 32 sportovních spolků a klubů. Problémem je 11 procentní nezaměstnanost a ani od pracovní doby snížené na 35 hodin týdně neočekávají velké zvýšení počtu pracovních příležitostí a snížení zatížení pro podnikatele. Touto důležitou otázkou se bude muse Evropská unie vážně zabývat.

Hostitelské město Fellbach představil jeho vrchní starosta p. Kiel, který je starostou již více než 20 let. Město se dotýká města Stuttgartu, má 42.000 obyvatel a vzniklo v 60 letech spojením obcí Fellbach, Schmieden a Oeffingen. Sídlem okresu se

stalo menší sousední město Weiblingen. Ve Fellbachu žije asi 8.000 cizinců, t.j. 19 procent obyvatelstva složených asi z 50 národností. Nejvíce je Italů 2.300, Jugoslávců 1.300, Turků 1.000, Chorvatů 610, obyvatel z Bosny a Hercegoviny jich zde žije 330, ale je zde i 100 Japonců. Domácí obyvatelé jsou rádi, že se cizincům ve Fellbachu líbí a jsou tam spokojeni. Již 20 let funguje ve městě rada cizinců, která se snaží o zapojení cizinců do domácí společnosti a jsou s ní výborné zkušenosti. Ze spoluzití menšin s domácími si každá skupina obyvatel přejímá ze zvyků a kultur jiných národností, ale nedochází ke splynutí. Město má v okolí velké vinohrady, část obyvatel pracuje v zemědělství, vinařství, ovocnářství a ve školkařství. Je tu dost výrobních podniků, většinou menšího rozsahu - je tu tiskárna a vydavatelství map, pomocný automobilový průmysl, nábytkářství, elektronické součástky, stavební materiály, potravinářství a další obory. Kromě toho množství řemeslnických provozoven. Je zde hodně pracovních příležitostí a proto sem za prací denně dojíždí asi 15.000 lidí a naopak, ven vyjíždí z města asi 10.000 lidí. Město je přitažlivé svým prostředím pro bydlení. Dopravně je velmi dobře obsluhovatelno, neboť leží na hlavní železniční trati. Se sousedním Stuttgartem je spojeno dvěma liniemi městské dráhy (S - Bahn jezdící po železnici DB), jednou linkou tramvaje (jezdící v intervalu 10 - 15 minut) a několika linkami autobusů. Je zde silná individuální doprava, které slouží čtyřproudá rychlostní silnice dálničního typu, jež město Fellbach obchází 1.600 metrů dlouhým tunelem pod vinicemi.

Dále je město spojeno se Stuttgartem hlavní ulicí, která bude 6. listopadu 1997 převedena do nového 800 metrů dlouhého tunelu pod středem města. Obě čtvrti (Schmieden a Oeffingen) jsou spojeny samostatnými výkonnými silnicemi se Stuttgartem a se čtvrtí Fellbach. Město před 11 lety postavilo novou moderní radnici, vedle ní vyrostla moderní Württemberská kongresová hala, s níž sousedí kongresový hotel. V blízkosti jsou i sportoviště (plavecká hala, tenisové kurty, otevřený stadión a další). Za 20 let vysadili ve městě místo plánovaných 10.000 stromů již více než 20.000, takže Fellbach je městem zeleně a klidu. Nezaměstnanost je asi 7,7 procenta, ale rádi by ji snížili pod 5 procent, což je v jižním Německu splnitelné.

Poznámka kronikáře: *Bylo řečeno, že Fellbach se dotýká Stuttgartu. Svým způsobem lze říci i o Litoměřicích, že se dotýká Stuttgartu. Litoměřické muzeum vydalo v roce konání konference "Evropa měst = Evropa občanů" druhý svazek edice "Malíři Litoměřicka", který stejně tak jako první a následující napsal kronikář města O. Doskočil. Tento druhý svazek je věnován malířům Hermann Peter Münsberg (1889 - 1951) a Ernst Behounek (1873 - 1959). Ernst Behounek se narodil 7. dubna 1873 v Praze, studoval na pražské Akademii výtvarných umění u Brožíka a Hynaise, v roce 1896 se stává učitelem kreslení na litoměřické reálce, 1933 odchází do důchodu a po roce 1945 žije ve Stuttgartu, kde 19. března 1959 umírá. V litoměřickém muzeu bude mít Behounek spolu s Münsbergem výstavu s vernisáží 24. února 1998.*

Město Erba, které představili starosta **p. Pazzoli** a podnikatel **Dr. Farina**, leží v blízkosti známého jezera Como. S okolím má asi 70.000 obyvatel. Je tam několik větších podniků, ale má řadu menších podnikatelů, kteří jsou velmi aktivní. V minulosti došlo ke značnému poškození životního prostředí nejen jejich vinou, ale spíše přílivem exhalací z velkých měst, z nichž je nejbližší asi 40 km jižně ležící Miláno. Pracují na tom, aby se prostředí zlepšilo, ale k tomu je právě třeba součinnosti se sousedními městy, protože bez omezení vzniku škodlivin v nich se nápravy

nedocílí. Město vykupuje okolní pozemky a snaží se zakládáním zeleně na nich a následnou péčí i zeleň přetvářet okolí města v jeho plíce. Zeleň zaujímá asi 3/4 území. Nemají problémy s nezaměstnaností, spíše jim chybí kvalifikované pracovní síly a řemeslníci. Dle názoru Italů v důsledku integrace ztratí některá města a regiony svůj význam. Je třeba rozvíjet autonomní městské státy.

Město Pécs představil **p. Papp** (první místostarosta) a **pí. Pentzová** (zástupkyně německé menšiny v Maďarsku)- Pécs je 5. největším městem v Maďarsku, má 500.000 obyvatel a je staré téměř 2.000 let. Leží asi 50 km severně od srbských hranic. Je známé těžbou uhlí a uranu, ale obojí je v současné době v útlumu. Dále je vyhlášeným vinařským střediskem a kromě potravinářského průmyslu, t. j. velkého pivovaru a uzenářské výroby, je ve městě i průmysl elektronický (NOKIA a brzo bude i PHILIPS)). Ve městě je asi 50 firem s cizineckou spoluúčástí, zvětšil se rozsah služeb, v nichž je zaměstnáno až 60 procent práceschopných obyvatel. Ve městě sídlí 31 bank - po Budapešti je největším finančním centrem země, je zde 5 vysokých škol s 10.000 studenty. Je sídlem regionu Dunaje a Sdružení evropských vinařských území. V nynější balkánské válce poskytlo město azyl mnoha uprchlíkům z Chorvatska. Spolupracuje s Rumunským městem **Cluj**, kde je silná maďarská menšina. Město je základnou pro vojska SFOR. Mimo jiné založilo město Pecs cikánské gymnázium.

Město Meißen (Míšeň) představil **p. místostarosta Callwitz**. Město leží 25 km severně od Dresden (Drážďan) na obou březích Labe, 80 km východně od Leipzig (Lipska) a 170 km jižně od Berlin (Berlína). Má asi 32.000 obyvatel, je staré přes 1.000 let a vyznačuje se nádhernou architekturou. Jako Litoměřice je Meißen členem **Euroregionu Elbe - Labe**. Město je světoznámé míšeňským porcelánem, méně je známé vínem, které je prý nejseverněji pěstovaným vínem. Víno je velmi suché, ale dobré.

Míšeň je městem škol - je tu Saská vysoká škola pro správu, tradici knížecího gymnázia udržuje gymnázium současné. Míšeň z Minulosti zdělila špatnou infrastrukturu, 95 procent domácností topilo uhlím, což se v údolích, v nichž město leží, projevovalo zhoršeným ovzduším a tím i životním prostředím. Město nemělo žádnou kanalizaci ani čistírnu odpadních vod, což se v současné době napravuje. Také stav budov, hlavně historických, se v poslední době rychle lepší. Dopravní situaci města zlepšil dne 6. listopadu 1997 otevřený 3. most přes Labe (jeden současný je železniční s lávkou pro pěší), který odlehčí automobily přetíženým ulicím. Po roce 1989 se Míšeň stala modelovým městem pro spolkovou zemi Sasko v obnově města. Nezaměstnaných je asi 15 procent.

Město je turistickým centrem - velmi navštěvovaný kurfiřtský hrad s katedrálou, porcelánová manufaktura s muzeem, kde letos očekávají 35.000 návštěvníků. Jako turistické centrum je Míšeň na 3. místě v Sasku. V roce 1990 vznikla evropská centra Míšeň a Lipsko, která jsou zaměřena na pomoc mládeži s cílem odstraňovat společenské předsudky.

Město Graz, hlavní měst spolkové země Štýrsko v Rakousku představili dva členové obecní rady **páni Prettner a Stöckler**. Město má 250.000 obyvatel, což je 20 procent celého Štýrska, je staré asi 850 let a po dvou válkách utrpělo izolací "železnou oponou". Je 2. největším městem Rakouska, leží 60 km severně od hranic se

Slovenskem. Jeho nejbližším partnerským městem je právě slovenský **Maribor**, vzdálený po dálnici asi 75 km. Jinak má 10 partnerských měst, mezi nimi též **Pécs**, **Dubrovník**, **Darmstadt**, **Groningen** a **Pulu**. V roce 1979 dostalo město od EU cenu za evropskou integritu. Má zde sídlo několik mezinárodních organizací, v roce 1996 bylo město Graz vybráno Radou Evropy a Radou obcí a regionů Evropy jako město budoucnosti. Staré město je učebnicí architektury a je známé svými stavebními památkami po celé Evropě. Je v něm univerzitní klinika s mnoha vědci a je též střediskem raketového výzkumu. Ve městě žije asi 25.000 cizinců ze 141 národností. Ve městě pokusně na celém území omezili rychlost jízdy vozidel na 30 km za hodinu a proto zde velmi poklesla nehodovost.

Město Osijek představila **pí. prof. Krajínová**, vedoucí oddělení pro menšiny. Osijek má asi 1000. 000 obyvatel, je 4. největší město v Chorvatsku po Zagrebu, Rijece a Splitu. Leží ve Slavonii, což je úrodné, národnostně smíšené území Chorvatsko - srbské. Je vzdáleno asi 50 km jižně od maďarské hranice a asi 70 km západně od srbské hranice. Město v roce 1996 slavilo 100 let a je politickým a kulturním centrem části Chorvatska a sídlí v něm univerzita. Kromě zemědělství a vinohradů je zde i průmysl a sice zpracování kovů a výroba z nich, velký cukrovar, čokoládovna a výroba zápalek. Válka asi ze 70 procent průmysl zničila nebo velmi těžce poškodila. Na město za 7 měsíců války dopadlo přes 300.000 granátů, t. j. až 2.500 za den. Partnerská města **Pécs** (Maďarsko) a **Pforzheim** (SRN) velmi pomohla při obnově. Do města po válce přišlo asi 30.000 utečenců z venkova. Velkým problémem je reintegrace území Chorvatska, i když stát obnovuje domy bez ohledu na to, zda patřily Chorvatům nebo příslušníkům menšin. Území bylo součástí Rakousko - Uherska a z té doby v něm žijí i menšiny Slováků, Maďarů a Němců. Nejvíce utrpělo město od expanzivní srbské nacionální politiky. Na školách je povinná výuka jazyků anglického a německého, nepovinné jsou jazyky francouzský a italský. Partnerskými městy jsou **Pécs**, **Maribor**, **Tuzla (Bosna a Hercegovina)**, **Ploiesti**, **Pforzheim** a **Vicenza**. Nově se zahajuje partnerství s **Nitrou**. Starosta města je členem Komise EU pro lidská práva.

Město Cluj představili dva členové maďarské menšiny v městské radě, **pánové Miko a Boros**. Město má 300.000 obyvatel, městská rada má 30 členů a 9 politických stran. Maďarská menšina má 22,7 procenta obyvatelstva. Oba zástupci maďarské menšiny si stěžovali na nepřátelské postoje starosty města vůči maďarské menšině. Dříve nemohli vůbec vycestovat do západní Evropy, nyní mohou, ale musí žádat o povolení ministerstvo zahraničí. Oba radní byli vůbec poprvé v západní Evropě. Mateřský jazyk mohou používat. Těžkosti vyplývají z neurovnaných rumunsko - maďarských vztahů.

Město Litoměřice představili oba delegáti. Řekli to, co o našem městě obecně víme (Okresní město, sídlo římskokatolického biskupa, 26.000 obyvatel, člen Euroregionu Elbe - Labe).

Pan **Leitermann** seznámil přítomné s programem a náplní práce "Rady obcí a regionů v Evropě" (RGE). RGE byla založena v roce 1951 v Ženevě a má sekce v různých evropských státech (patřících do EU i v těch co stojí mimo) a tedy i v ČR. Mezinárodní sekce RGE má sídlo v Paříži. Po založení v roce 1951 byla hlavní činností zakládání partnerství měst, od 70 let je rozšířeno o hlavní zájmy EU. Hlavní

cíl je posílení a vývoj komunální správy a rozvoj evropského ducha v obcích. RGE je zvána do evropského parlamentu, aby zde přednášela své názory na řešení problémů týkajících se obcí a samosprávy. Partnerské programy RGE jsou otevřeny všem členům EU. Je na jejich financování přiděleno 15 mil ECU. Partnerská města by měla být od sebe vzdálena minimálně 250 km. Organizování různých činností je též finančně podporováno (pronájem sálů, tlumočníci a překladatelé). Je možná podpora na cestovné pro pozvané včetně pojištění a ubytování. Kritéria pro přiznání podpor: (zvyšují naději na přiznání).

Mezinárodní partnerská města, zúčastňují se i komuny zanedbané nebo velmi vzdálené od místa konání akce, jubilea měst, velká účast mládeže na akci. Minimální podpora je 500 ECU, maximální 15.000 ECU, nikdy však více než 2/3 skutečných výdajů. Žádat musí obec, která akci organizuje a to minimálně 3 měsícem před začátkem. Žádosti se posílají do Bruselu. Podpora se vyplácí až po skončení akce a jejím vyúčtování. Také koloquia (denní sezení) lze finančně podpořit. Cílem musí být rozvoj partnerských vztahů, zintenzivnění výměny mezi stávajícími partnery nebo mezi potencionálními partnery. Přednost má účast odborníků na projednávány program (ne placený výlet). Finančně lze podporovat i účastníky z východní či střední Evropy, pobalstských zemí, ale i od Středozevního moře.

Podpůrné programy EU:

1. Program "Kaleidoskop".

- Jedná se o podporu kulturních výměn, což se týká i států mimo EU. Musí být však minimálně 3 účastníci z EU a 1 mimo EU.

Témata: Tanec, hudba, malířství, architektura, fotografie, design - hradí se 25 procent nákladů, maximálně však 50.000 ECU

2. Program "Leonardo da Vinci"

- vzdělávací, jedná se o spolupráci vysokých škol a podniků

3. tři typy mezinárodních pilotních projektů

- a) vzdělávací pro budoucí povolání
- b) mezinárodní analýzy
- c) životní prostředí (3 programové varianty)

Po přednášce p. Leitermanna o podpoře programů tak, jak je praktikuje německá sekce RGE následovaly diskusní příspěvky účastníků konference k jednotlivým tématům tak, aby z nich bylo možno sestavit rezoluci, což provedlo hostitelské město. Rezoluci pak po úpravách a doplňcích na závěr jednání shromáždění zástupci měst přijali a a svými podpisy potvrdili. Rezoluce (i její překlad) je přiložena.

"Evropa měst = Evropa občanů"

REZOLUCE

Partnerská města shromážděná ve Fellbachu (Región Stuttgart) ve dnech 14. a 15. října 1997.

Tain L Hermitage, Dept. Drome, Francie
Tournon - sur - Rhone, Sous - Prefecture v Dept. Aedeche, Francie
Erba, Provincie Como, Itálie
Pécs / Fünfkirchen (Pětikostelí), hlavní město komitátu, Baranya, Maďarsko
Míšeň, okresní město
Litoměřice, okresní město se sídlem biskupství, ČR
Osijek (Esseg), komitátní město ve Slovinsku, Chorvatsko
Graz, hlavní město spolkové země Štýrsko
Cluj - Napoca (Sedmihradsko), okresní město, Rumunsko

se ztotožňují s evropskou integrací a vyhlásují svoji ochotu spolupůsobit na integračním procesu v rámci svých možností.

Města a obce Evropy jsou místa, ve kterých se úspěchy a neúspěchy integrace viditelně projevují. Komunám tedy přísluší velká odpovědnost za dar evropského integračního procesu.

Při vědomí této odpovědnosti a při zohledňování nesporné úlohy komun jako zprostředkovatelů mezi občany a evropskými institucemi

prohlašujeme:

- Města jsou agenturami sjednocovacího procesu a musí spolupracovat na prohlubování mezinárodní a obzvláště hospodářské solidarity.

- Respektování menšin, jejichž členové se již dávno stali občany, zemí, ve kterých žijí již po generace, má být také zaručeno jejich domovskými městy.

- Udržování kulturních tradic a podpora nového rozvoje v umění a kultuře mají stejnou měrou být vedoucím trendem komunální kulturní politiky. Aby se lidé, kterékoliv národnosti a kultury mohli cítit dobře tam, kde žijí.

- Kulturní pestrost se musí orientovat podle zájmů a požadavků ve městech.

- Evropa občanů a občanek potřebuje méně zákonů a předpisů. Komunity potřebují rámcové směrnice, řádné detailní regulování.

- Při reformě strukturálního fondu evropské unie je třeba soustřeďovat podpůrné programy a přednostně je uplatňovat v projektech pro hospodářsky slabší země. Náklady na správu žádostí a fondů je třeba minimalizovat.

Aby to všechno bylo možno splnit, zavazujeme se

- iniciovat a podporovat možnosti setkávání se s občany a občankami z ciziny
- cíleně umožňovat kontakty mezi jednotlivými hospodářskými podniky
- vzájemně spolupracovat na mezinárodních projektech EU
- v rámci vlastních možností působit v našich městech tak, aby se globalizace uskutečňovala fair (čestným) způsobem. Stavíme se proti podbízení platů, zhoršování rámcových sociálních podmínek i proti masivnímu využívání životního prostředí
- podávat neomezené informace a vzájemnou pomoc při správě měst
- nabízet místa praktikantům v komunálních správách a získávat místa pro praktikanty v hospodářské sféře
- nabízet mládežnické tábory v projektech na ochranu životního prostředí
- nabízet setkávání mládeže při sportování, ve školách i v povolání
- zprostředkovat občanům a občankám kulturu a jazyk partnerských měst

Shromážděná partnerská města jsou jednomyslně toho názoru, že Evropa občanek a občanů se uskuteční tehdy, když budou komuny vývoj k ní nejen přijímat, ale i aktivně podporovat. Připravenost k tomu je vyjádřena našim prohlášením.

Fellbach 15. října 1997

podpisy:

Bouchet v.r. (Tournon sur Rhone)
 Frachise v. r. (Tain L Hermitage)
 Kiel v. r. (Fellbach)
 Pozzoli v. r. (Erba)
 Papp v. r. (Pecs)
 Stöckler v. r. ((Graz)
 Prof. Krajina v. r. (Osijek)
 Miko v. r. (Cluj)
 Tejkl v. r. (Litoměřice)
 Callwitz v. r. (Meißen)

Návštěva v Topolčiankách na Slovensku

V roce 1957 se zcela náhodou při odborářském rokování sešli dva ředitelé škol. Byl to Juraj **Komárovský** starší, ředitel základní školy Topolčianky a Antonín **Lebeda**, ředitel 1. základní školy v Litoměřicích (Na valech). Tímto setkáním se začali neoficiální (nikým nenařizené) přátelské vztahy obou škol, které trvají dodnes. Za uplynulých 40 roků, kromě roku jediného (epidemie žloutenky), se vzájemně žáci obou škol za doprovodu svých učitelů vzájemně navštěvovali. Za tuto dobu se této výměny zúčastnilo téměř 1.600 žáků z Topolčianek, kteří navštívili Litoměřice, severní Čechy a Prahu. Stejný počet žáků z litoměřické školy pak navštívilo Topolčianky, Nitru a Bratislavu. Ubytování v rodinách se stalo základem řady trvalých přátelství a dokonce několika manželství. Pravidelně se setkávají i učitelé sbory a v posledních letech se tato spolupráce rozšířila i na Městské úřady Topolčianky a Litoměřice a okresní školské úřady.

V letošním roce 1997 byl v Topolčiankách na tradiční pouti i J. E. Mons. ThDr. Josef Koukl, biskup litoměřický.

Letos se tedy setkání v Topolčiankách a následně v Litoměřicích konalo ve znamení 40. výročí trvání:

V dubnu přijela do Topolčianek delegace ve složení: místostarosta města Jiří Landa, ředitel Okresního školního úřadu Litoměřice Mgr. Vladislav Kvapil a ředitel ZŠ v Litoměřicích (Na valech) Mgr. Petr Hermann. S delegací se v Topolčiankách setkali přednosta Okresního úřadu ve Zlatých Moravciach ing. Viktor Šíma a vedoucí odboru školství a kultury OÚ ve Zlatých Moravciach Mgr. Anna Röhmanová. Delegace pozvala do Litoměřic na oslavy 40. výročí vzájemné spolupráce všechny pracovníky základní školy v Topolčiankách, kteří působili v Topolčiankách v minulosti včetně důchodců a těch, kteří na škole působí v současnosti. Dále byla pozvána delegace Obecního úřadu v Topolčiankách a zástupce Okresního úřadu ve Zlatých Moravciach. V Litoměřicích se návštěva uskutečnila **17. - 19. října 1997** s programem: 17. října se přijelo a ubytovalo; 18. října se konala koncelebrovaná mše svatá biskupa litoměřického a pana kanovníka z Topolčianek v litoměřické katedrále za zemřelé ředitele, učitele a žáky obou škol. Potom následovala společná prohlídka biskupského paláce, návštěva galerie a prohlídka města. Večer se konalo společenské posezení obou pedagogických kolektivů; 19. října bylo loučení a odjezd.

L I S T O P A D

Útoky na exteriérovou plastiku

Na Jezuitských schodech je instalována plastika sochaře Beránka "Od nikud nikam", která je součástí mezinárodního výtvarného sympozia "Otevřený dialog" v bývalém jezuitském kostele Zvěstování Panny Marie. Plastika je zde již několik let. Plastika některé občany pobuřuje a jsou hledány záminky, aby tato byla odstraněna. Za všechny uvádíme žádost manželů Burešových. Stanovisko Městské kulturní komise při městské radě konané 19. listopadu 1997 :

"K žádosti manželů Burešových z ulice Staré mostecké 4, Litoměřice, o "odstranění kmenů stromů, které leží na Jezuitských schodech a překáží průchodu veřejnosti..." s odůvodněním, že za zmíněných kmenech, které tvoří součást uměleckého díla, se projíždějí děti, opilci "konají" potřeby a na schodech je nepořádek. Komise uvádí, že na zmíněném díle sochaře Beránka se nemají co prohánět děti, stejně jako na morovém sloupu, soše Karla Hynka Máchy atd. v

Litoměřicích. Jejich odstraňování by minimálně postrádalo smysl. Komise doporučuje dílo ponechat na místě s tím, že bude vyhověno galerii a jí prostor pronajmut. Galerie o další pronájem požádá radu MÚ a v této žádosti bude uvedeno, že se bude starat o úklid schodiště. Ustupovat opilcům a "znečišťovatelům" je protismyslné. Jak uvedlo již mnoho návštěvníků Litoměřic, včetně zahraničních (zde lze uvést zde zasedající předsednictvo Institutum Bohemicum, návštěvníci z Filipín) toto dílo, které je součástí Mezinárodních symposií výtvarného umění konaných v bývalém jezuitském kostele Zvěstování P. Marie, vhodně doplňuje tuto partii města. Stejného názoru je i kulturní komise".

P R O S I N E C

Křtění knihy "Dějiny města Litoměřic"

Prolog

Všechno začalo pro většinu od nepodstatného detailu, samozřejmě kromě té menšiny, které se tento detail týkal. Hlavní hrdina dne Olda Kotyza se rozhodl zakoupit svého prvního motýla v životě, kterým se pochlubil svému kolegovi v muzeu, kronikáři O. Doskočilovi. Pak došlo na to, jak se takový motejl vlastně přivazuje. Kronikář se archeologovi důvěrně svěřil, že to také neumí a že jediný odborník na vázání motejlů v litoměřickém muzeu je náš společný kolega Lád'a Eichinger.

Dějství první: Uvazování motejlů

Před propuknutím vlastní akce se pracovníci a pracovnice Městského úřadu sešli o něco dříve. V očekávání příštích událostí si čas krátili povídáním až došla řeč na to, zda se Kotyza objeví s motýlem. Zasvěcená vedoucí odboru kultury H. Bitrichová věděla, že ano, ale položila akademickou otázku, kdo mu ho asi přiváže. To vzbudilo vlnu nedůvěry v její slova a její podřízená Maruška Dětinská s upřímným přesvědčením pronesla, že "každej chlap si přece umí uvázat kravatu a motejla!".

Jako kdyby si situaci vymyslel nějaký scénarista odtržený od života: V tento božský okamžik vstoupil do Domu kultury kronikář města O. Doskočil, řtil se ke skupině pracovníků Městského úřadu, z kapsy elegantního dlouhého, až téměř Máchovského kabátu vytáhl motejla se slovy: "Maruško, ty jediná mě můžeš zachránit", netušíc, o čemž se právě hovořilo.

Nezazněl ani smích, protože přítomné dámy zkameněly. Pouze Maruška Dětinská jako kdyby byla zhypnotizována vstala a následovala kronikáře, aby dokonala jeho eleganci přivázáním motýla.

Dějství druhé: Pocta J. Lippertovi

Bylo pošmourné pondělí 8. prosince, když se z Domu kultury vydala kolem jedné hodiny odpolední skupina vážených občanů města Litoměřic ve třech osobních autech na městský hřbitov, aby se zde poklonila památce J. Lipperta (více viz projev O. Kotyzy) a to pro politiky netradičně, pro "Lippertovce" zcela jediným a možným důstojným způsobem: Položením květin, vypitím sklenky červeného litoměřického vína (žalhostické svatovavřínecké), Kotyza a Doskočil si dokonce s Lippertem přítukli tak, že sklenkou cinkly o náhrobek. Potom se Kotyza pozdravil s Juliem, s kterým si zcela oprávněně tykal (Lippertovi bylo v době sepsání knihy o dva a půl roku méně než Kotyzovi), PhDr. Eda Mikušek ze Státního oblastního archivu - pobočka Žitenice pak přítomným sdělil, že se Lippert dostal do Ottova naučného slovníku již za svého života a pan starosta Tejkl po vyvrcholení obřadu přítomné upozornil, že "pak má na tom

hrobě něco růst". Tato poznámka vyplynula ze skutečnosti, že místo vznešených a prázdných slov politiků, tu po krátkých a věcných slovech přítomných historiků každý vylil dvě deci červeného na hrob. Ten ovšem nemá náhrobní desku, je zarostlý břečťanem, což pan starosta považoval zřejmě za ušlechtilou rostlinu.

Poznámka: Přesun po hřbitově byla jakási volná skrumáž figur, jež se postupně zformovaly v něco, co by šlo při troše shovívavosti nazvat průvodem. V čelo se zcela oprávněně postavil Olda Kotyza. V levé ruce květina, v pravé nákupní taška s dvěma krabicemi, jež obsahovaly zbrusu nové sklenky na víno. Kotyza tak trochu budil dojem, že právě vyšel z nějaké samoobsluhy. Vzhledem k přítomným fotografům a kameramanům, kteří sešlost zachycovali pro věky příští, bylo nutno zasáhnout. Kronikář převzal tašku se sklenkami a Kotyza tak už pouze s květinami vypadal hodna významu dané události. Zato Doskočil, byť měl rovněž motýla jako Kotyza, tak přebral úlohu člověka, který to vzal přes nějakou drogerii.

Dějství třetí: Projevy a proslovy v Domě kultury

Z projevu PhDr. Oldřicha Kotyzy, archeologa litoměřického muzea:

Vážené dámy, vážení pánové,

roku 1871 se v Litoměřicích, obdobně jako dnes, konalo slavnostní uvedení nové knihy. Tehdy dvaatřicetiletý středoškolský profesor a historik Julius Lippert představil veřejnosti svou monografii s názvem "Geschichte der Stadt Leitmeritz", v jejímž úvodu ji značil za předběžnou práci o dějinách města a vyslovil naději, že za nedlouho bude jiným autorem zpracován daleko obsažnější a podrobnější spis o historii tohoto starobylého sídla. Netušil však, že na novou syntézu budou Litoměřičtí čekat několik generací, které prožijí nesmírně dynamickou dobu, charakterizovanou mnohou bolestí a smutkem, ale i nadějí v nový, slušnější a šťastnější život.

A tak se po 126 letech znovu setkáváme, abychom veřejnosti představili novou knihu o dějinách tohoto města. Od časů Julia Lipperta se ve způsobu historické práce mnoho změnilo. Její vývoj je v posledních desetiletích stále zřetelněji od samostatného usilování jednotlivců k týmové práci. Komparace výsledků poznání různých vědních oborů, zabývajících se minulostí, není zdaleka samoúčelná. Přitom spolupráce historiků, archeologů, dějepisců umění, stavebních historiků, etnografů, jazykovědců, demografů, přírodovědců a samozřejmě dalších, přináší možnosti mnohem komplexnějšího a tedy také hlubšího poznání dávno uplynulého dění.

Považovali jsme za nutné jádro knihy, tj. chronologické vylíčení dějů, doplnit některými dalšími částmi. Je to zvláště výběr pramenů k dějinám města, který byl sestaven z českých a v překladech z latinských a německých pramenů, aby tak dal zainteresovanému čtenáři - většinou nehistorikovi - možnost pohledu na podklady, z nichž byla tato práce vytvářena. Přitom tyto prameny mu samy o sobě mohou poskytnout některé kvality, které mu stylisticky sebelépe zvládnuté zpracování nemůže dát - bezprostřední šťávu života, formu dobových vyjádření, kouzlo plné bezprostřednosti. Text je vybaven poznámkovým aparátem a odkazy, nikoliv v takové úplnosti, jakou by měla odborná monografie, ale přece tak hojnými (někdy i v souhrnném vyjádření), aby umožnily zájemci seznámit se podrobněji s literaturou a prameny k problému. K tomu je připojena i výběrová bibliografie. Zařazen byl rovněž abecední přehled významných osob, které měly svou důležitost v osudech města. Dále

kniha obsahuje přehledy předních hodnostářů církve i městské samosprávy. Kniha je vybavena značným množstvím dokumentárních ilustrací, mapek a též některými ideálními rekonstrukcemi nejstarších objektů a podoby města.

Jsou to dějiny města, kdysi královského, kde se řada vývojových rysů projevila časně, dříve než jinde, a aniž bychom chtěli ubírat na aktualitě současnosti, přece si byla mnohdy závažnost minulých dějů v tomto městě pro vývoj v zemi větší, než dnes. Vždy se tu však prožívala a prožívá souvislost s osudy celé země. Na vytváření podoby našeho města se podíleli v řadě generací příslušníci různých etnik. Toto město vytvářeli Češi, velký podíl tu měli Němci, nesmíme však zapomínat ani na zvlášť mimořádný podíl Italů na jeho výtvarném vzhledu. Svoji účast na dějinách města měli i Židé. Také náboženské vyznání nebylo jednolitě a v průběhu času se proměňovala jejich majorita. Město zaznamenalo jak znaky výrazné tolerance, tak projevy totální nesnášenlivosti.

Podářilo - li se nám vyjádřit sílu usilování zástupu individuálních lidí, osobností i poštelců, kteří tudy prošli, město vybuodovali, vtiskli mu krásu, hledali zde moudrost a dobro, dokázali je hájit, nevznikla zbytečně.

Je nutno vyjádřit poděkování představitelům a pracovníkům celé řady institucí, bez jejichž vstřícného postoje by kniha nemohla dostat podobu, v níž je předkládána. Na tomto místě nelze nepřipomenout, že v podstatě vznikla v *Okresním vlastivědném muzeu Litoměřice*. Řadou materiálů přispěl jak zdejší *Státní okresní archiv*, tak *Státní oblastní archiv*. Nezanedbatelná byla též účast *Biskupství Litoměřice* a místní *Galerie výtvarného umění*. Svými materiály přispěl i *Státní ústřední archiv*, jakož i *Archiv Pražského hradu*.

Avšak nepochybně rozhodující pro úspěch vydání knihy byl příznivý postoj *městského zastupitelstva a městské rady v Litoměřicích se starostou Ing. M. Tejklem*. Poděkování náleží též pracovníkům Městského úřadu, jmenovitě *paní H. Bitrichové a panu Ing. R. Löwymu*. Smysl pro kolegiální spolupráci projevili nezištně též *paní Mgr. J. Volková, pánové Mgr. O. Doskočil a Mgr. V. Šafránek*. Těm všem i řadě dalších, kteří by též zasloužili vyjmenovat, náleží náš upřímný dík. Zejména jsme pak zavázáni našim ženám. Bez jejich pochopení a každodenní podpory a pomoci by tato kniha nemohla být napsána.

Věříme - čtenáři - že uvědomění si minulosti města, minulosti, která se v mnoha směrech spojuje s přítomností a ovlivňuje budoucnost, dodá tvému životu v těchto místech dimenzi hlubšího prožitku a vědomí souvislostí.

Děkujeme Všem za
pozornost.

Z projevu pana starosty M. Tejkla:

Křtíme nádherné dítě, o němž sice nevíme, jak se bude vyvíjet, ale za které nám jednou poděkují generace, jež přijdou po nás."

Filipínská velvyslankyně:

Pan starosta pozval i velvyslankyni Filipín v Praze paní Carmelitu Salas. Ta obdržela tři kilogramy těžkou knihu pro sebe a druhou pro filipínského prezidenta. Půvabná mladá velvyslankyně, které se nikdo nevěnoval, držela ve svých ručkách šest kilogramů a neznajíc další program, trpně, jak odpovídá protokolu, si procvičovala bicepsy. Po oficiálních obřadech se chvíli bavila s PhDr. J. Tomasem znajícím několik jazyků a pak, aniž by se zúčastnila rautu, odjela.

O nakladateli:

Publikaci vydalo pražské nakladatelství Oswald v nákladu 5 tisíc.

Epilog:

Raut byl zdařilý. Potom se hlavní aktéři odebrali do pivnice U Petříků. Co se tam dělo kronikář neví, protože se odebral s dvěma knihami (dohromady 6 kg) domů. Hlavní hrdina O. Kotyza se na druhý den vůbec neobjevil v práci, nedostavil se ani na zasedání městského zastupitelstva. Kronikář ho na vlastní oči spatřil až ve středu 10. prosince.

8. ZE VZPOMÍNEK PAMĚTNÍKŮ

V této rubrice chce kronikář zachytit útržkovité vzpomínky pamětníků na události dávno minulé tak, jak je zaznamenal při nejrůznějších příležitostech - nejvíce pak v pivnicích. Skutečnosti zde zapsané osobně neprověřoval. Výpovědní hodnota těchto vzpomínek pamětníků proto není ani tak ve vlastních uvedených reáliích, ale především ve způsobu jejich vidění a hodnocení s odstupem mnoha let. Tyto vzpomínky proto nevyprávějí ani tolik o minulosti jako o současnosti. A sice proto, že odrážejí společenské vědomí doby, kdy byly zaznamenány. Svou podstatou jsou tedy záznamem společenského vědomí roku 1997.

L E D E N

S režisérem Vladimírem Polákem o rokenrolu, Stalinově pomníku a jeho tryzně

V pondělí na Tři krále 6. ledna v pivnici U Petříků se kronikář setkal s Vladimírem Polákem, který byl první, kdo v Litoměřicích zahrál a zazpíval rokenrol. Stalo se tak s orchestrem Františka Honzáka v roce 1960, když krátce předtím jako

čerstvý litoměřický maturant nastoupil na Elektrotechnickou fakultu ČVUT v Poděbradech. Tam začal hrát se skupinou Samuels band. Její zakladatelé, Ostravák Petr Kaplan a Pavel Chrastina z Prahy se později podíleli na vzniku legendárního Olympiku již s Petrem Jandou. Po třech letech přešel V. Polák z Poděbrad na Filmovou a televizní fakultu AMU v Praze - obor režie dokumentárního filmu. Domů do Litoměřic měl kousek - a co hlavně, patřil mezi ty patrioty, které to sem vždy táhlo. Jeho navíc i do Honzákova orchestru, s kterým působil téměř patnáct let. Pro tehdejší mladou generaci byl magnetofon finančně nedostupnou záležitostí. Odposlouchávalo se ze starých rádií - především z legendární stanice Luxemburg (nebo, jak se tehdy říkávalo, Laxík), občas se mladým dostala do ruky nějaká ta deska, těch však bylo vzácně málo. Ale přesto se tady rocknroll, jak se tenkrát správně psalo, špatný nehrál. Právě díky orchestru F. Honzáka se v sobotu a neděli odpoledne zahradní restaurace v hotelu Labuť naplnila každý týden pětistovkou mladých lidí. Stejně to bylo v zimě na Hrádku. Orchester F. Honzáka tak ovlivnil celou jednu litoměřickou generaci. Obdivován byl především kytarista a zpěvák V. Polák - vždyť byl generačním vrstevníkem posluchačů - a jeho repertoár tehdy jinde živě nemohli slyšet; Elvis Presley, Bill Haley, Paul Anka, ale i Semafor. "To všechno vodnes čas"; i tuhle ve své době populární písničku před více než třiceti lety zpívanou Waldemarem Matušskou, město v živém podání slyšelo v interpretaci V. Poláka. Kytarista, zpěvák a režisér V. Polák se narodil v Litoměřicích 25. května 1943. V roce 1995 natočil F. Polák dokumentární film o válečném stíhači druhé světové války, generálporučíkovi v záloze F. Chaberovi, který žije v Litoměřicích, v roce 1996 dokumentární film o Litoměřicích.

V pivnici U Petříků došla řeč i na Stalinův pomník a generalissimovu tryznu v Litoměřicích. Oba jsme si vzpomněli, že jako malí školáci jsme sbírali u Labe povinně oblázky z kterých potom bylo uděláno podloží v okolí fundamentu pomníku Stalina v Jiráskových sadech. Časem se ale chodník z oblázků poničil a tak při instalaci sochy nové - Rudoarmějce, který zde stojí dodnes, bylo okolí vydlážděno umělými dlaždicemi. Ale dřív, než bylo definitivně rozhodnuto o instalaci pomníku Stalina právě zde, diskutovalo se ještě o možnosti jeho umístění na Mostné hoře v prostoru nad sochami dvou lvů na schodišti. Nakonec se od návrhu upustilo, protože Mostná hora byla příliš mimo centrum. Kronikář ještě hovořil o tom, že se celá dokumentace o pořízení Stalinova pomníku dochovala ve Státním okresním archívu Litoměřice se sídlem v Lovosicích v kartónu označeném Městské divadlo 1945 - 1952.

Když v roce 1953 Stalin zemřel, smuteční tryzna byla před kinem Máj a nikoliv na Mírovém náměstí. Důvodem bylo, že tehdejší OV KSČ měl sídlo ve vile na rohu Eliášovy ulice a soudruzi tak z okna mohli sledovat, co se okolo tryzny děje, kdo tam chodí a zda se tu neděje nějaká provokace.

9. Co kronikář osobně viděl a zažil

Kronikář toho od 1. ledna viděl a zažil hodně. Mnohé ovšem potřebuje čas, než bude zapsáno. Proto tato rubrika započíná až měsícem dubnem.

D U B E N

Krize humanismu

Humanismus je sedm let po listopadu opravdu na postupu. Matku dvou dětí, které je 27 let, postihla roztroušená skleróza. V jejím případě je mj. důsledkem, že přestává vidět. Typ poškození očí je takový, že v určitém časovém okamžiku, podobně jako je tomu u očního zákalu, by bylo možné operativně ztrátu zraku odstranit. Operace jednoho oka ovšem stojí 40 tisíc Kč. Pojišťovna tento typ operace ale nehradí. Žena tedy, postižená strašnou chorobou, už nyní šetří na operaci. O tom, zda bude matka dvou dětí vidět nebo ne, rozhoduje její finanční situace. V roce 1997 má člověk pouze cenu svých vlastních peněz.

Film o exteriérových plastikách K. H. Máchy

Litoměřická rodačka, absolventka litoměřického gymnázia a studentka třetího ročníku Fakulty novinářství a žurnalistiky, katedry televizní Eva Hrnčnická by donutila zazpívat i mrtvého. Dokázala to například 1. listopadu 1996 v Domě kultury při podpisu smlouvy o kulturní spolupráci mezi městy Litoměřice a Míšeň. Tehdy nenápadně přistoupila ke kronikáři města, který zaujat zcela jinými povinnostmi, nebyl dostatečně ve střehu a neprozřetelně studentce přislíbil pomoc při zpracování námětu a libreta pro bakalářskou práci - film o K. H. Máchovi.

Když se následující den kronikář vzpamatoval a uvědomil si důsledky svého činu, nemohl už udělat nic jiného než svůj slib dodržet. Výsledek bylo libreto s pracovním názvem "Odras Máchova fenoménu na litoměřických exteriérových plastikách", což nebylo ohodnoceno jako bakalářská práce pro film trávající 12 minut, ale jako film celovečerní. Nebohá studentka tedy začala libreto celovečerní převádět do scénáře bakalářského, což se jí zdařilo natolik, že scénář docenti schválili téměř bez připomínek. Jako jediná z ročníku dostala povolení točit nikoliv na video, jak bývá u studentů zvykem, ale rovnou na normální film, který lze promítat v kinech a televizi.

Kronikář si vymyslel do filmu lidi, které osobně neznal. Například spisovatele C. A. Putny, který měl mluvit u Máchova hrobu na Vyšehradě, autora sochy "Poutníka" stojícího před Domem kultury v Litoměřicích, akademického sochaře, profesora (dnes důchodce) Akademie výtvarných umění v Praze S. Hanzíka. K nemalému překvapení kronikáře všichni své role přijali bez remcání.

V Litoměřicích se začalo točit v úterý 1. dubna - ve Státním okresním archívu v Litoměřicích se sídlem v Lovosicích (dokumenty o Blažkově pomníku), pan ředitel Moravec povolil i ilustrační záběry kartónů v regálech a vůbec osazenstvo archívu bylo velice vstřícné a ochotné. Nejvíce se ve věci angažovala zástupkyně ředitele paní doktorka J. Kotyzová a PhDr. J. Tomas. Potom se točilo v Máchově světničce, která je v adaptaci. Přítomen byl jeden řemeslník, který byl velice ochotný a vyhověl všem přáním režisérky a kameramana. Nakonec se dělala malá anketa na náměstí mezi lidem litoměřickým.

Ve středu 2. dubna se v 11 hod. dopoledne začaly točit detaily Blažkova pomníku Máchy před divadlem z plošiny, kterou zdarma pro film zapůjčilo město díky tajemníkovi ing. Jindřichu Hauptmanovi, ing. Radkovi Löwymu, ing. Jiřímu Hrdličkovi a panu Václavu Blechovi, který vše nakonec organizačně zajistil. Obsluhovatel plošiny byl velice ochotný a s kameramanem Jirkou Venclíkem z televizní stanice Prima si velice rozuměl. Odpoledne se točilo na hřbitově (Máchův bývalý hrob a Hergeselův kenotaf).

Zde se kameraman Jirka Venclík z Primy, zde točící jako externí spolupracovník fakulty, projevil jako "básník obrazu", když tvůrčím způsobem (tvůrčím proto, že to

nebylo napsáno ve scénáři) vymyslel nekonvenční pohledy přes železnou výzdobu jiného hrobu a do obrazu zakomponoval i náhodně se objevivšího lezoucího pavoučka. Hrdě pak prohlásil, že zatímco Máchův byl umělcem slova, on je totéž přes obraz a že tedy jsou vlastně kolegové. Nakonec se točily dobové obrazy (grafické listy, olejová plátna a dobové fotografie) v pracovně kronikáře v muzeu. Ten také promluvil na kameru a to celkem třikrát totéž, než byl jako herec použitelný. Nakonec kronikář dospěl k závěru, že už si do žádného libreta nenapíše nějakou vlastní roli a herectví se nebude věnovat. Je to zcela pochopitelné, když si uvědomíme, že vás ověncí pod košilí šňůrami, pak půl hodiny nastavují jeho tělo do nějaké optimální vzdálenosti od kamery a úhlu k ní, pak upravují pozadí za ním a pak ho jako pitomce nechají stát a věnují se osvětlování, kameře a podobně, přičemž při tom čekání kronikář zapomněl text a když přišlo na věc, tak to totálně zvorál, subjektivně se mu dostavil pocit mentálně postiženého člověka a nakonec vše musel odříkat znovu. Bylo 17 hod., když natáčecí den byl ukončen.

O natáčení projevil zájem i místní tisk "Deník Litoměřicka". Do komunikace mezi filmovým štábem a redakcí se však vloudila chybička. Představa impozantní fotografie kameramana točícího z výšky plošiny detaily Blažkova pomníku Máchy u divadla se nenaplnila. Redaktorka nějak neporozuměla informaci a místo k divadlu přišla v půl dvanácté na hřbitov k Máchovu hrobu, kde marně čekala třičtvrtě hodiny. Článek tedy vyšel bez fotografie, ale zato na titulní straně s přechodem na další stránku hned následující den (Deník Litoměřicka, čtvrtek 3. dubna 1997, č. 78, roč. V, s. 1 a 7) pod názvem "Studentka režisérkou u Máchovy sochy":

"LITOMĚŘICE (pa) - Součástí bakalářské práce studentky fakulty žurnalistiky Evy Hrnčířové s pracovním názvem "Odraz Máchova fenoménu na litoměřických exteriérových plastikách" bylo také včerejší natáčení u sochy tohoto významného českého básníka instalované u divadla. Snímek je pro ni vstupenkou na FAMU.

Námět a libreto k tomuto filmu napsal odborný pracovník Okresního vlastivědného muzea v Litoměřicích a kronikář města Oldřich Doskočil. Spolu s Evou Hrnčířovou čerpali ze zatím nepublikované studie o básníkovi.

Natáčení u sochy Karla Hynka Máchy předcházela kamera v lovosickém okresním archívu, litoměřické Máchově světničce a anketa na Mírovém náměstí na uvedené téma.

Základní myšlenkou filmu je podle slov Oldřicha Doskočila zmapovat "zápas" mezi Máchovým kultem (neživotné, metafyzické uctívání posvátného) v Litoměřicích a jeho fenoménem (životaschopná inspirace Máchova odkazu jako zdroj pro umělce). Máchův fenomén musel podle jeho názoru čekat sto let, než se našel sochař (Václav Blažek - pozn. redakce), který by ho výtvarnými prostředky dokázal vytvořit.

Ve filmu bude o Máchovi hovořit u jeho vyšehradského hrobu spisovatel A. C. Putna. Poslední políčka budou natočena u sochy poutníka Karla Hynka Máchy před domem kultury spolu s jejím autorem, ak. sochařem, prof. Stanislavem Hanzíkem z Prahy."

Marné volání

Film byl na katedře žurnalistiky Institutu komunikačních studií a žurnalistiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy dokončen v září 1997 a dostal název "Marné volání". Jeho autorka Eva Hrnčířová, litoměřická rodačka, filmem obhájila titul bakalářky.

Oponent docent PhDr. Michal Šobr, CSc. v posudku napsal: Jsou témata, ke kterým se budeme neustále vracet, tváře, jež nepřestaneme hledat - slova, jimž budeme ochotni vždycky naslouchat... A není vůbec snadné se k těmto tématům znovu přiblížit a pokusit se nalézt to, co dosud nebylo vysloveno. Ve svém bakalářském televizním dokumentu našla Eva Hrnčířová nepochybně své téma, odevzdala mu maximum, které si zaslouží a vypověděla jím hodně i o sobě. Její téměř osmnáctiminutový Karel Hynek Mácha má totiž parametry profesionálně dramaturgicky a realizačně zvládnutého projektu, který je opřen nejen o emotivní vztah k tématu, ale zejména o jeho seriózní osvojení a studium. Zvláštní úhel jejího pohledu je inspirován litoměřickým historikem Oldřichem Doskočillem, který sleduje jak proměny plastik slavného básníka odrážejí i rozporné dobové názory na jeho život a tvorbu. Rozpracovat tento leitmotiv do informačně hutné, ale i sugestivní a stylizované audiovizuální výpovědi není vůbec snadné - pakliže se, tak jako autorka, nesmíte se schematicky lineárním řazením fakt, ale kreativně modelujete vícevrstevnou dramatickou výpověď.

Navzdory možné diskusi (kterou by ostatně mělo vyvolávat každé dílo), je pro dokument Evy Hrnčířové typické velice invenční a výmluvné použití široké škály výrazových a vyjadřovacích prostředků, jimiž dokáže emotivně oslovit, věcně doložit i metaforicky opsat. Je zřejmé, že mnoho času a úsilí bylo věnováno předrealizační fázi, takže natáčení probíhalo na základě promyšlených a ujasněných kontur - je jisté, že úctyhodnou prací musela být (v dané stopáži a netriviální koncepci) i finální montáž. Nicméně v diskusi při obhajobě by autorka mohla blíže objasnit např. funkčnost, smysl a jistý stereotyp přechodových pasáží - fiktivní postava básníka by možná ještě silněji působila, kdyby na scénu vstoupil pouze v prologu a epilogu, vybalancování rozsahu, point a provázání jednotlivých anket, stopáž některých synchronů (Putna) či zdůvodnitelnou záměrnou absencí zvukového podkresu v některých citačních pasáží (dopisy). Celkový příznivý dojem z filmu masivně podporuje i hudební složka. Autorka odmítla nejsnazší cestu použití běžné "konfekce" z hudebního archívu a její "na míru šité" hudební aranžmá se na vyznění snímku rozhodně příznivě podílí.

Zdánlivě statické téma zvládla Eva Hrnčířová s přehledem i překvapivě dynamickým tahem, invencí, která signalizuje její nesporný kreativní potenciál a ambiciózní předpoklady pro budoucí profesi. V nadstandardní míře splnila požadavky, kladené na praktické bakalářské projekty a ve své teoretické příloze potvrdila i schopnost poučené teoretické reflexe. Předložený bakalářský projekt Evy Hrnčířové doporučuji přijmout k obhajobě a navrhuji hodnotit výborně.

Šobr, CSc.

PhDr. M. Lokšík: Posluchačka Eva Hrnčířová předkládá k obhajobě jeden z nejnáročnějších praktických projektů realizovaných dosud na televizní specializaci. Ačkoliv je snímek, nazvaný *Marné volání*, její prvotinou, upoutá pozornost nejen 17,5 minutovou stopáží, ale i složitě strukturovanou dramaturgickou výstavbou příběhu a bohatstvím použitých výrazových prostředků, akcentujících spíše dokumentární než publicistický přístup ke zpracování látky.

Pořad se vymyká z dosavadní produkce praktických bakalářských prací také obsahovým zaměřením. Autorka se při výběru námětu inspirovala zatím nepublikovanou studií litoměřického badatele Oldřicha Doskočila, v níž ji zaujal neotřelý pohled, jak se na dobových náhrobcích a plastikách Karla Hynka Máchy odrazil vztah jednotlivých uměleckých generací k dílu a duchovnímu odkazu básníka. Tato myšlenka tvoří i základní osu televizního dokumentu. Její převedení do divácky atraktivní a poutavé audiovizuální podoby však už bylo úkolem autorky a nutno poznamenat, že ho zvládla - s ohledem na minimální předchozí zkušenosti a skrovné technické a realizační zázemí RTL - s téměř profesionální erudicí. Ovšem předpokladem pro úspěšné zvládnutí tématu byl kvalitní scénář. Na jeho přípravě pracovala autorka s neobyčejnou houževnatostí více než půl roku. S postupným pronikáním do zákonitostí obrazového vyjadřování dostávalo i téma konkrétní kontury audiovizuálního díla. Domnívám se, že práce na scénáři dala posluchače nejvíce. I když to byla cesta nelehká, právě zde se postupně seznamovala s principy kreativního, ale zároveň adekvátního uplatňování obrazových a zvukových výrazových prostředků a naučila se rozpoznávat její síly a slabiny.

Pořad je zároveň i jakýmsi důvěrným vyznáním autorky k Máchově básnické osobnosti. Těžko by vznikl bez potřebného vědomostního zázemí literárních, kulturních a historických souvislostí, znalosti dobových písemností a obrazových dokumentů. Ty tvoří stavební kameny historické rekonstrukce, podtrhují myšlenkovou a faktografickou věrohodnost snímku a seznamují diváka v chronologické posloupnosti s dobou, okolnostmi vzniku a výtvarným hodnocením jednotlivých skulptur. Statické a ve své podstatě vizuálně příliš neatraktivní sekvence autorka dynamizovala různými tvůrčími postupy jak v obrazové, tak zvukové složce. Zařazení názorů současných odborníků, střídání hlasu v komentáři, použití ruchových efektů, osvěžujících anketních vstupů, symbolické postavy básníka bloudící dnešními ulicemi - to vše jsou prvky, které ať už efektivně nebo formálně napomáhají k udržení divácké pozornosti. Významnou roli má v pořadu komponovaná hudba, která svým charakterem a nástrojovým obsazením podtrhuje základní myšlenku snímku a umocňuje výsledný dojem z jeho zhlédnutí.

Předložený televizní pořad posluchačky Evy Hrnčířové překonává hranice běžného publicistického materiálu a svými ambicemi inklinuje k dokumentárnímu ztvárnění tématu. Splňuje veškeré předpoklady pro přijetí k obhajobě. Doporučené

hodnocení - výborné.

V Praze dne 8. 9. 1997 PHDR.

M: LOKŠÍK

Hale - Boppova kometa

V pondělí 6. dubna kronikář asi kolem půl desáté večer spatřil ze severního okna svého přízemního bytu v Kamýčké ulici č. 2 (čp. 1024) na obloze Hale - Boppovu kometu. Hlavou směřovala k západu, chvost měla téměř rovný s horizontem a od hlavy směřoval k východu. Jasnost komety byla veliká, kronikáře překvapilo, že chvost nebyl roztřepený, ale táhl se velice daleko od hlavy jako silný provaz, který se ke konci rozestupoval jen velice mírně. Byla vidět relativně nízko nad obzorem na západní obloze její severní strany nad střechami domů (směr k Dlouhému vrchu, místo na obloze asi v prostoru nad kopcem Velké hradiště.

Potopy na Moravě

Povodně na severní a jižní Moravě zastihly kronikáře v příjemném prostředí chalupy akademické malířky - restaurátorky Jany Kremanové v Klášterní Skalici, malebné obce ve středních Čechách asi 3 km jihovýchodně od Kouřimi. Kronikář zde pobýval, i když mu to nikdo stejně nebude věřit, čistě pracovně, a sice z důvodů práce na monografii o Janě Kremanové. První reakce lidí byly spontánní a každý chtěl posílat peníze nebo dokonce jet na Moravu pomoci. Kronikář však nic takového neudělal a zabránil v tom i české malířce, která, jako každý umělec, reagovala čistě emociálně. Umělkyně dala na litoměřického kronikáře a každý den s ním prodiskutovala jeho motivaci jednání a pozorně sledovala jeho analýzu dalšího vývoje událostí. Ta byla, že po krátkém čase lidí zapomenou na nešťastníky, zasláné peníze budou zčásti rozkradeny a osud postižených už nebude nikoho zajímat. Jen česká vláda bude své vládnoucí omyly svádět na povodně, prodlouží jí to život nejméně o rok, ale na ubožáky, především na jednotlivce, se vykašle.

Další vývoj dal za pravdu litoměřickému kronikáři. Při srpnové návštěvě v Praze u české malířky, kdy byla tato za jeho přítomnosti okradena na Betlémském náměstí před Betlémskou kaplí o všechny doklady a klíče (ach ta naše milovaná vlast s milovanou vládou a operativností české policie), plně s kronikářovými závěry, jež učinil na chalupě, souhlasila. Konstatovala, že tato vláda musí v září padnout. V tom se mýlila. Zářij přežila a to s velkým sebevědomím a narcisismem o správnosti své cesty.

Skutečnou pomoc, psychickou, materiální i organizační, potřebují postižení právě na podzim, kdy nemají sušičky pro vysoušení mokrých stěn, které, pokud nebudou vysušeny, popraskají při zimních mrazech. Kdy starší lidé nemohou mít na půjčky, aby si postavili nové domky a zbývá jim na stará kolena nějaký charitativní domov. Kdy lidé, kteří dostavovali baráček, ale ještě zde neměli trvalé bydliště, neměli od

obce nárok na státní pomoc a přišli tak o celoživotní úspory. Kdy stavební firmy, zejména v Olomouci, předražovaly demoliční práce a vlastně tak bohatli na darech od lidí, kteří v první euforii posílali peníze na pomoc postiženým....

Teprve na podzim nastala ta pravá chvíle pro pomoc. Především v oblasti legislativy, psychologů a psychiatrů, pomoc konkrétní. Jenže ta nikde není.

Situace ve zdravotnictví

V sobotu 5. října zemřela družka kronikářova přítele Jiřího Juříčka, bytem Štursova 21, Litoměřice, na vnitřní krvácení ve věku pouhých 51 let. Její druh si všiml, že leží a je bledá. Odvezl jí do Městské nemocnice, kde se starali nejdříve o to, zda je pojištěna a u které pojišťovny, pak se půl hodiny papírovalo a teprve potom došlo k lékařské prohlídce. Při té se zjistilo, že ji praskla céva a tím došlo k vnitřnímu krvácení. Nepomohly ani ony dva a půl litry krve, které dostala. Je to náš český obrázek, který se liší od amerických filmů (v praxi je to ale prý jenom v těch filmech), kde se lékaři už na chodbě při převozu pacienta z auta (sanitky) do ordinace snaží zachraňovat základní životní funkce. Zbytečná smrt, která v čase současné koaliční vlády není ojedinělá.

P R O S I N E C

Jak jsme vyděsili ředitele Úřadu práce

Přesně před rokem, 8. prosince, si pozval ředitel Úřadu práce Ivan Vilím vedoucí odboru kultury MÚ H. Bitrichovou, archeologa litoměřického muzea O. Kotyzu, vedoucího správního odboru a rozvoje cestovního ruchu MěÚ R. Löwyho a pracovníka muzea O. Doskočila, aby jim ukázal reprezentativní monografii o Ústí nad Labem. Důvodem bylo upozornit pozvané, že by bylo vhodné něco takového udělat o Litoměřicích. Pan ředitel byl příjemně překvapen když mu bylo oznámeno, že rada i zastupitelstvo schválilo asi 1 a půl miliónu na publikaci o Litoměřicích, na které se už začalo pracovat. Na setkání potom I. Vilím pozapomněl

H. Bitrichová chtěla I. Vilíma překvapit a objednala se k němu, aniž by ohlásila důvod své návštěvy, na pondělí 8. prosince 1997 na osmou hodinu ranní. Nezávisle na tom se pak pozval kronikář O. Doskočil při rautu u příležitosti otevření Vikárky a Máchovy světničky, a to na stejný den a hodinu s tím, že nás bude víc a aby měl dost kávy a pokud bude whisky, kterou kronikář rád pije, nebude to ke škodě věci.

Vzhledem k tomu, že v tomto čase už naplno propukla vládní krize, premiér Klaus podal rezignaci a I. Vilím je členem ODS, byl z celé věci poněkud rozpačitý. Navíc věděl, že kronikář O. Doskočil byl vždycky v opozici vůči vládní koalici a k

naneštěstí ještě k tomu socialista.

To se projevilo i na jeho sekretáře při vstupu k I. Vilímovi. Trvalo mu čtvrt hodiny, než se vzpamatoval z daru - knihy Dějiny města Litoměřic, kterou dostal od stejné sestavy, která u něho byla na den před rokem. Budiž pochválen, že k té kávě otevřel i láhev whisky, jenž situace vyžadovala.

I. Vilím se projevilo jako slušný člověk s politickým přehledem (nešlo o otočení se), když měl jasný přehled o ODS a stoupence Klause, kterých je většina, nazval "věřícími" a nedemokraty. Dokonce upřímně prohlásil, že v demokracii je normální, když jednou vládnou ti a pak zase oni. Pro potomky se takový názor může jevit jako samozřejmost, ale v roce 1997 bylo schopno takto politicky myslet jen nepatrné procento národa a stoupenci vládní koalice takového myšlení nebyli prakticky schopni vůbec.

10. J U B I L A N T I

L E D E N

V neděli 5. ledna oslavil své 85. narozeniny válečný stíhač na frontách druhé světové války, generálmajor v záloze František Chabera. Po osvobození byl politicky perzekvován a pět let vězněn.

K V Ě T E N

Historik Jindřich Tomas sedmdesátiletý

K jubileu napsali historik - archivář PhDr. J. Smetana a archeolog O. Kotyza článek, který vyšel v místním tisku Deník Litoměřicka (23. května 1997, č. 119. roč. V., s. 6).

Článek přebíráme do kroniky celý.

Pražan rodem, Litoměřičan volbou i srdcem. S jeho jménem jsou neodlučitelně spjaty osudy litoměřického Státního okresního archívu, jehož pracovníkem je od 15. října 1955.

Narodil se 23. 5. 1927 v Praze a absolvoval Filosofickou fakultu University Karlovy. Studoval obor československé dějiny a pomocné vědy historické. Mezi jeho vysokoškolské učitele náleželi přední čeští historikové - K. Stloukal, V. Chaloupecký, V. Vojtíšek aj. Jeho disertační práce byla sice věnována hospodářským a sociálním poměrům v pražských městech první poloviny 16. století, ale většina jeho pozdější tvorby se týká severních Čech, zejména Litoměřicka.

Těžiště historické tvorby J. Tomase spočívá ve studiu dějin měst v období středověku. Zabýval se obecnou problematikou raně středověkých center a jejich kontinuitou. Tuto tematiku studoval na příkladech Litoměřic, Žatce, Mostu a dalších měst v severozápadních Čechách. Nevyhýbal se ani složité problematice, vzniku jihomoravských měst Znojma a Brna. Zejména na studiích věnovaných počátkům Litoměřic je možno postihnout obecný metodický přínos, který spočívá v nábězích k interdisciplinárně koncipovanému studiu. Práce o Litoměřicích, publikovaná v r. 1966, vedle přehledu archeologických nálezů na katastru města z pera M. Zápotockého, byla dlouhou dobu považována za vzor hodný napodobení.

Celou řadu prací věnoval také městskému vývoji v předbělohorských Čechách. V této souvislosti vznikl také soubor příspěvků k dějinám cen a mezd, v nichž navázal na brněnského historika B. Mendla. Současně se zabýval problematikou sociálních a hospodářských dějin, zejména labského obchodu.

Nepřeberné množství článků věnoval regionálním dějinám, starším i novějším. Stál u zrodu příležitostných tisků, věnovaných jubileím či památkovému bohatství měst okresu. Zvláštní okruh jeho zájmu byl soustředěn na archivní teorii a v této souvislosti se zabýval možnostmi počítačového zpracování archivních fondů.

Od mládí jej zajímala problematika jihovýchodní Asie, zejména Indie. Jeho znalosti v tomto oboru jsou ceněny do té míry, že mu bylo v roce 1990 nabídnuto vyučování hinduistiky na pražské universitě. Radu příspěvků vytěžil ze specifiky místní historické tradice, vycházející z přátelství zdejšího profesora reálky Ferdinanda Blumentritta s představitelem filipínského národního hnutí José Rizalem.

Je významnou litoměřickou osobností a setkat se s ním můžeme v nejrůznějších souvislostech veřejného a kulturního dění. Město pravidelně využívá jeho mimořádného jazykového talentu, jak při četných návštěvách Filipínců, tak v kontextu hudebních slavností "Litoměřické varhanní léto" a jiných zahraničních návštěv (naposledy doprovázel jihoafrického velvyslance).

Je člověk vstřícný, vlídný a laskavý. Nechybí mu smysl pro svérázný humor, podávaný s odzbrojujícím úsměvem i ve stresových situacích. Jeho výročí si zaslouží připomenutí už proto, že jméno tohoto skromného člověka je mezi odborníky známo v evropském kontextu, což jen málo našich spoluobčanů ví. Lze bez nadsázky říci, že PhDr. Jindřich Tomas je přinejmenším důstojným nástupcem historika Julia Lipperta, autora dosud nejobsažnějšího díla o dějinách Litoměřic.

Z nových prací jubilanta se budeme moci potěšit již letos. V tiskárně se dokončuje litoměřický svazek "Atlasu českých měst", na němž se spolupodílel s jinými zdejšími historiky, stejně jako na "Dějínách města Litoměřic", jejichž autorská a redakční příprava právě probíhá. Na tomto díle bude jasně patrný široký okruh oslavencových znalostí.

Tycho Brahe napsal před čtyřmi sty lety: "Ani moc, ani bohatství, toliko říše umění trvá na věky". Tato slova jako by odrážela životní krédo jubilanta.

O. Kotyza - J. Smetana

Je to pozoruhodné, ale v druhé polovině roku 1997 se v Litoměřicích nedožil žádný významný člověk nějakého kulatého jubilea, které by bylo oznámeno kronikáři.

Poslední den roku, 31. prosince 1997, se nepříhodilo nic pozoruhodného.

Kronikář města Oldřich Doskočil

ukončuje

Kroniku města Litoměřic roku 1997

dne 5. ledna 1997.